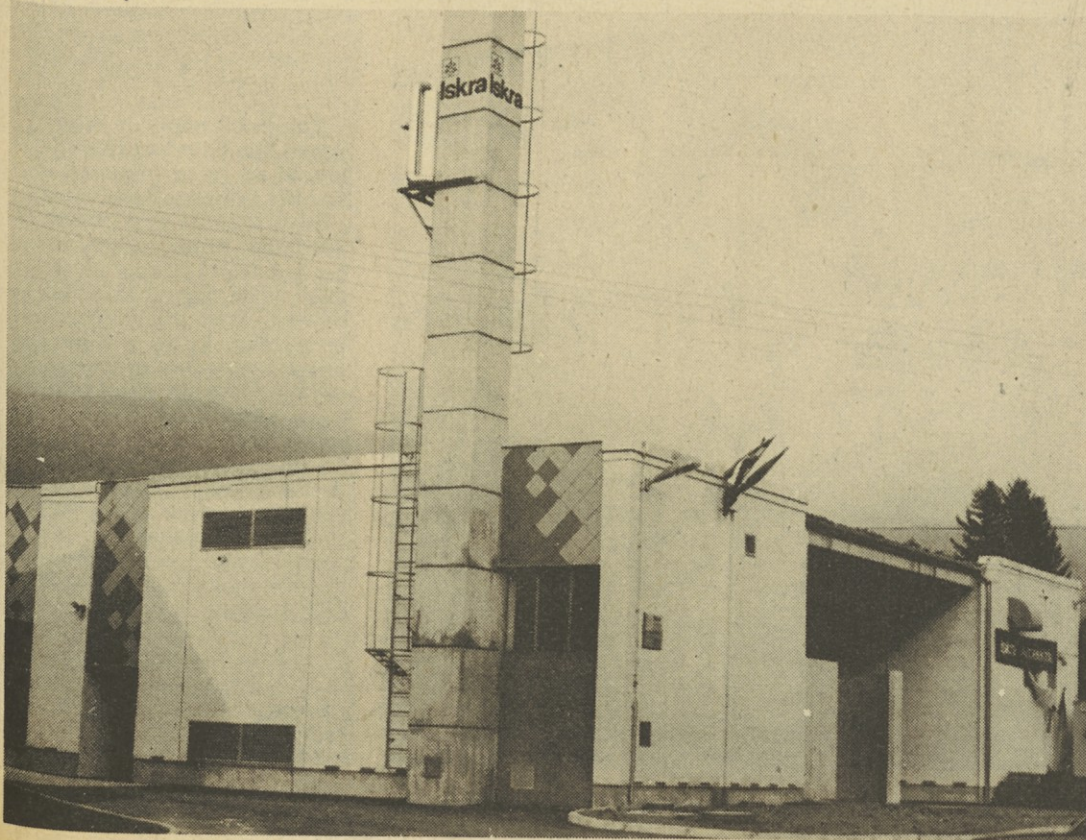

Ljubno

Predmeja

Ljubno in Predmeja

Tako na zemljevidu Slovenije, kot Iskrinem zemljevidu sta v soboto zasvetili dve novi točki, dve novi Iskrini tovarni. Prva v Ljubnem, v Zgornji Savinski dolini, sicer znanem partizanskem kraju, kjer je Iskra že imela svoje mesto na tem zemljevidu, vendar so z otvoritvijo nove tovarniške zgradbe (in seveda z novo opremo) v tem kraju dobili tudi zares novo in moderno tovarno, ki bo bližnji in širši okolici tega predela Savinjske doline pomenila pomemben korak naprej v razvoju tega območja.

Čisto na drugem koncu Slovenije, na Primorskem ali konkretno, v Predmeji, središču prav tako znamenitega partizanskega Trnovskega gozda pa je istega dne zasvetila druga nova točka — nov obrat novogoriške Iskre, obrat, ki bo prav tako v te partizanske zgodovinske kraje prinesel razvoj, na predek in delo.

Tako sta torej dve naši delovni organizaciji, Industrija elementov za elektroniko in Industrija avtoelektričnih izdelkov, vsaka na svojem območju, prva v severovzhodni Sloveniji, druga pa na Primorskem, tako razširili Iskrin zemljevid v smislu policentrične politike našega razvoja, hkrati pa oba nova omenjena obrata pomenita ne samo delo in kruh na naših manj razvitih območjih, temveč tudi sodobno in moderno proizvodnjo, ki se še kako vključuje v sedanje in prihodnje strateške razvojne načrte celotne Iskre.

D. Ž.

Z novo tovarno rešujemo problem nezaposlenosti v Gornjesavinjski dolini

V temeljni organizaciji Feriti pravkar zaključujejo pomemben investicijski projekt — Razširitev in modernizacija proizvodnje feritov in navitih komponent — II. faza.

Tudi po realizaciji I. faze leta 1982 in 1983 niso mogli več zadovoljivo pokrivati naraščajočega povpraševanja iz tujine in dosegati ustrezne kvalitete. Nova pridobitev jim omogoča dopolnilne zmogljivosti pri pripravi feritnih mas, povečano zmogljivost in kakovost oblikovanja, sintranja in brušenja. Avtomatizirali so posamezne faze in izdelavne operacije po lastni zasnovi. Z uvozno opremo pa so avtomatizirali proizvodnjo dela navitih komponent. Kupili so tudi nujno potrebno razvojno opremo in instrumentarij za potrebe razvoja, službe za kvaliteto in proizvodnje. Po strokovnih analizah, ki so jih izdelale strokovne službe in zunanje institucije, se bo fizični obseg proizvodnje povečal za 54%, po teži pa za 85%. S takim obsegom proizvodnje feritov in drugih navedenih elementov bodo bistveno prispevali k nadomestitvi uvoza.

TOZD Feriti ima sedež v Ljubljani, sestavljata pa jo tudi dva dislocirana obrata in sicer na Ljubnem in Solčavi.

Najbolj obsežen del investicijskega projekta obsega zgraditev nove tovarne v Ljubnem, ki so jo slavnostno predali namenu 13. septembra.

(Vse o slavnostni otvoritvi objavljamo na naslednjih straneh našega glasila)

Dograditev objekta na Ljubnem omogoča nadaljnji razvoj moderne industrije v zgornjem delu Savinjske doline. Elektronika je prav gotovo perspektivna industrijska dejavnost, program navitih komponent pa bo ostal med delovno intenzivnejšimi in ekološko čistimi, kar ta del doline potrebuje.

Objekt je arhitektonsko izredno dobro vključen v alpsko okolje in ne kazi izgleda kraja kljub relativni velikosti (2200 m²). Funkcionalno vključuje tudi oba stara objekta. Je trdna osnova za nadaljnji razvoj proizvodnje na tem področju, saj vključuje vso infrastrukturo, ki jo industrijski objekt mora imeti, od skladišč, vseh vrst energije do restavracije.

Obe poslovni enoti Iskre — Feriti na Ljubnem in v Solčavi sta primer policentrične, postopne rasti industrije na nerazvitem območju Slovenije, primer, ko je uspelo delo približati ljudem v zaprti alpski dolini in s tem preprečiti že začeto razseljevanje prebivalstva. Poslovni enoti sta tudi primer, kako smotrno je, razvoj industrije na manj razvitih področjih, nasloniti na matično organizacijo združenega dela, ki ima močnejši strokovni potencial.

Razvoj poslovnih enot Iskre — Feriti je bil v Zgornje savinjski dolini

ni postopen, a nanehen in trden. Kar 14 let je bilo potrebnih, da se je število zaposlenih podeseterilo, vendar v vsem tem času ni bila nikoli ogrožena njihova socialna varnost, nikoli ni prišlo do ekonomskih težav, ali drugih pomembnejših kriz, kar se pri nas tako pogosto dogaja ob porajanju novih obratov.

Kljub temu pa poslovni enoti postopno prevzemata vedno nove funkcije proizvodnega procesa. Od enega priučenega mojstra pred 14 leti, danes enoti zaposlujeta inženirja, 6 tehnikov in 10 kvalificiranih delavcev.

Slavnostna otvoritev

Otvoritev novih proizvodnih prostorov navitih komponent na Ljubnem ob Savinji je bila v okviru praznovanja občinskega praznika občine Mozirje in 34. letnice proizvodnje feritov v Iskri. Nove, sodobno opremljene prostore so odprli 13. septembra.

Po uvodni pesmi mla-

dinskega pevskega zbora osnovne šole Prešernove brigade na Ljubnem, je udeležence prireditve pozdravil namestnik predsednika delavskega sveta TOZD Feriti **Darko Ermenc**. Nato pa je zbranim spregovoril direktor TOZD Feriti **Dušan Dolničar**:

»Danes, ob prazniku občine Mozirje in 34. obletnici začetka dela na feritnih materialih v Iskri, slavimo, za naš kolektiv in za celotno DO Elementi še pomembnejši praznik: zaključujemo II. fazo naložbe v razširitev in modernizacijo proizvodnje feritov in navitih komponent.

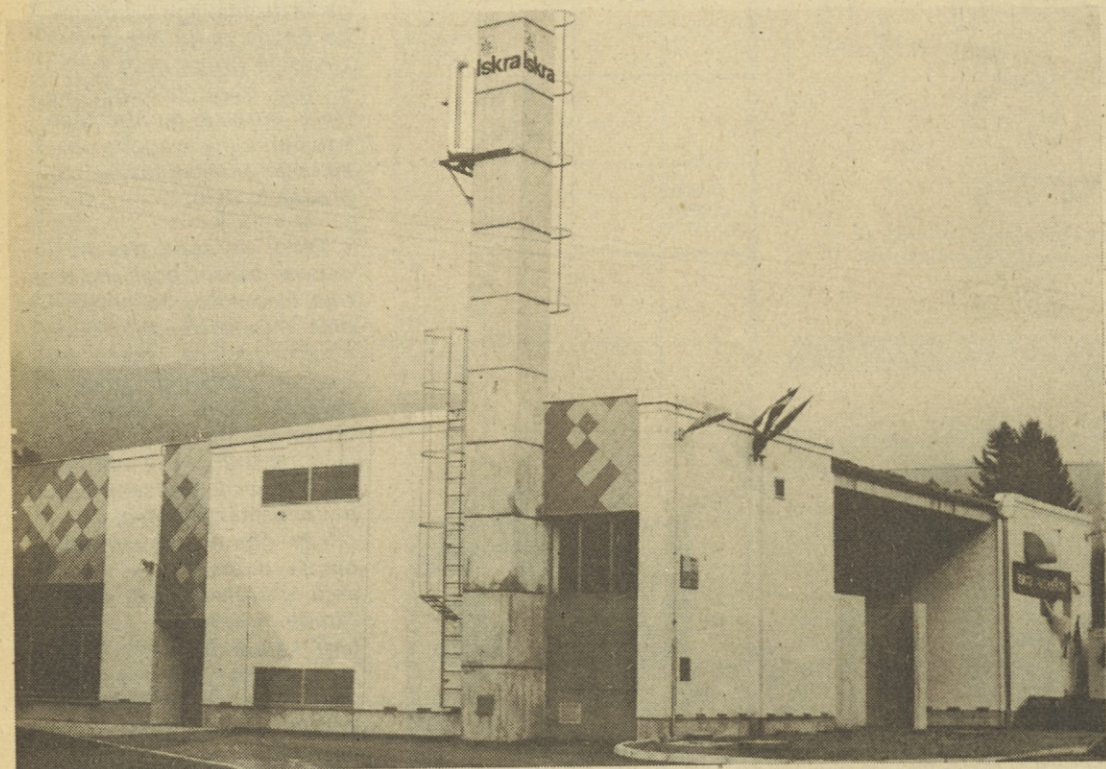
V tem primeru je — kot največja pozicija — zgrajen tudi ta, v okolje tako lepo vključen in funkcionalen objekt, ki smo si ga pravkar ogledali in ga danes slavnostno odpiramo. Omogočil je razmestitev nove opreme za proizvodnjo feritov v Ljubljani, saj smo vse stroje za navite komponente lahko preselili na Ljubno, nudi pa tudi normalne delovne pogoje in možnost

Iskrašem in gostom je spregovoril direktor TOZD Feriti **Dušan Dolničar**

Iskra Avtoelektrika — PREDMEJA

Predmeja je oživila

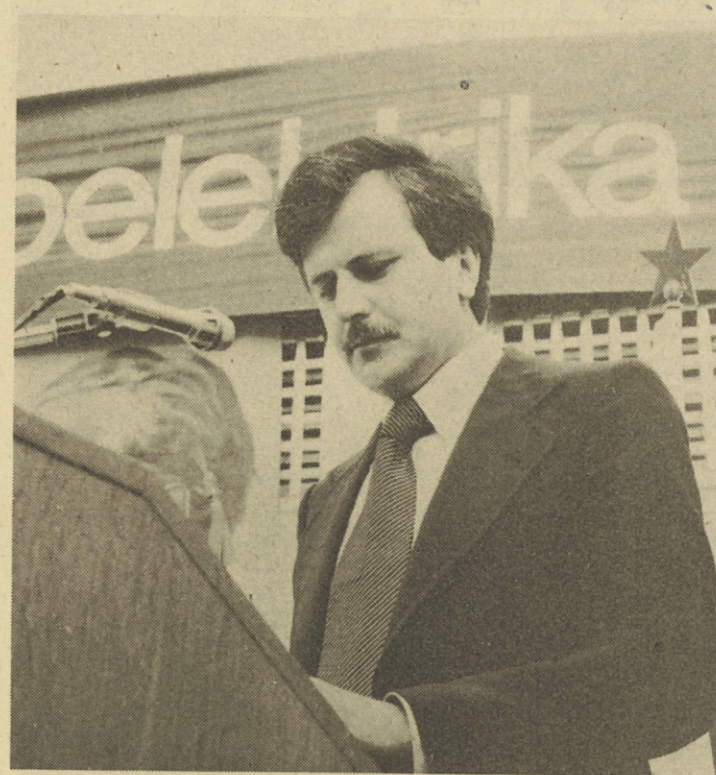

Tak je bil napis na enem izmed številnih transparentov, ki so rahlo plapolali v valovih prihajajočega vetra z Gore, razprostrti po vasi Predmeja in naznanjali, da bo sobota, 13. september 1986 veliki dan. Dan, ki bo pomenil novo rojstvo Predmeje, dan, ki bo z zlatimi črkami zapisan v knjigo bogate zgodovine Predmeje, Gore kot celote in njenih simpatičnih prebivalcev, dan, ko bodo slavnostno odprli nov industrijski obrat, »darilo« novogoriške Iskre Avtoelektrike, njene temeljne organizacije, tovarne specialnih električnih rotacijskih strojev.

Otvoritev novega obrata Iskre Avtoelektrike

Slavnost se je začela točno ob 10. Pred novo tovarnico, ki s ponedeljkom 15. septembrom dalje daje delo številnim domačinom, ki so morali doslej na delo daleč v dolino, so se zbrali domala vsi prebivalci Krajevne skupnosti Predmeja, Otlica, Kovk, Gozd, številni gostje, med njimi tudi **Rudi Šepič**, republiški sekretar za finance, **Janko Kušar**, republiški sekretariat za ljudsko obrambo, ter predstavniki družbenopolitičnih skupnosti novogoriške in ajdovske občine, predstavniki jugoslovanske ljudske armade, delavci TOZD ERS, številni drugi Iskraši, **Pavle Gantar**, pomočnik KPO SOZD Iskra, **Robert Žerjal**, glavni direktor Avtoelektrike, **Silvo Spačal**, predsednik DS DO Avtoelektrika, **Miloš Vodopivec**, predsednik sindikata DO Avtoelektrika in številni drugi.

Slavnost je otvoril pevski zbor Razpotje iz Cola, nato pa je besedo povzel predsednik sveta Krajevne skupnosti **Slavko Vidic**. (Njegov nagovor objavljamo v celoti). V kulturni program so se čudovito vklju-

Predsednik sveta KS Predmeja **Slavko Vidic**

čili tudi najmlajši, učenke in učenci celodnevne osnovne šole Otlica ter dramska skupina mladine iz njihove krajevne skupnosti. Naj omenimo iz kulturnega programa le delček doživetega, to je bila pesmica »Na gori je moj dom«, marsikdo izmed navzočih domačinov pa je tiho pripomnil: »Poleg njega pa tudi tovarnica«...

Zbranim pred obratom je nato spregovoril v imenu izvršnega sveta SR Slovenije **Rudi Šepič**, republiški sekretar za finance. (Tudi njegov govor objavljamo v celoti). Prispevek k slavnosti je podal tudi direktor TOZD in novega obrata specialnih električnih rotacijskih strojev, **Gabrijel Pelikan** in med drugim dejal:

»Spoštovani gostje, dovolite, da vas v imenu vseh delavcev Iskre Avtoelektrike priskrbeno pozdravim in se vam zahvalim za vašo udeležbo na današnjem slavlju

Želja krajanov Predmeje, da

(Dalje na naslednjih straneh)

Iskra Elementi — LJUBNO

za še nadaljnjo rast proizvodnje navitih komponent na tem področju.

Ko smo se pred 14 leti na občini Mozirje sestali tov. Šurc, pokojni Ivo Jeraj in tov. Čop kot prvi pobudniki tega obrata ter se dogovorili za zaposlitev 15 delavk v improvizirani Podlesnikovi delavnici na Ljubnem, si nismo predstavljali, da bosta iz tega zrasli v tej prelepi dolini, v okviru Iskre, dve poslovni enoti s 150 zaposlenimi in z vsemi proizvodnimi funkcijami, do kontrole kvalitete in tehnologije. Da bo na Ljubnem, ob robu samega kraja, stala tovarna z vso infrastrukturo, od vseh vrst energije do restavracije. Ob tem, ko smo v okviru naložbe, prenovili tudi prostore v Solčavi, so ustvarjeni pogoji za nadaljnji razvoj moderne industrije v Zgornji Savinjski dolini. Elektronika je prav gotovo ena perspektivnih industrijskih dejavnosti, program induktivnih komponent pa tudi ekološko čist, kar ima za to območje poseben pomen. Ne nazadnje je delovanje poslovnih enot prispevalo k razvoju nerazvitega obmejnega področja Slovenije in k ustavitvi razseljevanja prebivalstva, kar ima svoj pomen tudi s stališča splošnega ljudskega odpora. Ta pomen bo še povečan, ko bomo ob sodelavi krajanov KS Solčava zgradili malo hidroelektrarno, ki bo proizvajala dovolj energije za obe poslovni enoti v dolini. Projektiranje in priprava finančne konstrukcije je že v teku in upamo,

da bo v prvi polovici naslednjega leta že stekla.

Do konca tega leta bomo pognali še nekaj manjkajočih strojev in opreme v vseh 3 delih TOZD in tako zaključili to 1,2 milijardno investicijo. Dobra tretjina vrednosti odpade na gradnjo, ostalo na opremo, precej od te pa na uvoženo merilno in računalniško opremo, ki sicer ne daje količinskih proizvodnih efektov, je pa pogoj za doseganje ustrežne kvalitete. Kvaliteta pa je najpomembnejši element konkurenčnosti, posebno pri proizvodnji profesionalnih izdelkov in na tujih tržiščih. Investirati v sedanjih gospodarskih pogojih je težka in tvegana poteza za vsak kolektiv, a če je izpeljana premišljeno in gospodarno, zagotavlja njegovo rast in ugodnejšo perspektivo.

Če bomo zvesti tradiciji naših preteklih naložb, bomo dosegli in presegli pričakovane učinke tudi iz te investicije. Povečanje izvoza od 2,5 na 5 milj. dolarjev, čemur je naložba v veliki meri namenjena pa kljub temu — celo za nas, dolgotrajne izvoznike — ni lahka naloga. Delavci v vseh delih tovarne se zavedamo, da je izvedba te naloge največ odvisna od nas samih: od hitrosti osvajanja novih izdelkov, kratkih dobavnih rokov, konkurenčni produktivnosti, brezhibne kvalitete in vsestranske poslovnosti. Toda vsa gospodarska gibanja, na katera nimamo vpliva sami, v zadnjem času niso naklonjena izv-

oznikom. Tudi mi nosimo posledice. Upamo in zahtevamo, da se to stanje spremeni!

Zavedamo se, da se razvoj nikoli ne sme ustaviti, da nimamo časa za oddih po naporih za hitro rast tovarne v zadnjih letih. Res pa je, da se moramo konsolidirati, privaditi na druge dimenzije tovarne, da moramo iz vsakega stroja in naprave

potegniti maksimum preden nabavimo novega. Prvi dohodek pa moramo potegniti tudi od prodaje znanja; prodaje naših izkušenj. Pravkar podpisano pogodbo o postavitvi tovarne feritov v tujini moramo uspešno realizirati. Možnost imamo ponudbo razširiti z dobavo specifične opreme za proizvodnjo feritov, ki smo jo razvili v sodelavi z

V imenu SOZD Iskra je zbrane pozdravil član kolegijskega poslovnega organa Miroslav Kobe

domačimi podjetji. Strokovne delavce, ki so sposobni prenesti znanje drugim, imamo.

Izkušnje so pridobili prav ob burnem razvoju zadnjih let. Učinki sedanje naložbe in razpolaganje z znanjem, nam bodo dali moralno in finančno moč, da bomo tudi v bodoče sledili potrebam nadaljnjega razvoja elektronike in elektrotehnike s programom našega segmenta komponent.

Le nenehen razvoj novih magnetnih materialov in racionalnih konstrukcij novih izdelkov ter nenehno postopno vlaganje v produktivnejšo opremo, nam bodo tudi v bodoče zagotovili ekonomsko varnost podjetja in s tem socialno varnost sedaj že kar 500 članom kolektiva. V preteklosti se nam je tak pristop obnesel, saj zadnjih 15 let v Feritih nismo doživeli nobene resnejše krize.

Tudi sedanje krizno obdobje naše družbe in posebej kriza gospodarstva pa tudi krizica SOZD Iskra in DO Elementi, nas ne sme omajati. Imamo jasno začrtano pot: vemo, da smo del celote, a da je naša usoda odvisna predvsem od nas samih, od naše delavnosti, sposobnosti in poslovne spretnosti. V vseh delih Feritov se bomo borili tudi proti motnjam iz okolja, ki bi nas hotele odvrniti od te poti. Vse ovire na naši poti k uspehu in s tem zagotovitvi solidnega standarda naših delavcev, bomo obšli, preskočili, ali pa podrli, kot radi rečemo v Feritih, kadar ob vsak-

danjem operativnem delu naletimo na »objektivne probleme«. Sicer pa vemo tudi to, da bomo uspešni v vseh okoljih sprejeti — neuspešni pa povsod odklonjeni.

Naj se ob koncu v imenu vodstva zahvalim predvsem požrtvovalnim delavcem enote Ljubno, ki ste v času gradnje, v nemogočih prostorskih razmerah z velikimi napori dosegli skoraj normalne delovne učinke ter prispevali k hitri preselitvi in proizvodni usposobitvi novih prostorov. V imenu vseh delavcev Feritov pa naj se zahvalim vsem podjetjem in drugim organizacijam in institucijam, ki nam na naši poti k uspehu in s tem napredku celotne družbe pomagajo. Nekaj teh posameznikov in predstav-

nikov vas je zbranih na današnji slavnosti, mnogo pa je še tudi drugih, ki niso prisotni.

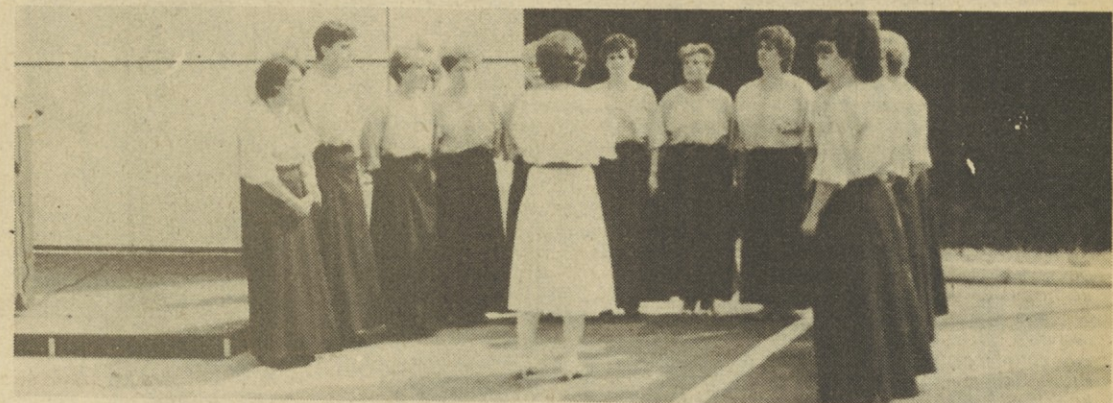
Prav gotovo pa imate veliko zaslug za napredek TOZD Ferit in s tem celotne družbe, vsi današnji odlikovanci, prejemniki plaketa in priznanj ter jubilarji, ki se vam posebej zahvaljujem in že vnaprej čestitam.

Goste in Iskraše je pozdravil tudi član Kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra Miroslav Kobe:

»Dovolite mi, da vas v imenu sestavljene organizacije Iskra lepo pozdravim in, da predvsem vam, Iskrašicam in Iskrašem iz zgornje

Savinjske doline iskreno čestitam k pomembni pridobitvi — novim proizvodnim prostorom in opremi v Ljubnem.

Ob tej priložnosti bi rad najprej izrazil priznanje kolektivu Tovarne feritov in navitih komponent na vseh treh lokacijah, ki že vrsto let z dinamično, hkrati pa premišljeno in realno politiko naložb skrbi za svoj razvoj in poslovno uspešnost. Pri tem trdno sledi dolgoletnim usmeritvam SOZD Iskra kot so opiranje na sodobno tehnološko znanje, vlaganje v raziskovalno dejavnost in sodelovanje z raziskovalnimi ustanovami, hkrati pa podpira politični razvoj z odpiranjem in izgradnjo obratov v manj razvitih delih Slovenije. Skladno s to poli-

Pevski zbor delavk poslovne enote Iskra Ferit iz Solčave je zapel pod vodstvom zborovodkinje Martine Štifter dve pesmi, Kernjakovo Pojdan u Rute in Pahorjevo Pozdravi

Iskra Avtoelektrika — PREDMEJA

bi imeli v domačem kraju delo, je stara kot sam kraj. Veliko upov je šlo mimo, dokler ni le prišel čas, ki bo v kratkem omogočil delo večini delavcev, ki bodo delo želeli. Prvi pogovori in nato priprave za izgradnjo obrata Iskre v vasi Predmeja, so se pričeli že v letu 1983. Potrebni sta bili dve leti, da smo pripravili vse potrebno za pričetek gradnje. Upoštevati smo morali vse pogoje in potrebe kraja, v prvi vrsti odpreti potrebno število ustreznih delovnih mest, upoštevati vodne, elektroenergetske, cestne in vremenske razmere, kakor tudi popolno zaščito pred onesnaženjem okolja. Ob vsem tem smo morali najti ustrezen proizvodni program, ki bo omogočal trajno uspešno poslovanje obrata, kakor tudi njegovo nadaljnjo rast.

Dne 3. 4. 1985 je delavski svet delovne organizacije Iskra Avtoelektrika v Novi Gorici potrdil razvojni program in sprejel sklep o izgradnji obrata Predmeja s proizvodnim programom — proizvodnja sestavnih delov za specialne elektromotorje, hkrati pa tudi, da bo nosilec realizacije projekta TOZD ERS — Tovarna specialnih električnih rotacijskih strojev, v okviru katere naj bi tudi

Slavostni govornik Rudolf Šepič, republiški sekretar za finance

novi obrat v Predmeji posloval. Danes 13. septembra stojimo pred lepim obratom, ki ga je projektiral atelje iz Idrije, zgradilo podjetje SGP Primorje Ajdovščina, tehnološko zasnovano pa pripravili strokovnjaki Iskre Avtoelektrike, ki v celoti dosega projektno postavljene cilje. Še več, omogoča zaposlovanje do štirideset delavcev, brez pomembnih dodatnih investicij. Vrednost naložbe pa je kljub dobri volji in zalaganju vseh udeleženi v izgradnji novega obrata narasla na 200 mio.

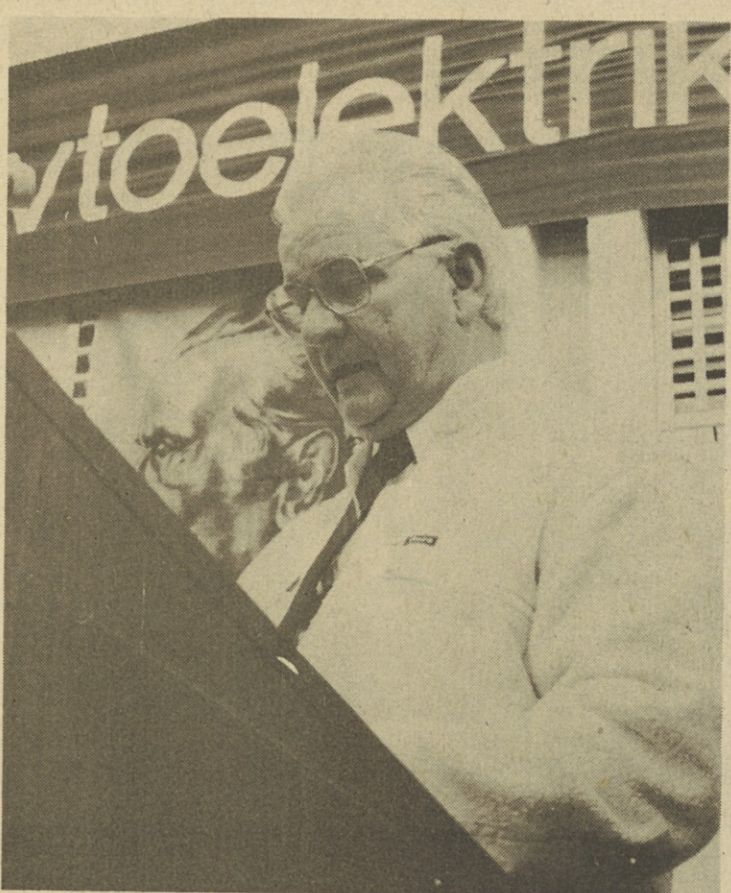
Iskra Avtoelektrika je ponosna nad novozgrajenim obratom, saj v določenem pogledu le-ta simbolizira in še naprej potrjuje njeno vitalnost, odprtost in posluš za širše družbene potrebe, predvsem pa vero v uspešno prihodnost. V Iskri vemo, da so naša prihodnost novi razvojni programi, nova tržišča in kupci, nova tehnologija in nova delovna mesta, ki bodo dala in zahtevala od našega delovnega človeka več znanja in izobrazbe, večji in boljši kos kruha, večjo socialno varnost, svobodo in ponosno življenje.

Danes se v velik seznam SOZD Iskre in Iskre Avtoelektrike vpisuje tudi TOZD ERS,

Obrat Predmeja in prepričani smo, da bo le-ta uspešen, saj sposobnosti in pripravljenosti za delo pri delavcih iz teh krajev ne manjka.

Pred prezevom traku smo bili priča še enemu prijetnemu dogodku. Svet Krajevne skupnosti Predmeja je namreč sklenil, da simbolično nagradi najzaslužnejšega, da danes stoji ta tovarnica sredi partizanske Predmeje. To sta Gabrijel Pelikan, direktor Iskrine TOZD in Stanislav Bačar, ob pričetku gradnje obrata predsednik izvršnega sveta SO Ajdovščina. Nagrado jima je podelil predsednik sveta KS Slavko Vidic, nato pa so se vsi trije napotili pred vhod v obrat, prerezali trak in tako dali znak za pričetek novega poglavja zgodovine. Sledil je ogled obrata in tovariško srečanje.

Marko Rakušček

Gabrijel Pelikan, direktor TOZD Tovarna specialnih električnih rotacijskih strojev

Govor Rudolfa Šepiča, republiškega sekretarja za finance

Tovarišice in tovariši, krajanje Predmeje, dragi gostje, današnja slavnost ob odpiranju novega industrijskega obrata nas navdaja s posebnim zanosom. Ne stojimo pred mogočnimi tovarniškimi poslopji z visokimi dimniki in ne napovedujemo zaposlitve tisočim delavcem, ki bodo ustvarjali dohodek v stotinah milijard dinarjev. Pa vendar začnemo s to slavnostjo proizvodnjo v skrbno načrtovanem obratu, ki se ponaša z vsemi značilnostmi vzorne investicijske naložbe. Pri tem gre posebno priznanje investitorju — Iskri Avtoelektriki iz Nove Gorice, kjer so delavci pri določanju svoje razvojne politike upoštevali tudi razvojne potrebe širšega okolja, v katerem ustvarjajo in živijo.

Odločitev o izgradnji obrata na Predmeji pomeni za krajanje podporo v njihovih prizadevanjih, da ohranijo svoje stoletne domove in se hkrati tvorno vključijo v proizvodna in razvojna prizadevanja naše celotne družbene skupnosti. Odpiranje novih delovnih mest v neposrednem življenjskem ok-

tiko prav danes odpira Iskra Avtoelektrika tudi nov obrat v Predmeji nad Ajdovščino.

Glede proizvodnega programa obrata v Ljubnem bi rad izrazil zadovoljstvo nad dejstvom, da gre za proizvodnjo, ki je ekološko čista in se po svojih značilnostih pa tudi po zunanem izgledu obrata lepo vključuje v to lepo dolino. Hkrati pa

menim, da bodo induktivne komponente še dolgo nepogrešljive v vseh sodobnih elektronskih sistemih in napravah, kljub prodoru mikroelektronike. Se več — prav razvoj mikroelektronike je tisti, ki postavlja nove zahteve po vedno manjših, zmogljivejših in zanesljivejših induktivnih elementih — to pa bo tudi nadalje terjalo nenehno

razvojno delo in nenehno povečevanje produktivnosti. Prepričan sem, da bosta Tovarna feritov in njen obrat v Ljubnem tem zahtevam tudi v bodoče sledila v prid razvoja naše Iskre in celotne družbe in vam na tej poti želim veliko uspeha.«

Ob otvoritvi novih proizvodnih prostorov in praznovanju občine Mozirje je zbranim pred Iskrinimi novimi prostori spregovoril tudi predsednik izvršnega sveta skupščine občine Mozirje Ivo Kos:

»Občani Zgornje Savinjske doline počastimo vsako leto spomin na 12. september leta 1944, ko so partizanske enote osvobodile to območje izpod nemške okupacije, posebno pa smo veseli, če lahko ob tem praznovanju slavimo tudi delovne zmage, zmage, ki pomenijo nove korake v razvoju naše doline, zmage, ki pomenijo življenjsko eksistenco našim občanom.

Povojni razvoj našega območja je bil vsekakor zaskrbljujoč. Pred vojno gospodarski potencial ni bil zgrajen, razen nekaj zaposlitvenih možnosti v gozdarstvu in lesni predelavi je prebivalstvo bilo povsem odvisno od tega, kar je kmetu dajala zemlja. Po vojni pa so naporji širše družbe bili usmerjeni v izgrajevanje večjih industrijskih centrov, zato so bila to težka leta za naše prebivalstvo, kar je imelo odraz v izredno visoki stopnji kmečkega prebivalstva in v velikem izseljevanju za delom in kruhom v velike centre. Še posebno je to prišlo do izraza z zgornjem delu doline, v Solčavi, v Lučah in tudi v Ljubnem. Odseljevali so se pred-

Na srečanju so podelili kar veliko nagrad. Prejeli so jih jublanti in državni nagrajenci

Iskra Avtoelektrika — PREDMEJA

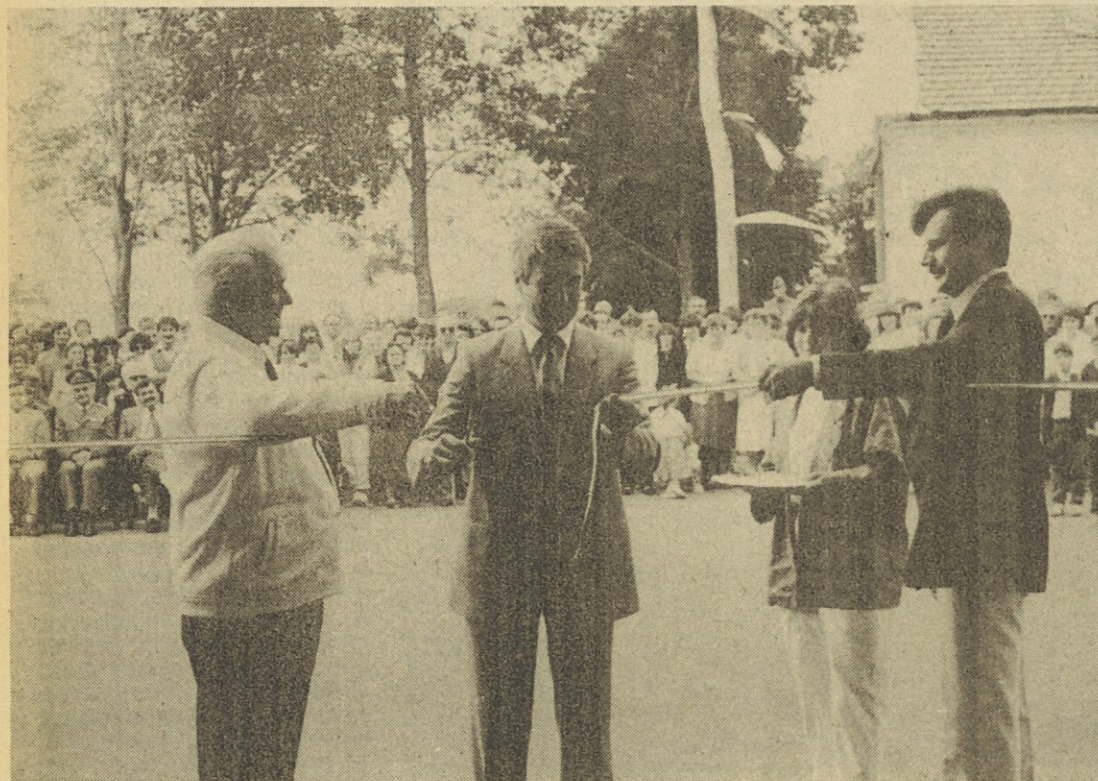
olju zaposlenih predstavlja pomembno zmago na poti v humanizacijo delovnega procesa

ter vnaša vzpodbudne spremembe v utrip vsakega kraja. Delavcem bo prihranjeno dol-

gotrajno potovanje na delo in z dela, kar pomeni več prostega časa, večjo sproščenost pri de-

lu in večje možnosti za ureničevanje skrbi pri varstvu in urejanju življenjskega in delovnega okolja. In nenazadnje, z novimi delovnimi mesti v kraju samem se bo bistveno zmanjšalo, ali povsem prenehalo nemirno in vedno tako vabeče razmišljanje o odhodu v velika industrijska središča, ki pa žal potem, ko se uresniči, povzročijo prepogosto velika razočaranja, nerazrešljive težave in nepremagljivo odtujenost.

Vesetje ob izgradnji novega proizvodnega obrata pa nas navdaja tudi zato, ker predstavlja uspešen zaključek dolgoletnih prizadevanj, dela in ustvarjalnih snovanj. Kraji Predmeje so v težkem obdobju našega narodnoosvobodilnega boja nudili varno zatočišče partizanskim borcev. Zaradi prijetnih spominov na gostoljubje domačinov in njihovo neomajno narodnostno zavest so se nekdanji borci v dneh svobode pogosto vračali v ta prijazni kraj, ki pa je zaradi odmaknjenosti od glavnih prometnih in gospodarskih tokov vedno bolj zaostajal za hitrim razvojem občinskega središča in širše regije. Ta srečanja so tudi privedla do prvih pobud za usposobitev kraja, da z lastnimi proizvodnimi prizadevanji

Prerez traku pred vhodom v obrat

vsem mladi, tisti, ki bi morali biti nosilci hitrejšega gospodarskega razvoja v svojem kraju pa tudi v dolini nasploh.

Pravi razvoj se je v naši dolini pričel šele po letu 1960 s hitrejšim razvojem lesne industrije, da bi v letih med 1965 in 1975 dosegel svoj vrhunec. Pravzaprav je bil to čas našega velikega razvojnega podviga, ko smo zastavili nove temelje razvoju zasebnega kmetijstva, zgradili tovarno konfekcije Elkoj, zgradili tovarno malih gospodinjskih aparatov Gorenje, zgradili tovarno Kovinarstvo Ljubno, zgradili vrsto predelovalnih zmogljivosti v lesni industriji in zastavili tudi nove proizvodne temelje v Smreki Gornji grad in Kemiji Mozirje.

V ta čas pade tudi odločitev kolektiva Iskre Feriti, ki je leta 1973 ustanovila v najetih prostorih v Ljubnem ob Savinji poslovno enoto s 15 zaposlenimi, zelo hitro, še leta 1977 pa je na Ljubnem že pridobila svoje prostore in povečala število zaposlenih na 80, odprla pa tudi poslovno enoto v Solčavi z 20 zaposlenimi.

Vsi ti razvojni dosežki imajo za našo dolino več pozitivnih učinkov, predvsem se je zmanjšalo odseljevanje, velik učinek pa je tudi to, da se je iz bivše kmetijske lesne monokulture razvila v raznoliko dejavnost na sodobnih industrijskih temeljih. To omogoča tudi raznoliko in kompleksno kadrovsko strukturo, vključevanje občanov tudi v najzahtevnejše sodobne poklice.

Zato ima vaša današnja otvoritev novih proizvodnih prostorov večratni pomen. Prihaja v času, ko so gospodarske naložbe spričo cene kapitala postale pravi čudež, prihaja v prostor, ki gospodarsko in industrijsko ni razvit in v svoji vsebini prinašate stroko, ki je vpeta v kompleks elektronike in je prav gotovo perspektivna. Dograditev

tovarne v Ljubnem omogoča nadaljnji razvoj moderne industrije v zgornjem delu doline, program navih komponent pa bo ostal med delovno intenzivnimi in ekološko čistimi, kar ta del doline tudi potrebuje.

Objekt je arhitektonsko izredno lepo vključen v okolje in ne kazi izgleda kraja kljub relativni ve-

likosti 2.200 m². Za to gre zahvala projektantom, ki so našli prave odgovore na velik izziv. Obe poslovni enoti Iskre-Feriti na Ljubnem in v Solčavi sta primer vključevanja razvitih industrijskih sistemov v razvoj manj razvitih območij. To je primer, kako je uspelo delo približati ljudem v oddaljeni alpski dolini in s tem preprečiti odseljevanje hribovskih in obmejnih območij. In prav to je ta, posebna kvaliteta odločitve in naporov Iskre-Feriti pri prizadevanjih za realizacijo usmeritev, ki jih tolikokrat v naši družbi poudarjamo, redko pa prihaja do realizacij.

Razvoj poslovnih enot Iskre-Feriti je bil v Zgornji Savinjski dolini postopen, a nenehen in trden. Kar 14 let je bilo potrebnih, da se je število zaposlenih podeseterilo, vendar v vsem tem času ni bila nikoli ogrožena njihova socialna varnost, nikoli ni prišlo do večjih ekonomskih težav. Poslovni enoti postopno prevzemata tudi vedno nove funkcije upravljanja proizvodnega procesa, od enega mojstra pred 14 leti, danes enoti zaposlujeta že 1 inženirja, 6 tehnikov in 10 kvalificiranih delavcev. Verjetno pa bo v prihodnjem obdobju prav organizacijski in samoupravni organiziranosti potrebno posvetiti še več pozornosti.

Tovarišice in tovariši!

Ko danes praznujemo vašo veliko delovno zmago, moramo omeniti tudi, da letošnje praznovanje občinskega praznika poteka v znamenju nekaterih uspehov, zlas-

Udeležencem je spregovoril tudi predsednik izvršnega sveta skupščine občine Mozirje Ivo Kos

krajanov odpravi nastali zaostanek in, da se enakopravno vključi v dinamični gospodarski razvoj naše širše družbene skupnosti. Za uresničitev teh pobud so se odgovorno in z vso zavzetostjo prizadevali organi, organizacije in skupnosti občine Ajdovščina, ki so ob izjemno tvornem in strokovnem sodelovanju delavcev Avtoelektrike v nekaj manj kot dveh letih privedli celotni projekt do njegove uresničitve. Ob tem nam bo vsem ostalo v spominu prizadevanje in neumorno delovanje Sveta Krajevne skupnosti Predmeja, kot svetel vzor zavzete in nenehne skrbi in aktivnosti za razvojne potrebe kraja in njegovih prebivalcev, da ne glede na odmaknjenost od velikih središč in ne glede na čas našega zgodovinskega potrjevanja v enomer ostajajo dejavni tvorec razvoja in napredka naše širše družbene skupnosti.

Značilnosti proizvodnje, ki bo v naslednjih dneh stekla v novem proizvodnem obratu, so nadvse obetavne. Proizvodnja je zasnovana na rezultatih skrbno izdelanega investicijskega elaborata ob izredno racionalnem izkoriščanju surovinskih in energetskih virov. Za celotni obseg načrtovane proizvodnje je zagotovljena ta-

kojšnja prodaja, kar je še zlasti pomembno za nove industrijske obrate, ki jih v prvem obdobju bremenijo visoke obveznosti za izvršena investicijska vlaganja.

Del načrtovane proizvodnje bo vgrajen v končne izdelke, namenjene za izvoz na konvertibilna tržišča, kar je vsekakor eden izmed

pomembnih rezultatov prizadevanja Iskre, da poveča obseg in kakovost svojega vključevanja v mednarodno menjavo. V pripravi na začetek

Gostje in krajanj med slavnostjo

»Pozdravljam vas v imenu DPO, skupščine občine in njenega izvršnega sveta. Čestitam vam ob otvoritvi novih proizvodnih prostorov in prazniku občine Mozirje,« je dejal predsednik izvršnega sveta skupščine občine Peter Hočevar

ti na gospodarskem področju, saj se mozirska občina uvršča v nekaj redkih občin v Sloveniji, ki ob polletju niso beležile izgub. Letošnje praznovanje mineva tudi v znamenju številnih pridobitev; poleg vas so odprli nove proizvodne kapacitete v GLIN Nazarje, v Solčavi smo te dni odprli nov benzijski servis, v Lučah nov stanovanjski blok s prostori za novo ekspozičuro Ljubljanske banke, odprli smo tudi veliko pridobitev — posodobljeno asfaltirano cesto Radmirje—Gornji grad in še nekaj manjših objektov.

Vse te pridobitve so nam v dokaz, da kljub ekonomskim težavam, kljub krizi, v kateri se nahaja naš družbeno-ekonomski sistem, pošteno delo rodi dobre rezultate.

To ste s to veliko pridobitvijo dokazali tudi vi, zato se vam v imenu družbeno-politične skupnosti zahvaljujem za vložene napore in iskreno čestitam k veliki delovni zmagi.

Na sobotni slavnosti so podelili tudi državna odlikovanja, ki jih je predsedstvo SFRJ podelilo trem delavcem iz ljubljanske temeljne organizacije Feriti, trem delavcem iz poslovne enote Ljubno in delavki iz poslovne enote Solčava. Za služe pri javnem delovanju, pomembnem za splošni na-

Opis naložbe, ki jo zaključujejo:

Vrednost naložbe je 1.175 milj. din, od tega 402 milj. za gradnjo, ostalo za domačo in uvozno — predvsem merilno — opremo. Tretjina je lastnih sredstev, ostalo pa združenih na ravni Iskre in raznih kreditov. Učinki naložbe so delno že vidni v rasti proizvodnje tega leta, v celoti pa bodo v l. 1987, ko bo za 30% povečan fizični obseg proizvodnje, za toliko pa tudi konvertibilni izvoz. Uvedeni so novi kvalitetnejši feritni materiali, novi izdelki in produktivnejša tehnologija izdelave. Tržišče — tako domače, kot tuje — to dopušča, oz. terja, ker trenutno tovarna ne zmore zadovoljiti potreb vseh kupcev.

Iskra Avtoelektrika — PREDMEJ

obratovanja so se delavci temeljito usposabljali v Iskrinih tovarnah v Novi Gorici ter si s tem pridobili potrebno strokovno znanje in kvalifikacije. Tako vse doslej izvršene priprave potrjujejo naša pričakovanja, da bodo v obratu že v obdobju poizkusnega delovanja doseženi nadvse ugodni rezultati, tako s tehničnega, kot tudi z ekonomskega vidika.

Pomen prizadevanj in rezultatov pri snovanju in graditvi objekta, ki ga danes predajamo svojemu namenu pa še povečujejo sedanje neugodne gospodarske razmere. Trenutek je zares težak, saj na vseh področjih uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ugotavljamo znatna odstopanja in zaostajanja. Ker so ocene razlogov za te neuspehe še dokaj različne, obstaja tudi dokajšnja neenotnost stališč pri sprejemanju ukrepov, ki naj bi odpravili neugodna gospodarska gibanja in preprečili naraščanje temeljnih nesorazmerij pri razporejanju družbenega proizvoda in zlasti pri redistribuciji ustvarjene akumulacije. Dejstvo je, da bo še v nekaj naslednjih letih takšno prerazporejanje neizogibno zaradi posledic preteklih odločitev glede zadolže-

vanja v tujini, vendar se v zadnjem času srečujemo z vedno pogostejšimi in glasnejšimi zahtevami za sanacijo

posledic neustrezne razvojne politike. Ob tem pa še ni prave zavzetosti za odkrit in temeljit razgovor o nujnosti spremem-

be instrumentarija in mehanizmov dosedanje razvojne politike, ki so se očitno potrdili kot neučinkoviti.

Ogled nove pridobitve

predek države je **Alojz Smolnikar** prejel **red republike z bronastim vencem**. Za prizadevanje in uspehe pri delu pa so **medaljo dela** prejeli **Branko Dolinar, Dragič Bo-riča, Frančiška Ateljšek, Pa-vla Grudnik, Amalija Jurje-vec in Ivanka Sem**.

Predsednik delavskega sveta TOZD Feriti pa je podelil plakete poslovnim partnerjem, ki so pomembno prispevali k hitrejšemu napredku in rasti tovarne. Prejeli so jih **SOZD Gorenje, Iskra Elektrozeve, Železarna Ravne na Koroškem, mariborska obrtna delav- nica Ledinek, predstavništvo Iskra Elektronik iz Stuttgarta, ljubljanski Slovenija projekt, Vegrad iz Titove- ga Velenja in ljubljanski LIZ Inžen- ring**.

Vodja investicij v TOZD Lojze Perko in vodja proizvodnje v enoti Ljubno sta prejela priznanje za or- ganizacijo in hitro izvedbo objekta pa za usklajevanje gradnje in proizvodnje.

Hkrati pa so podelili priznanja in nagrade pa spominska darila tudi jubilarantom za desetletno delo v Iskri.

Slavnostni del prireditve je za- ključil pevski zbor delavk poslovne enote Iskra Feriti iz Solčave in mla- dinski pevski zbor. Po uradnem slavnostnem delu prireditve pa se

je popoldne nadaljevalo družabno srečanje.

Delavci o novem objektu

Nov, sodoben objekt, ki meri 2200 m² predstavlja za kraj in ok- olico precejšnjo pridobitev. Kaj več o tem so nam povedali sami de- lavci tovarne in vodja investicijske- ga projekta.

Jože Šuster, vodja proizvodnje: Že leta 1973 je bil na Ljubnem us-

tanovljen obrat Iskre — TOZD Fe- riti, da bi predvsem ženskemu delu prebivalstva omogočili zaposlitev v domačem kraju. Začetki so bili skromni, v manjši delavnici je ta- krat delalo 15 delavk. Pozneje so odkupili star obrat Gradbenega podjetja na Ljubnem, v Solčavi pa smo v proizvodne prostore preure- dili spodnji del osnovne šole. Danes nas je v obeh obratih skupaj zaposlenih 150. V novi tovarni bomo letos potrebovali še 30 novih delavcev in tako je v zgornjem delu doline problem nezaposlenosti re-

šen. Pričakujemo, da bomo v bodoče lahko sproti zaposlovali naravni prirastek iz krajevnih sku- pnosti Ljubno in Solčava.

Če gledamo s proizvodnega vidi- ka, ugotavljamo velik napredek, saj smo v začetku delali predvsem ročno, postopno smo nabavljali strojno opremo in v novi tovarni že uporabljamo visokoproduktivne računalniško krmiljene stroje.

V naš proizvodni program sodijo elementi za telefonske centrale (translatorji) in visokonapetostni transformatorji, ki jih vgrajujejo v

Otvoritve so se udeležili tudi Iskrini upokojeanci, saj se še vedno počutijo Iskraše

Drugo področje, ki ga še vedno ne obvladujemo, niti s sistemsko ureditvijo, niti z ukrepi tekoče ekonomske poli- tike, so proizvodni stroški ter nesorazmerja in rast cen. Na tem področju pa ne bo mogoče preusmeriti neugodnih gibanj, vse dokler se ne bo bistveno povečala uspešnost gospodar-jenja z družbenimi sredstvi v vseh njihovih pojavnih oblikah. Pri korenitem odpravljanju vz- rokov inflacije pa se vedno pogostejše srečujemo z odpo- rom tistih posameznikov in skupin, ki so utrjeni v prepriča- nju, da je mogoče v nestabilnih gospodarskih razmerah, ob hitrih in nepričakovanih dina- mičnih gibanjih kratkoročno dosegati ugodne nominalne dohodkovne rezultate. Bitko proti inflaciji je potrebno zato- rej začeti s preseganjem ta- kšnih pojmovanj in z odločnim uveljavljanjem kakovostnih de- javnikov gospodarjenja, ki bo- do znova vrnili veljavo z druž- benimi sredstvi. Tako posta- jajo protiinflacijska prizadeva- nja neposredna naloga nas vseh posameznikov, vsakega delovnega kolektiva in vsake družbenopolitične skupnosti.

Zmotno je pričakovati, da bomo samo s hitrimi ukrepi in s spremembami zakonskih pred-

V kulturnem programu so sodelovali tudi najmlajši

pisov dosegli neposredne st- rukturne spremembe v gospo- darstvu in v rezultatih gospo- darjenja. S temi odločitvami, ki jih v zadnjem času popularno imenujemo paketi ukrepov, se sicer vzpostavljajo pogoji in okoliščine za preseganje se- danjega stanja, vendar ne sme izostati zavzeto delovanje nas vseh pri izvajanju ter pri napo- rih za bistveno povečanje uč-inkovitosti gospodarjenja.

V juliju so bili uveljavljeni ukrepi, ki so imeli za cilj zlasti oživiti industrijsko rast in po- večati obseg izvoza na konver- tibilna področja. Ti ukrepi so v izvajanju in pričakujemo lahko, da se bodo nekoliko izboljšali letošnji poslovni rezultati.

Ukrepi, ki naj bi jih sprejeli do konca letošnjega leta pa so usmerjeni v doslednejše uva- janje nekaterih ekonomskih in tržnih zakonitosti v naš gospo- darski sistem. Tako naj bi z dopolnitvami v obračunskem sistemu spremenili dosednji način obračunavanja obresti in z valorizacijo neodplačanega dela glavnice kredita ob vsa- kem plačilu anuitete preprečili razvrednotenje sredstev, ki so v obliki kreditov, posojil in de- pozitov vključeni v proces družbene reprodukcije. Hkrati naj bi s tem ukrepom prepreči-

TV sprejemnike.

V Solčavi je glavni proizvodni program korektor linearnosti, ki ga vgrajujejo predvsem v barvne TV sprejemnike in z njimi pokrivamo precejšen del evropskega povpraševanja.

Naš proizvodni program se hitro spreminja, saj se moramo stalno prilagajati zahtevam trga, pri tem

pa se usmerjamo k vse večji profesionalizaciji in kvaliteti naših izdelkov. Velika večina naše proizvodnje je namenjena izvozu. Novi proizvodni prostori in oprema nam bodo tako omogočili kar najboljše pogoje za uresničevanje teh ciljev. Največjo pridobitev predstavlja računalniško voden stroj za navijanje tuljav, ki je dvignil produktivnost vsaj za dvajsetkrat v primerjavi z ročnim delom. Bistve-

no se je izboljšala tudi kvaliteta izdelkov. Program smo sedaj razširili tudi s proizvodnjo dušilk, ki smo jo prenesli iz ljubljanskega dela temeljne organizacije.

Moram poudariti, da je selitev v novo tovarno stekla izredno hitro, saj so bili naši delavci pripravljeni delati tudi pozno v noč. Potrebe, oz. povpraševanje po naših izdelkih pa nam narekujejo tudi uvedbo tretje izmene.

Darko Ermenc — tehnolog in podpredsednik DS TOZD: Nova tovarna za nas resnično predstavlja

izredno pridobitev, posebno, če jo primerjamo s starimi proizvodnimi prostori. Zame je prvo in najbolj bistveno to, da so se izboljšali pogoji za delo in vodenje. Prej smo imeli proizvodne prostore razdrobljene na 6 delov, najmanjši so merili tudi po 10 m². Zdaj ima vsak vodja popoln pregled nad potekom delovnih operacij. Tudi sama urejenost delovnih mest je končno ustrezna, tako osvetlitev, klima in prostornost delovnega mesta. Dobili smo nov obrat družbene prehrane, prej smo na malico hodili v hotel.

Jože Šuster

Darko Ermenc

Iskra Avtoelektrika — PREDMEJ

li, da se del obresti, ki je namenjen za ohranjanje realne vrednosti kreditnih sredstev v inflacijskih pogojih, ne bo prelival v kakršnokoli obliko končne porabe. Takšna sprememba v ureditvi bo vsekakor povzročila bistvene spremembe v strukturi kreditnejemalcev in namenov, za katere se uporabljajo kreditna sredstva, saj bodo po njih posegali lahko le tisti investitorji, ki bodo v vsem obdobju odplačevanja kredita dosegli realno enako donosnost vloženih sredstev. Prav tako ocenjujemo, da bo ta sprememba vzbudila vse oblike varčevanja, s čimer se bo zmanjšal tudi obseg čezmernega domačega povpraševanja.

S spremembami v sistemu sanacije in pokrivanja izgub naj bi pospešili zlasti sprejemanje odločitev o uvedbi stečaja in likvidacije tistih organizacij, za katere je ugotovljeno, da jih dolgoročno ni mogoče usposobiti za uspešno poslovanje.

Tovarišice in tovariši, prav je, da se ob takšnih slavnostih, kakršna je današnja, kljub težavnim družbenim in gospodarskim razmeram zaustavimo ter najdemo čas in priložnost, da izrazimo priznanje vsem, ki nam s svojimi

prizadevanji in delom v preteklosti vlivajo zaupanje v bodočnost. Kajti sedanje razmere nas navajajo k odločnemu ukrepa-

nju, da brez omahovanja in odkrito pokažemo na razloge in dejanja, ki so nas privedli do stanja, ki ga označujemo z

razsežnostmi družbene in gospodarske krize in, da hkrati zavestno in z učinkovito družbenopolitično akcijo podpre-

Med nastopom učinek in učencev Osnovne šole Otlica

Osnovni pokazatelji tovarne v I. 1986:

Celotni prihodek	4,5 mrd. din
Izvoz konvertibilni	2,5 mio
Uvoz konvertibilni	1,5 mio
Akumulacija	0,4 mrd. din
Število zaposlenih Stegne	360 delavcev
Število zaposlenih Ljubno	100 delavcev
Število zaposlenih Solčava	45 delavcev

Sonja Fužim

Alojz Perko

Tako so končno izpolnjeni najvažnejši pogoji za kvalitetno proizvodnjo in za lažje prilagajanje naročilom in potrebam trga.

Sonja Fužinar, delavka v proizvodnji: »Zelo smo zadovoljni, ker smo v novih prostorih. Delo je veliko lažje, prej smo bili razdrobljeni po raznih temačnih prostorih. Sama sem to precej občutila, ker sem zadolžena za raznašanje materiala in stalna hoja po stopnicah res ni bila prijetna. Selitev je bila res precej naporna, vendar smo vsi z veseljem delali. Zdaj smo v novih prostorih mesec in pol in vedno znova ugotavljamo, da starega in novega skoraj ni moč primerjati, ker je razlika velikanska.«

Alojz Perko, vodja investicije: »Novi objekt na Ljubnem meri 2200 m², starih proizvodnih prostorov je bilo le za 350 m². V tej fazi so dokončana energetska postrojenja (kompresorji, toplotna), ki so grajeni tudi za drugo fazo, ki se bo širila tako v dvorišni del in v že obstoječi nizki del objekta. Energetsko je tako objekt pripravljen za gradnjo 2. faze.

Posebnost je racionalno projektiranje kotlarne (sistema centralnega ogrevanja). Montirali smo velike akumulatorje energije tako, da se višek energije iz standardnih kotlov shrani v akumulatorjih in ti še naprej temperirajo prostore, potem, ko so kotli že ugasnjeni. To je nov pristop, ki ga pri nas doslej še nismo praktično uporabili. Nalo-

žba se je na ta račun sicer minimalno povečala, če pa gledamo na bodoči prihranek energije, je to vsekakor racionalna odločitev.

Poleg velike in svetle tovarniške hale smo zgradili tudi jedilnico in sanitarni del. Že obstoječe, stare objekte smo adaptirali tako, da ni bistvenih razlik med starimi in novimi proizvodnimi prostori.

Gradnja je potekala eno leto. Uradno smo začeli 5. 7. 1985., tehnični pregled objekta pa je bil izvršen 13. 6. letos. Pogodbo z izvajalcem smo tako zaključili celo dva dni pred rokom.

Gradnja objektov je stala cca 42 mrd., s tem, da bistvenih prekoračitev pri tej investiciji ni bilo. Skupno je vrednost investicije cca 117 mrd. Nabavljena oprema je zelo sodobna, vključuje računalniško krmiljene navijalne stroje in pa precej merilne opreme, ki je delno še na carini in upamo, da jo bomo dobili konec tega meseca.

Celotna investicija je bila razdeljena na tri dele: ljubljanski, ljubenski in solčavski. Izvajali smo jo hkrati. V Ljubljani smo razširili proizvodnjo z dodatno opremo, na Ljubnem smo zgradili proizvodne prostore, adaptirali stare in v proizvodnjo vpeljali strojno montažo. Tudi v Solčavi se pripravljamo za vgraditev nove strojne opreme. Pri nabavi opreme pa se še srečujemo s finančnimi težavami zaradi zavlačevanja uvoznih postopkov.

Pripravili Irena Stok
in Vesna Žunič

mo razvoj tistih organizacij in skupnosti, ki so s svojimi preteklimi rezultati in uspehi potrdile naše skupno zaupanje, da so sposobni uresničevati razvojne cilje naše družbene skupnosti. Med temi je prav gotovo Iskra Avtoelektrika in mladi kolektiv novega proizvodnega obrata, ki ga danes predajamo svojemu namenu.

Za prizadevno in požrtvovalno delo vsem, ki ste sodelovali pri snovanju projekta in pri uspešni izgradnji obrata, sporočam iskrene čestitke izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, hkrati pa njegove najboljše želje za uspešno poslovanje v prihodnosti, za hitrejši in ugodnejši razvoj Predmeje in za nadaljnje ustvarjalno delovanje celotne občine.

Govor predsednika Sveta KS Predmeja Slavka Vidica:

Dolgoletne želje krajanov Gore se danes uresničujejo. Desetletja so domačini hodili s trebuhom za kruhom, se izseljevali in tako ni čudno, da jih danes najdemo po vsej ožji in širši domovini, domačije pa so ostajale prazne.

Naši kraji so v času druge svetovne vojne dali velik prispevek k NOB in socialistični revoluciji, tu so se odvijale številne bitke. Zaradi sodelovanja domačinov z našo vojsko in odhodov velikega števila ljudi v partizane, je okupator izvajal kruta maščevanja nad domačim prebivalstvom. Samo na Predmeji je bilo požganih 119 hiš, v internacijo je bilo odpeljanih 33 oseb, od teh se jih šest

ni nikoli vrnilo, padlo je 48 domačinov. O hudih borbah, ki so se odvijale na tem področju, je dovolj zgovoren dokaz grobnica, kjer počiva 365 borcev. Na podlagi celotnega prispevka tega kraja v končni zmagi nad fašizmom, si je naša vas upravičeno pridobila naziv Partizanska Predmeja.

Kljub temu, da so Predmejčani prvi v Sloveniji zgradili združni dom in obnovili po-

žgano vas, se Predmeja in celotna Gora ni razvijala v koraku s časom. Sicer imamo elektriko, asfaltirano cesto, skupno OŠ na Otlici, nimamo pa še zdrave pitne vode, razvitega telefonskega omrežja. Današnji dan pa nam pomeni prelomnico v razvoju vasi. Obrat bo dal zaposlitev za mlade ljudi, kar bo zaustavilo izseljevanje in siromašenje vasi. S tem se uresničujejo največji cilji srednjeročnega programa KS, v katerem smo si zastavili razvoj drobnega gospodarstva, kmetijstva in turizma. V imenu vseh krajanov Predmeje se še enkrat iskreno zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli pripomogli k realizaciji naše največje želje in s tem k novemu rojstvu Predmeje in Gore kot celote. Še posebna zahvala pa gre investitorjem — Iskri, Gabrijelu Pelikanu in njegovim sodelavcem. Krajinam ne bomo nikoli pozabili neizmernih zaslug, ki jih ima za ta obrat tudi Stanislav Bačar. Zahvaljujemo se tudi izvajalcem del SGP Primorju za opravljeno delo. Ob vsem tem pa je velik delež tudi Vide Čibelj, ki je za postavitve obrata odstopila zemljišče.

Še enkrat vsem najlepša hvala!

Sedma seja predsedstva KOS SOZD Iskra

Potrebna analiza o prekor

Pregled Iskrinih poslovnih rezultatov v prvem polletju, usklajevanje osebnih dohodkov in dohodka in obravnava dnevnega reda naslednje seje delavskega sveta so bile najpomembnejše teme, o katerih so razpravljali Iskrini predsedniki sindikata na petkovi sedmi seji predsedstva KOS, ki jo je vodil Avguštin Ciuha.

Kot je že v uvodu povedal strokovni sodelavec SOZD Jan-ko Šavli, je Iskra v prvem polletju dobro poslovala. Zabeležili so upešno rast dohodka, znižanje izgub, porast proizvodnje in domače prodaje. Medtem pa je kar precej kritično pri izvozu, kjer se že odražajo vplivi naše zakonodaje. Kakor vse kaže bomo do konca leta realizirali le 90% načrtovanega izvoza. Osební dohod-

ki so rasli z indeksom 241, kar pomeni hitreje kot dohodek. Toda v glavnem pričakujejo, da se bodo delitvena razmerja poravnala in, da bodo dohodek in osebni dohodki usklajeno rasli. Prav tako tudi zakon o usklajenosti dohodka in osebnih dohodkov ne nastopa preveč ostro, kot so vsi pričakovali. Res je, da do sedaj ni bilo hujših težav, lahko pa se bi zaost-rilo ob zaključku tretjega tri-

mesečja. Zato je predsedstvo KOS že na julijski seji kritiziralo poslovodno vodstvo in zahtevalo, da le-to izdela konkretne ukrepe za izboljšanje situacije. Ker so ti pomanjkljivi, je predsedstvo zahtevalo od vodstva, da naredi konkretno poglobljeno analizo v Iskri, predvsem o posameznih porastih in prekoračitvah osebnih dohodkov. Ker, če se bo situacija oktobra res zaostila, bodo

Iskraši le na podlagi argumentov in pripravljenih števil enotno in skupno obvladovali za-devo. To se pravi, da je treba pripraviti konkretne ukrepe, z vidika operacionalizacije njihove izvedbe in mobilizacije delavcev, hkrati pa napraviti poglobljeno analizo.

V nadaljevanju seje so pred-sedniki sindikata govorili o sk-rajšanem delavniku, saj je v Iskri vse več pobud za 40 urni delavnik. Zato je predsedstvo KOS predlagalo strokovnim službam, da do konca letošnj-

Kolegij sekretarjev DO Iskra

Čimprej sprejeti SaS o Iskrini interni banki

To pot je bil kolegij sekretarjev delovnih organizacij SOZD Iskra v Novi Gorici in sicer v prostorih novega Deltinega šolskega centra.

Najprej so udeležencem kolegija predstavili zasnovo Iskrinega koledarja za prihodnje leto, ki temelji na reprodukcijah šestih starih zemljevidov Slovenije in šestih starih vedutah slovenskih mest. Pri tem velja opozoriti, da bo imel koledar poleg čisto likovnih in oblikovalskih kvalitet tudi izredno zgodovinsko vrednost, saj bodo na njegovih straneh to pot prvič sploh objavljene reprodukcije nekaterih starih zemljevidov in mestnih vedut, ki doslej sploh še niso bile publicirane in so doslej tičale v arhivih in deponijah naših muzejev in študijskih knjižnic.

Po predstavitvi koledarja je stekla razprava o osnutku SaS o združitvi v Iskrino interno banke ter o uvedbi postopka za ocenitev sprememb in dopolnitev samoupravnih splošnih aktov SOZD Iskra. Glede osnutka samoupravnega sporazuma o združitvi v interno banko je Žare Kokotovič zbranim pojasnil, da je potrebno sprejeti omenjeni akt tudi zato, ker mora biti prilagojen novemu zakonu o bankah, sprejetje omenjenega SaS pa je tudi pogoj za registracijo interne banke do konca tega leta. Sekre-

tarji so sorazmerno podrobno razpravljali o tej temi, dajali pripombe in sugestije ter se strinjali, da bodo vse pripombe in sugestije glede tega akta podali ustrezní komisiji pri Iskrini interni banki.

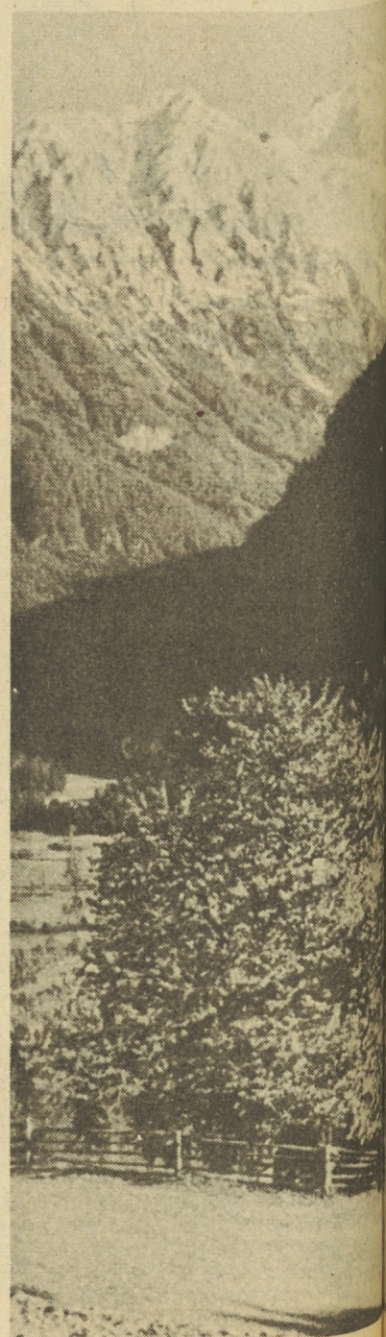
Glede postopka sprejema obravnavanega SaS pa so menili, da naj osnutek SaS o združitvi v interno banko obravnavajo in sprejmejo na zborih delavcev ali pa na način, kakor imajo posamezne TOZD zapisano v svojih samoupravnih aktih.

V nadaljevanju kolegija so ugotovili, da je potrebno pospešiti sprejemanje, oziroma sklepanje samoupravnih sporazumov SIS materialne dajavnosti za komunalno skupnost, železnice in ljubljansko cestno skupnost. Ugotovljeno je namreč bilo, da obstojajo v tem smislu še neporavnane obveznosti za nazaj, da ponekod v Iskri teh SaS sploh ni še podpisali, pri čemer pa je bilo tudi upravičeno in kritično ugotovljeno, da tudi same omenjene SIS materialnih dejavnosti niso storile vsega, da bi svoje potrebe in načrte obrazložile in pojasnile na zborih delavcev, ki bi v tem primeru zagotovo zavzeli pozitivno stališče in prispevali v tem smislu materialna sredstva za skupne potrebe kot so to prav železnice, ceste in komunalni objekti.

Ob koncu kolegija so obravnavali še gradivo za zasedanje delavskega sveta SOZD Iskra in poslušali informacijo o spremembah v organiziranju delovnih organizacij v SOZD Iskra.

Po kolegiju so si sekretarji ogledali še Deltin izobraževalni center v nekdanjih Argonavtih in se seznanili z njegovim delovanjem in učnim programom.

D. Ž.

Iskra

Iskra Banka, n. sol. o.,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Osnutek

Samoupravni sporazum o ustanovitvi Interne banke Iskra SOZD elektrovinske industrije Ljubljana

Poslovni odbor Iskra banke daje po sklepu z dne 11. 9. 1986 v 30 dnevno javno obravnavo Osnutek Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Interne banke Iskra — SOZD Elektrovinske industrije Ljubljana.

I. Temeljna načela in cilji	3
II. Ime, sedež, zastopanje, predstavljanje in podpisovanje	5
III. Dejavnost Iskra banke	6
IV. Pravice in odgovornosti ustanoviteljic za obveznosti in Riziko Iskra banke ter način kritja izgub	10
V. Ukrepi in odgovornosti za zagotavljanje likvidnosti	10
VI. Pogoji in način združevanja sredstev	11
VII. Planiranje in poslovna politika	12
VIII. Oblikovanje, uporaba in razporejanje prihodkov	13
IX. Skladi v Iskra banki	14
X. Upravljanje in odločanje	16
XI. Združevanje sredstev v temeljne banke	21
XII. Pogoji za pridobivanje in prenehanje pravice ustanovitve ljestva v Iskra banki in pogoji za izstop	22
XIII. Način obveščanja	22
XIV. Poslovna tajnost	23
XV. Samoupravna delavska kontrola	23
XVI. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita	24
XVII. Delovna skupnost	25
XVIII. Arbitraža	26
XIX. Način sprejemanja sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Iskra banke	26
XX. Odločanje o statusnih spremembah in prenehanju dela Iskra banke	27
XXI. Prehodne in končne določbe	28

Na podlagi 5. odstavka 16. člena in 586. člena Zakona o združenem delu (Ur. list SFRJ št. 53/76 in 57/83) ter v skladu s členom 393 tega zakona, na podlagi členov 7, 26 ter 223 Zakona o temeljih bančnega in kreditnega sistema (Ur. list SFRJ št. 70/85) in Samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela SOZD Iskra, delavci, organizirani v temeljnih organizacijah združenega dela, združeni v delovnih organizacijah in druge organizacije, ki so med seboj povezane v proizvodnem in prometnem procesu (v nadaljnjem besedilu: ustanoviteljice), sklepajo

Samoupravni sporazum o ustanovitvi Interne banke Iskra SOZD elektrokovinske industrije Ljubljana

I. Temeljna načela in cilji

1. člen

Ustanoviteljice, med seboj povezane v proizvodnem in prometnem procesu s tem Samoupravnim sporazumom o ustanovitvi Interne banke Iskra — SOZD Elektrokovinske industrije, Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: sporazum) ustanovljajo Interno banko Iskra (v nadaljnjem besedilu: Iskra Banka) kot samostojno samoupravno finančno organizacijo, v kateri v skladu s tem sporazumom in zakonom uresničujejo predvsem naslednje skupne cilje:

- skupne smeri in cilje razvoja SOZD Iskra
- skupne interese SOZD Iskra pri poslovanju s finančnimi sredstvi, v tem okviru

še posebej doseganje racionalnejšega gospodarjenja s sredstvi, njihove večje mobilnosti ter povečanje akumulacije ustanoviteljic

- krepitev finančne samostojnosti SOZD Iskra
- razvijanje enotnega informacijskega sistema SOZD Iskra na področju financiranja poslovnega procesa
- ustvarjanje ustrežnejših pogojev za poslovanje s temeljnimi bankami na področju poslovanja SOZD Iskra
- ustvarjanje pogojev za razvoj ustanoviteljic in opravljanje vseh drugih dejavnosti, za katere imajo ustanoviteljice interes.

2. člen

Na način in po postopku sprejetim s tem sporazumom lahko postanejo ustanoviteljice Iskra Banke tudi druge organizacije združenega dela, ki niso združene v Iskro, so pa proizvodno in prometno povezane z eno ali več ustanoviteljic iz prvega člena tega sporazuma.

3. člen

S tem sporazumom se urejajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ustanoviteljic za zadeve, ki so opredeljene v tem sporazumu in jih opravlja Iskra Banka v skladu z zakonom kot tudi druga vprašanja, ki so pomembna za ustanoviteljice in za poslovanje Iskra Banke.

4. člen

Ustanoviteljice imajo pravico, da preko svojih delegatov v zboru in drugih organih Iskra Banke v skladu s sporazumom in zakonom:

- upravljajo Iskra Banko po načelih delegatskega odločanja,
- odločajo o vprašanjih iz dejavnosti Iskra Banke,
- uresničujejo vse druge pravice v skladu z zakonom ter sporazumom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti Iskra Banke.

5. člen

Ustanoviteljice Iskra Banke imajo pravice in dolžnosti:

- upravljati Iskra Banko po načelih delegatskega odločanja v skladu s sporazumom in zakonom ter interesom za izvajanje skupnih ciljev in nalog zaradi katerih so ustanovile Iskra Banko,
- planirati svoj družbeni in materialni razvoj, svoje plane usklajevati na ravni SOZD Iskra in preko Iskra Banke uresničevati skupne cilje,
- vzpostavljati in usklajevati medsebojne odnose v Iskra Banki po načelih vzajemnosti, solidarnosti in enakopravnega sodelovanja,
- oblikovati in krepiti sklade banke z združevanjem sredstev iz skupnega dohodka in združevanjem drugih sredstev,
- združevati sredstva s ciljem, da se realizirajo usklajeni plani ustanoviteljic,
- zagotavljati poslovanje Iskra Banke v skladu z njenim predmetom poslovanja,
- združevati viške sredstev Iskra banki,
- izvajati sklepe samoupravnih organov Iskra banke ter izpolnjevati tudi druge dolžnosti, ki so predvidene z zakonom ter sporazumom in drugimi samoupravnimi akti Iskra Banke.

6. člen

Ustanoviteljice Iskra banke odgovarjajo:

- za likvidnost Iskra Banke v skladu s tem sporazumom in z zakonom,
- za obveznosti Iskra banke v skladu s stopnjo odgovornosti, ki je opredeljena v tem sporazumu.

7. člen

Iskra Banka je samostojna pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih ima na podlagi ustave, zakona in tega sporazuma.

8. člen

Iskra Banka posluje preko lastnega žiro računa in drugih računov, ki so predpisani z zakonom.

9. člen

Iskra Banka ima svoj statut, s katerim v skladu z zakonom in s tem sporazumom konkretnije ureja vprašanja, ki so pomembna za organizacijo, delo in poslovanje Iskra Banke, še posebej pa:

- načela o organiziranju,
- pristojnosti in odnosi med posameznimi organi Iskra Banke,
- način, izvolitev in odpoklic posameznih organov Iskra Banke,
- načela o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med Iskra Banko in njeno delovno skupnostjo,
- splošne in samoupravne akte Iskra Banke in postopek njihovega sprejemanja in način objavljanja,
- postopek sprejemanja planskih dokumentov,
- izvolitev in odpoklic individualnega poslovnega organa (direktorja),
- uresničevanje pravic in dolžnosti na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- način obveščanja samoupravnih organov ustanoviteljic Iskra Banke o delu in poslovanju Iskra Banke,
- druga vprašanja, ki so pomembna za delo Iskra Banke in za katera je s tem sporazumom, zakonom o združenem delu in drugimi predpisi predvideno, da se urejajo s statutom.

10. člen

Ustanoviteljice se s tem sporazumom obvezujejo, da bodo v Iskra Banki in preko nje združevale finančna sredstva med seboj in z drugimi organizacijami za ustvarjanje vseh možnih prednosti, ki jih SOZD-u Iskra in ustanoviteljicam omogoča združevanje sredstev za doseganje boljših posameznih in skupnih ciljev.

II. Ime, sedež, zastopanje, predstavljanje in podpisovanje

11. člen

Interna Banka Iskra — SOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana posluje pod imenom: Iskra Banka, n. sol. o.

12. člen

Iskra Banka uporablja pri svojem poslovanju poleg imena tudi zaščitni znak SOZD Iskre in upošteva celostno vizuelno in grafično podobo Iskre.

13. člen

Sedež Iskra Banke je v Ljubljani, Trg revolucije 3.

14. člen

Obliko, velikost in besedilo žigov ter način njihove uporabe ter vsa druga vprašanja v zvezi s tem ureja statut Iskra Banke.

15. člen

Iskra Banko predstavlja, zastopa in podpisuje individualni poslovodni organ — direktor Iskra Banke, v njegovi odsotnosti ga nadomestuje namestnik direktorja z vsemi pravicami in obveznostmi v predstavljanju, zastopanju in podpisovanju Iskra Banke.

16. člen

Direktor Iskra Banke lahko pooblasti tudi druge delavce delovne skupnosti, da predstavljajo, zastopajo in podpisujejo banko v odnosih z drugimi pravnimi in fizičnimi osebami in da sklepajo pogodbe in druge pravne akte, s katerimi se vzpostavljajo razmerja med Iskra Banko in tretjimi osebami.

Direktor Iskra banke lahko pooblasti tudi osebo, ki ni delavec delovne skupnosti, da opravlja določena pravna dejanja za Iskra Banko, s tem, da ji da pismeno pooblastilo, v katerem so določene meje pooblastila.

17. člen

Direktor Iskra Banke izda akt o pooblastilih delavcev delovne skupnosti za podpisovanje Iskra Banke, s katerim se natančneje urejajo vsa vprašanja v zvezi s podpisovanjem in zastopanjem Iskra Banke.

III. Dejavnost Iskra banke

18. člen

Iskra Banka opravlja naslednje bančne in finančne posle:

- 1) pripravlja predloge za financiranje razvojnih planov in programov tekoče aktivnosti ustanoviteljic Iskra Banke in SOZD Iskra, na podlagi katerih se sprejemajo samoupravne odločitve o združevanju dela in sredstev med temeljnimi in drugimi organizacijami združenega dela ter drugimi družbenimi pravnimi osebami, o skupnem ustvarjanju dohodka ter o najemanju kreditov v Jugoslaviji in v tujini;
- 2) združuje delo in sredstva za vlaganje v osnovna in trajna obratna sredstva zaradi skupnega ustvarjanja dohodka, medsebojnega kreditiranja ali financiranja brez obveznosti vračanja sredstev;
- 3) združuje sredstva za medsebojno kratkoročno kreditiranje in ohranjanje

- tekoče likvidnosti;
- 4) opravlja določene posle plačilnega prometa v zvezi s posli iz 28. člena zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema za ustanoviteljice Iskra Banke;
 - 5) po pooblastilu opravlja prenos sredstev s prehodnega računa na žiro račun Iskra Banke;
 - 6) plačuje obveznosti v svojem imenu in za račun ustanoviteljic Iskra Banke iz sredstev, ki so namensko prenesena na žiro račun Iskra Banke za plačevanje skupnih obveznosti ali obveznosti temeljne organizacije združenega dela;
 - 7) vodi evidenco o medsebojnih finančnih in kreditnih obveznostih ustanoviteljic Iskra Banke ter skrbi za predlaganje in redno izvajanje ukrepov za odpravo nerednosti pri njihovem izpolnjevanju;
 - 8) organizira in zbira hranilne vloge od delavcev svojih ustanoviteljic ter tistih delavcev in občanov, ki so sklenili pogodbo o kooperaciji v temeljnih organizacijah združenega dela ustanoviteljicah Iskra Banke ter izplačuje njihove osebne dohodke prek hranilnih knjižic in tekočih računov pri Iskra Banki.
 - 9) Pripravlja sklepanje samoupravnih sporazumov in pogodb o združevanju dela in sredstev za:
 - doseganje skupnega prihodka in dohodka
 - medsebojno dolgoročno kreditiranje
 - urejanje medsebojnega plačevanja in dolžniško-upniških razmerij na podlagi nakupa in prodaje vrednostnih papirjev in kreditiranja na podlagi teh papirjev
 - financiranje določenih potreb združenega dela brez obveznosti vračila
 - ohranitev tekoče likvidnosti ustanoviteljic
 - vlaganje v osnovna in obratna sredstva ustanoviteljic
 - združevanje sredstev za sanacijo temeljnih organizacij
 - uresničevanje drugih skupnih interesov
 - 10) Usmerja denarna sredstva drugih organizacij združenega dela in družbeno pravnih oseb na podlagi samoupravnih sporazumov o njihovem združevanju za realizacijo programov in planov ustanoviteljic
 - 11) Sprejema vplačila v dobro ustanoviteljic.
 - 12) Preskrbuje ustanoviteljicam avale in garancije zaradi zavarovanja plačil po veljavni zakonodaji.
 - 13) Izdaja instrumente za zavarovanje plačil v svojem imenu in za račun ustanoviteljic po veljavni zakonodaji.
 - 14) Sprejema v hrambo instrumente zavarovanja plačil in druge vrednostne papirje ter prevzema skrb za njihovo pravočasno vnovčevanje.
 - 15) Eskontira menice.
 - 16) Predlaga menice v eskontiranje bančnim organizacijam in drugim uporabnikom družbenih sredstev.
 - 17) Kupuje in prodaja vrednostne papirje.
 - 18) Izdaja vrednostne papirje, da si preskrbi likvidna denarna sredstva.
 - 19) Opravlja na podlagi tega sporazuma, drugega samoupravnega splošnega akta, pogodbe ali posebnega pooblastila in v skladu z zakonom, druge denarne in bančne posle.

19. člen

Naslednje posle bo za ustanoviteljice opravljala izključno Iskra Banka:

- 1) Vodi združena sredstva, ki jih temeljne in druge organizacije združenega dela združujejo na ravni SOZD na podlagi samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev za uresničevanje skupnih razvojnih programov, za ustvarjanje skupnega prihodka oz. skupnega dohodka.
- 2) Upravlja z združenimi sredstvi po samoupravnem sporazumu o združevanju dela in sredstev za Iskrine prioritetne investicije.
- 3) Upravlja z združenimi sredstvi rezervnega sklada SOZD Iskra in pripravlja strokovne predloge za uporabo teh sredstev v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju v SOZD Iskra.
- 4) Upravlja z združenimi sredstvi za inovacijsko in raziskovalno dejavnost Iskre in strateško razvojne projekte.
- 5) Pri temeljnih bankah priskrbuje oz. opravlja z njimi naslednje posle:
 - A. Kratkoročne dinarske kredite:
 - izvozne premostitvene kredite
 - izvozne komercialne kredite
 - kredite za prodajo blaga na potrošniški kredit
 - B. Dolgoročne dinarske kredite:
 - komercialne za izvoz
 - kredite za prodajo blaga za potrošniški kredit
 - za osnovna in obratna sredstva za Iskrine prioritetne investicije
 - C. Garancijski posli:
 - vse storitvene garancije pri komercialnih izvoznih poslih
 - vse garancijske posle pri najemanju deviznih finančnih kreditov
 - vse garancijske posle pri investicijskih kreditih za osnovna in obratna sredstva
 - vse garancije za Iskrine inozemske firme
- 6) Opravlja vse kreditne posle z:
 - Vojnim servisom
 - Jugoslovansko banko za mednarodno ekonomsko sodelovanje, vendar v sodelovanju z DO Iskra Commerce.
- 7) Opravlja posle kreditiranja med delovnimi organizacijami ustanoviteljicami.
- 8) — Opravlja vse posle zadolževanja v tujini, dajanje garancij za najemanje kreditov v tujini in storitvenih garancij;
 - Vodi zunanji devizni račun Iskre in interne devizne račune po veljavni zakonodaji ter opravlja plačilni promet na področju ekonomskih odnosov s tujino razen za članice ZINVOJ v tistem delu, ko ta promet poteka preko Vojnega servisa;
 - Nabavlja in prodaja devizna sredstva za ustanoviteljice po določenih zakona;
 - Organizira združevanje deviznih sredstev med DO ustanoviteljicami;
 - Opravlja vse ostale devizno finančne posle na ravni SOZD Iskra v okviru pristojnosti po samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD Iskra;
- 9) Plačuje obveznosti v svojem imenu in za račun članic iz sredstev, ki so dana na razpolago Iskra Banki za plačevanje iz naslova skupnih obveznosti temeljne organizacije združenega dela, izvzemši obveznosti, ki se poravnava-

- vajo iz njihovega dohodka;
- 10) Vodi interne računa DO ustanoviteljic, organizira in opravlja interni plačilni promet med ustanoviteljicami;
 - 11) Sprejema depozite;
 - 12) Daje sredstva v depozit bančnim in drugim finančnim organizacijam;
 - 13) Najema v svojem imenu in za svoj račun dolgoročne kredite za osnovna sredstva in kratkoročne kredite za ohranitev tekoče likvidnosti po določilih tega sporazuma in drugih aktov poslovne politike;
 - 14) Spremlja stanje in cirkulacijo sredstev na žiro računih in na internih računih članic;
 - 15) Spremlja in analizira finančno poslovanje članic in racionalnost njihovega gospodarjenja s finančnimi sredstvi;
 - 16) Spremlja investicijsko sposobnost ustanoviteljic;
 - 17) Nudi ustanoviteljicam strokovno pomoč pri oblikovanju ukrepov za boljše gospodarjenje s finančnimi sredstvi;
 - 18) Sodeluje z ustanoviteljicami pri pripravi predlogov za financiranje investicij in drugih naložb ter za potrebe odločanja o izvedbi prioriternih in drugih naložb na ravni SOZD Iskra pripravlja ekonomsko finančno oceno upravičenosti posameznih naložb.

20. člen

Za ohranje vrednosti finančnih sredstev, ki jih imajo ustanoviteljice pri Iskra Banki in jih same ne potrebujejo, Iskra Banka nalaga:

- v eskontiranje menic ali v nakup drugih vrednostnih papirjev, ki jih je mogoče hitro spremeniti v denar
- kot depozite z ustreznostjo pri bankah
- kot namenske depozite pri drugih internih bankah za financiranje potreb njihovih članic, ki so z nami poslovno oziroma interesno povezane
- kot kredit za naš račun družbenim in civilnim pravnim osebam ter občanom, ki so z nami povezani v proizvodnji, prometu oziroma pri uresničevanju drugih skupnih ekonomskih interesov
- v druge naložbe skladno z ročnostjo teh sredstev in njihovo kvaliteto, če je to dovoljeno po zakonu.

Posle iz 19. in 20. člena bo banka opravljala neposredno na podlagi tega sporazuma po splošnem pooblastilu, ki ji ga vse ustanoviteljice dajejo s tem sporazumom, ostale posle za vse članice skupaj ali za vsako posamezno članico le na podlagi posebnega pooblastila.

21. člen

Iskra Banka ima neposredno na podlagi tega sporazuma po splošnem pooblastilu, ki ji ga vse ustanoviteljice dajejo s tem sporazumom naslednja pooblastila v pravnem prometu:

1. V svojem imenu in za račun članic sklepa vse vrste pogodb, samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov ter opravlja druge pravne posle in dejanja
 - iz čl. 18 tč. 1, 2, 4, 5, 10, 11, 14, 16, 17 in 19
 - iz čl. 19 tč. 1, 8 in 10
2. da v svojem imenu in za račun članic opravlja vse posle iz
 - iz čl. 18, tč. 3, 6, 7, 8, 9, 12, 13

- iz čl. 19 tč. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 12, 14, 15, 16, 17, 18
- 3. da v svojem imenu in za svoj račun opravlja vse posle
 - iz čl. 18 tč. 15 in 18
 - iz čl. 19 tč. 11 in 13
 - iz člena 20 vse posle.

IV. Pravice in odgovornosti ustanoviteljic za obveznosti in riziko Iskra banke ter način kritja izgub

22. člen

Iskra Banka odgovarja za svoje obveznosti z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga.

Če sredstva rezervnega sklada Iskra Banke in druga sredstva, ki so jih ustanoviteljice združile v Iskra Banko, ne zadoščajo za poravnavo njenih obveznosti, odgovarjajo ustanoviteljice za obveznosti Iskra Banke neomejeno solidarno.

23. člen

Ustanoviteljice Iskra Banke odgovarjajo neomejeno solidarno za obveznosti Iskra Banke, nosijo riziko in pokrivajo izgubo sorazmerno z vsemi sredstvi, s katerimi razpolagajo, po sledečem vrstnem redu:

- s sredstvi rezervnega sklada
- z denarnim delom sredstev poslovnega sklada
- z drugimi sredstvi, ki se lahko uporabijo po zakonu.

24. člen

V primeru, da ustanoviteljica plača posamezne obveznosti Iskra Banki in jih ne more regresirati pri Iskra Banki, jih regresira od ostalih ustanoviteljic v razmerju združenih sredstev v skladih Iskra Banke.

25. člen

Če prihodki banke ne zadoščajo za kritje vseh poslovnih stroškov in za izločitev potrebnih sredstev za delo delovne skupnosti, so ustanoviteljice dolžne kriti nastali primanjkljaj v Iskra Banki v razmerjih združenih sredstev v skladih Iskra Banke.

V. Ukrepi in odgovornost za zagotavljanje likvidnosti

26. člen

Iskra Banka posluje tako, da zagotavlja izpolnjevanje svojih obveznosti v skupnem obsegu in v njihovih rokih in s tem ohranja svojo likvidnost in likvidnost svojih ustanoviteljev. Iskra Banka opravlja dejavnost, določeno s tem sporazumom v skladu z zakoni, po načelih likvidnosti, varnosti in rentabilnosti naložb.

27. člen

S sporazumom, srednjeročnim planom in letnim planom Iskra Banke in njenih ustanoviteljic se določijo način, ukrepi in odgovornosti za ohranjanje likvidnosti Iskra Banke. Ustanoviteljice so dolžne skrbeti za svojo likvidnost in likvidnost Iskra Banke ter zanjo odgovarjajo.

28. člen

Iskra Banka lahko za ohranjanje svoje likvidnosti najema v svojem imenu in za svoj račun kredite in sprejema namenske depozite za ohranjanje likvidnosti na osnovi sprejetih samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev za medsebojno ohranjanje likvidnosti.

29. člen

Za vzdrževanje likvidnosti Iskra Banke so odgovorni zbor, poslovni odbor in direktno Iskra Banka.

VI. Pogoji in način združevanja sredstev

30. člen

Ustanoviteljice soglašajo, da za uresničevanje ciljev opredeljenih v aktih SOZD Iskra ter v tem sporazumu in drugih aktih Iskra Banke, združujejo sredstva v Iskra Banki.

Z združevanjem sredstev ustanoviteljice uresničujejo skupne interese ter krepijo in razvijajo dohodkovne odnose, s čimer ustvarjajo pogoje za uresničevanje ciljev opredeljenih v tem sporazumu.

31. člen

V Iskra Banki lahko združujejo in uporabljajo sredstva tudi druge organizacije, ki imajo z ustanoviteljicami Iskra Banke skupne gospodarske interese. Pogoji za združevanje sredstev za te organizacije se podrobneje določijo s pravnimi akti o ustanovitvi razmerja.

32. člen

Ustanoviteljice lahko v skladu s svojimi gospodarskimi interesi združujejo sredstva tudi pod posebnimi pogoji z določenim namenom. Namen in pogoji združevanja in uporabe sredstev se določijo z akti o ustanovitvi razmerja.

33. člen

Iskra Banka sodeluje pri združevanju sredstev s tem, da opravlja za udeležence združevanja vse tiste posle, za opravljanje katerih se z udeleženci združevanja lahko dogovori v okviru svojega predmeta poslovanja.

VII. Planiranje in poslovna politika

34. člen

Poslovna politika Iskra Banke je naravnana v uresničevanju skupnih ciljev SOZD Iskra in ciljev, opredeljenih v sporazumu in drugih samoupravnih aktih Iskra Banke. Osnove te politike se določijo s srednjeročnim in letnim planom Iskra Banke.

35. člen

Iskra Banka sprejme srednjeročni plan in letni plan. Plani Iskra Banke temeljijo na skupnih temeljih za pripravo srednjeročnih planov SOZD Iskra in njenih ustanoviteljic.

Z letnim planom Iskra Banke se možnost za uresničitev srednjeročnega plana Iskra Banke usklajuje z možnostmi v letu, za katerega se sprejema.

36. člen

Srednjeročni plan Iskra Banke vsebuje predvsem:

- skupne razvojne cilje in naloge
- cilje združevanja dela in sredstev ter namene in pogoje za uporabo združenih sredstev
- način in višino zbiranja sredstev ter namene in pogoje za uporabo zbranih sredstev
- ukrepe za ohranjanje likvidnosti Iskra Banke in njenih ustanoviteljic
- način razporejanja skupnega dohodka ustvarjenega v Iskra Banki
- ukrepe za izvajanje srednjeročnega plana.

37. člen

Letni plan Iskra Banke vsebuje predvsem:

- vire združevanja, pridobivanja in zbiranja sredstev ter namen njihove uporabe
- politiko dajanja kreditov ustanoviteljicam Iskra Banke
- načrt prihodkov in odhodkov in načrt kreditne bilance Iskra Banke.

Skupaj z letnim planom Iskra Banke se sprejemajo tudi akti za njegovo izvajanje, predvsem pa:

- akt o načinu in ukrepih za uresničevanje letnega plana
- tarifa plačil za storitve, ki jih opravlja Iskra Banka
- akt o načinu in ukrepih za ohranjanje likvidnosti Iskra Banke in njenih ustanoviteljic.

38. člen

Srednjeročni plan Iskra Banke se sprejema in objavlja v skladu z zakonom in po postopku, določenem v statutu Iskra Banke.

39. člen

Iskra Banka pri določitvi kriterijev in merah za usmerjanje sredstev v svojih planih in pri njihovem uresničevanju zagotavlja prednost:

- vlaganjem, ki so usklajena s programskimi cilji SOZD Iskra

- vlaganjem, ki kažejo na boljše razmerje med pričakovano akumulacijo in vloženimi sredstvi in čim krajšo dobo poplačila
- vlaganjem, ki pod enakimi drugimi pogoji zagotavljajo večje neto devizne prilive.

Pri določanju planov in usmerjanju sredstev Iskra Banka uporablja tudi druge kriterije, določene s poslovno politiko SOZD Iskra in Iskra Banke.

40. člen

Iskra Banka najmanj enkrat letno poroča o uresničevanju letnega plana svojim ustanoviteljicam.

Poslovni odbor Iskra Banke obravnava uresničevanje letnega plana trimesečno.

VIII. Oblikovanje, uporaba in razporejanje prihodkov

41. člen

Prihodki Iskra Banke so:

1. obresti od danih kreditov
2. plačila za bančne storitve
3. drugi prihodki, ki jih Iskra Banka ustvari s svojim poslovanjem.

42. člen

Poslovni stroški Iskra Banke so obresti za prejete kredite in deponirana sredstva, plačila za bančne storitve, odpisane neizterljive terjatve, amortizacijski stroški, stroški za poslovne prostore in opremo ter drugi stroški, ki nastajajo v zvezi s poslovanjem Iskra Banke.

Sredstva za delovno skupnost se določijo s samoupravnim sporazumom med Iskra Banko in njeno delovno skupnostjo ter z letnim planom.

43. člen

Prihodke, ki jih Iskra Banka ustvari s svojim poslovanjem, razporedijo po poravnavi poslovnih stroškov in izločitvi za delovno skupnost ustanoviteljice Iskra Banke med seboj kot skupni dohodek.

44. člen

Skupni dohodek se deli glede na prispevek ustanoviteljic pri njegovem ustvarjanju in v skladu z merili, ki so določena s srednjeročnim planom in letnim planom Iskra Banke v odvisnosti od obsega sredstev, katera so ustanoviteljice združile v sklade Iskra Banke in v sklade SOZD Iskra, s katerimi upravlja Iskra Banka.

45. člen

Zbor Iskra Banke ob sprejemanju zaključnega računa lahko odloči, da se skupni dohodek po njegovi razporeditvi med ustanoviteljice Iskra Banke pa pred

njegovim vplačilom na njihov žiro račun, v celoti ali delno usmeri v sklade Iskra Banke za izpolnitev obveznosti ustanoviteljic za združitev v sklade Iskra Banke.

46. člen

Iskra Banka lahko ustanoviteljici odloži plačilo določenih obveznosti ter oprosti plačila obresti za prejete dolgoročne in kratkoročne kredite v primerih, opredeljenih v srednjeročnih ali letnih planih, izjemoma pa tudi v primerih, ki niso predvideni v navedenih aktih, o čemer odloča s posebnim sklepom zbor Iskra Banke.

IX. Skladi v Iskra banki

47. člen

Iskra Banka ima naslednje sklade:

- rezervni sklad
 - sklad osnovnih sredstev
 - investicijski sklad
 - druge sklade, za katere se dogovorijo ustanoviteljice na zboru banke
- Sredstva skladov Iskra Banke se vodijo na ime ustanoviteljic.

48. člen

Sredstva skladov iz člena 47 tega sporazuma se oblikujejo iz združenih sredstev ustanoviteljic Iskra Banke in sredstev iz člena 45 tega sporazuma.

49. člen

V rezervni sklad združujejo ustanoviteljice sredstva v skladu z zakonom in letnim planom Iskra Banke tako, da stanje sredstev rezerv dosega znesek v višini 0,5% od skupnega zneska vseh kratkoročnih in dolgoročnih plasmajev ustanoviteljic v Iskra Banki na dan 31. 12. vsakega leta, pri tem se plasmaji iz člena 51 sporazuma ne štejejo kot zmanjšanje stanja združenih sredstev v Iskra Banki.

50. člen

Sredstva rezervnega sklada se uporabljajo za ohranjanje tekoče likvidnosti Iskra Banke, odpis neizterjanih terjatev in kritje drugih rizikov, ki izhajajo iz poslovanja Iskra banke.

51. člen

Sredstva rezervnega sklada Iskra Banke, ki so bila uporabljena za odpis neizterjanih terjatev in drugih rizikov, morajo biti vrnjena v ta sklad v roku, ki ne sme biti daljši od petih let, pri čemer je treba vsako leto vrniti najmanj petino črpanih sredstev.

Sredstva rezervnega sklada, ki so bila uporabljena za druge namene kot so navedeni v prvem odstavku tega člena, se vračajo na način in pod pogoji, ki jih določajo zakon in drugi predpisi, ki veljajo glede uporabe rezervnega sklada.

52. člen

Ustanoviteljica Iskra Banke lahko ob odpovedi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi, ob pogoju predhodne poravnave vseh obveznosti do Iskra Banke, dvigne svojo vlogo iz rezervnega sklada ali jo prenese na druge ustanoviteljice.

V primeru iz prejšnjega odstavka bo ustanoviteljica prednostno ponudila svojo vlogo drugim ustanoviteljicam Iskra Banke.

Da je zagotovljena varnost poslovanja in likvidnost Iskra Banke članica ne more dvigniti svoje vloge med letom, temveč šele ob zaključnem računu.

Če ustanoviteljica Iskra Banke odpove samoupravni sporazum po prvem odstavku tega člena, s tem ni oproščena rizikov iz poslovanja banke v tistem času, ko je bila njena ustanoviteljica.

53. člen

Sklad osnovnih sredstev Iskra Banke sestavljajo poslovni prostor, pohištvo, stroji in druga oprema, ki se uporablja za opravljanje njene poslovne aktivnosti.

Denarni del sredstev sklada osnovnih sredstev uporablja Iskra Banka za svoje poslovanje.

54. člen

Zbor Iskra Banke lahko odloči, da Iskra Banka v svojem imenu in za račun svojih ustanoviteljic najema kredite za nakup osnovnih sredstev.

55. člen

Ustanoviteljica Iskra Banke nima pravice dvigniti sredstev, ki jih je združila v sklad osnovnih sredstev.

Ustanoviteljica Iskra Banke lahko po izstopu iz nje dvigne svoj del, ki ga je združila v sklad osnovnih sredstev, v denarnem znesku potem, ko poravna svoje obveznosti do Iskra Banke ob zaključnem računu.

Iskra Banka realizira zahtevo iz prejšnjega odstavka ustanoviteljici v skladu s prostimi sredstvi sklada osnovnih sredstev. Iskra Banka ne more nabavljati novih osnovnih sredstev iz tega sklada dokler ne realizira zahteve članice po vračilu sredstev.

56. člen

V investicijski sklad združujejo ustanoviteljice prvenstveno sredstva iz 45. člena skladno s sklepom zbora banke o deležu skupnega dohodka, ki se po zaključnem računu Iskra Banke namenja v ta sklad.

57. člen

Ustanoviteljice poleg obveznosti iz 56. člena lahko v investicijski sklad združijo po lastni presoji tudi dodatna sredstva.

58. člen

Sredstva investicijskega sklada se lahko uporabljajo:

- za financiranje kapitalnih naložb članic v tujini
- za financiranje izvoza ustanoviteljic v primerih, ko kreditno monetarna politi-

- ka omejuje temeljne banke pri kreditiranju izvoza
- za odobranje kreditov za investicijsko usposobitev ustanoviteljice, kadar izvaja investicijo, ki je uvrščena v prioritetne investicije Iskre in so zanjo odobrena združena sredstva
- za financiranje izobraževanja za prekvalifikacijo tehnoloških kadrovskih viškov članic.

59. člen

Ustanoviteljica Iskra banke lahko dvigne sredstva združena v investicijski sklad z odpovedjo samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Iskra Banke, vendar potem, ko je poravnala vse svoje obveznosti in v skladu s stanjem prostih sredstev v tem skladu.

Dokler Iskra Banka ne izpolni obveznosti iz prejšnjega odstavka, ne more iz tega sklada odobravati novih plasmajev.

60. člen

Združena sredstva v investicijski sklad po 57. členu tega sporazuma ustanoviteljice lahko dvignejo tudi predčasno, kadar so jim sredstva potrebna za investicijsko usposobitev za realizacijo investicije, ki je uvrščena v prioritetne investicije Iskre in se financira iz združenih sredstev.

O predčasnem dvigu sredstev iz prejšnjega odstavka sklepa zbor banke.

Iskra Banka realizira zahtevo iz tega člena ustanoviteljici v skladu s prostimi sredstvi tega sklada.

Iskra Banka ne more odobravati novih plasmanov iz investicijskega sklada dokler ne realizira zahteve članice iz prvega odstavka tega člena.

61. člen

Pogoji in merila za koriščenje sredstev iz investicijskega sklada se določajo z akti poslovne politike Iskra banke.

X. Upravljanje in odločanje

62. člen

Iskra Banko upravljajo po načelih delegatskega odločanja delavci ustanoviteljic. Ustanoviteljice Iskra Banke imajo enake pravice in obveznosti pri upravljanju banke.

Organ upravljanja Iskra Banke je zbor banke, njen izvršilni organ je poslovni odbor. Iskra Banka ima kreditni odbor.

63. člen

Družbeno pravne osebe, ki niso sklenile tega sporazuma, so pa združile ali vložile sredstva za določene namene v banko na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma ali pogodbe, upravljajo s sredstvi, ki so jih združile ali vložile za določen namen, so udeležene pri delitvi dohodka in prevzemajo riziko iz poslovanja s temi sredstvi, skladno z aktom o ustanovitvi pravnega razmerja.

1. Zbor banke

64. člen

Zbor banke sestavljajo delegati ustanoviteljic. Vsaka delovna organizacija ima v zboru banke enega delegata na delež do prvih dveh odstotkov vseh sredstev, združenih v skladu banke. Na vsaka nadaljnja dva izpolnjena odstotka preko dveh odstotkov pa še enega delegata.

Delegata za zbor banke volijo članice na način, kot so se zanj dogovorili delavci s samoupravnim sporazumom o združevanju v delovne organizacije.

Delegata se voli za dobo dveh let. Ista oseba je lahko izvoljena za delegata v zbor banke največ dvakrat zapored.

65. člen

Zbor banke:

- sprejema samoupravne splošne akte Iskra Banke
- sprejema srednjeročni plan in letni plan Iskra Banke ter ukrepe za njuno izpolnjevanje ter akte poslovne politike Iskra Banke in ukrepe za njihovo izvajanje
- odloča o statusnih spremembah Iskra Banke
- sprejema ukrepe za ohranjanje likvidnosti
- sprejema poročilo o delu Iskra Banke
- sprejema zaključni račun Iskra Banke in odloča o uporabi in razporejanju us-tvarjenega prihodka in skupnega dohodka
- sprejema načrt prihodkov in odhodkov ter finančni načrt Iskra Banke,
- sprejema akte o ustanovitvi skladov
- odloča o izvolitvi in razrešitvi članov poslovnega odbora ter drugih organov Iskra Banke
- sprejema samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih med Iskra Banko in delavci njene delovne skupnosti,
- voli in razrešuje poslovodni organ Iskra Banke
- odloča tudi o drugih vprašanjih, za katera je predvideno z zakonom, s tem spo-razumom in statutom, da o njih odloča zbor, odnosno o drugih vprašanjih, ki po svojem značaju spadajo v pristojnost organov upravljanja, a o njih ne morejo odločati drugi organi Iskra Banke.

Zbor banke lahko odloči, da o posameznih vprašanjih iz njegovega delokroga, ki jih ni moč odlagati, odloča poslovni odbor.

O odločitvah, sprejetih v skladu z zadnjim odstavkom tega člena, se obvesti zbor banke na prvi seji.

66. člen

Zbor banke izvoli svojega predsednika in namestnika za eno mandatno dobo iz vrst delegatov z večino glasov in po postopku, ki ga določa statut banke.

Predsednik zbora je za svoje delo odgovoren zboru banke. Ista oseba je lahko izvoljena za predsednika oz. namestnika predsednika zbora banke največ dvakrat zapored.

67. člen

Zbor banke se sklicuje po potrebi, vendar najmanj dvakrat v koledarskem letu. Zbor sklicuje poslovni odbor banke in sicer:

- na lastno pobudo
- na pobudo poslovnega organa banke
- na zahtevo ustanoviteljic Iskra Banke, ki imajo skupno najmanj tretjinski delež v skladih Iskra Banke, na zahtevo organa samoupravne delavske kontrole oziroma družbenega pravobranilca samoupravljanja in drugih organov, ki lahko banki predlagajo določene ukrepe.

Ko poslovni odbor ne sklicuje zbora banke po lastni pobudi temveč na pobudo drugih, mora o pobudi razpravljati v roku 10 dni po prejemu in sklicati zbor banke, ki se mora opraviti v roku enega meseca od dneva pobude.

2. Poslovni odbor banke

68. člen

Poslovni odbor banke je kolektivni izvršilni organ zbora banke in mu odgovarja za svoje delo.

Poslovni odbor ima 15 članov in 3 namestnike članov. Namestnik lahko nadomešča kateregakoli člana poslovnega odbora z istimi pravicami in obveznostmi kot jih ima član.

Predsednika, namestnika predsednika, člane in namestnike izvoli zbor banke za dobo 2 let z večino glasov.

Ista oseba je lahko izvoljena v poslovni odbor največ dvakrat zapored.

69. člen

Poslovni odbor banke se mora konstituirati v roku 14 dni po izvolitvi. Poslovni odbor odgovarja za svoje delo zboru banke.

70. člen

Poslovni odbor odloča o vseh vprašanjih iz svojega delokroga, ki so določena z zakonom ter sporazumom, statutom in drugimi splošnimi akti Iskra Banke in sklepi zbora Iskra Banke.

Poslovni odbor dela in odloča na sejah.

Način izvolitve poslovnega odbora, delokrog in druga pomembna vprašanja za njegovo delo, se urejajo s statutom.

71. člen

Poslovni odbor banke opravlja zlasti te zadeve:

- odloča o sklicanju zbora Iskra Banke
- pripravlja predloge, o katerih odloča zbor Iskra Banke
- skrbi za izpolnjevanje nalog srednjeročnega plana Iskra Banke in letnega načrta za njegovo uresničevanje, kakor tudi za izvršitev drugih sklepov zbora Iskra Banke
- odloča o poslih Iskra Banke med dvema sejama zbora v mejah pooblastil, ki so določena s samoupravnimi splošnimi akti in posebnimi sklepi zbora Iskra Banke

- sprejema ukrepe za ohranitev likvidnosti Iskra Banke in njenih ustanoviteljic ter sprejema in izvaja ukrepe za to
- sprejema sklepe o najemanju in dajanju kratkoročnih kreditov, za katere je pooblaščen s samoupravnimi akti Iskra banke oz. daje glede tega smernice kreditnemu odboru in pooblastila direktorju Iskra Banke
- ustanavlja odbore in komisije za izvršitev posebnih nalog iz delovnega področja Iskra Banke, določa njihove pravice in imenuje njihove člane
- daje pobude in obravnava predloge:
- za financiranje razvojnih planov in programov tekoče aktivnosti ustanoviteljic Iskra Banke, na podlagi katerih se sprejemajo samoupravne odločitve o združevanju dela in sredstev na osnovah skupnega pridobivanja dohodka, medsebojnega kreditiranja ali financiranja brez obveznega vračila,
- za združevanje dela in sredstev na osnovah skupnega pridobivanja dohodka, kreditiranja ali financiranja vračila z organizacijami združenega dela in drugimi družbenimi pravnimi osebami, ki niso ustanoviteljice Iskra Banke
- za najemanje kreditov v Jugoslaviji in v tujini
- za sklepanje samoupravnih sporazumov o skupnih ukrepih za uresničevanje samoupravnih sporazumov z drugimi bančnimi organizacijami
- za vstopanje v druge bančne organizacije
- določa obrestne mere
- sprejema pravilnike in navodila, s katerimi se ureja izvrševanje poslovníkov, splošnih sklepov zbora Iskra Banke in drugih samoupravnih splošnih aktov
- voli predsednika in namestnika predsednika poslovnega odbora
- opravlja druge zadeve v mejah svoje pristojnosti po tem sporazumu in po drugih splošnih aktih.

Poslovni odbor odloča veljavno z večino glasov vseh svojih članov.

72. člen

Članu zbora in poslovnega odbora banke preneha mandat:

- če ga razreši zbor banke
- če mu preneha lastnost delavca pri ustanoviteljici
- če se odpove mandatu.

Predlog za odpoklic lahko da zbor banke, poslovni odbor banke ali delavski svet ustanoviteljice banke, ki ga je delegirala v organe upravljanja Iskra Banke.

Vse ostale določbe o zboru in poslovnem odboru Iskra Banke ureja statut banke in poslovnik o delu, ki ga sprejema zbor banke.

3. Kreditni odbor

73. člen

Kreditni odbor je poseben organ zbora Iskra Banke za izvrševanje zadev, ki so mu dane v pristojnost s tem sporazumom ali s posebnim sklepom zbora banke.

Kreditni odbor dela po navodilih in smernicah, ki jih daje poslovni odbor. Kreditni odbor je odgovoren za svoje delo poslovnemu odboru in zboru.

74. člen

Zbor banke izvoli člane kreditnega odbora izmed delavcev ustanoviteljic Iskra Banke.

Kreditni odbor ima 7 članov in 5 namestnikov, ki jih izvoli zbor za dobo dveh let. Namestniki lahko nadomeščajo kateregakoli člana kreditnega odbora z istimi pravicami in obveznostmi kot jih ima član.

Delokrog in druga pomembna vprašanja o delu kreditnega odbora se urejajo s tem sporazumom, statutom Iskra Banke in poslovníkom o delu kreditnega odbora.

Kreditni odbor:

- odobrava kratkoročne kredite
- odloča o najemanju kratkoročnih kreditov
- odloča o eskontiranju menic in dajanju menic v eskont, da ga opravlja Iskra Banka v svojem imenu in za svoj račun
- odobrava dajanje in najemanje avalov in garancij opravlja druge posle, za katere ga v mejah svojih pristojnosti pooblastita zbor ali poslovni odbor.

4. Individualni poslovodni organ banke

75. člen

Iskra banka ima individualni poslovodni organ — direktorja. Direktorja Iskra Banke voli zbor banke po opravljenem javnem razpisu na predlog razpisne komisije.

76. člen

Za direktorja banke je lahko izvoljena oseba:

- ki ima visoko strokovno izobrazbo in najmanj 5 let delovnih izkušenj, od tega dve leti na vodilnih ali vodstvenih delih
- ki ima ustrezne osebnostne kvalitete in čut odgovornosti do dela in družbenih sredstev
- da obvlada vsaj enega izmed tujih jezikov in
- da izpolnjuje tudi druge pogoje, določene z zakonskimi predpisi.

77. člen

Mandatna doba direktorja banke je 4 leta in je po preteku te dobe lahko ponovno izvoljen.

78. člen

Direktor banke zastopa in predstavlja banko. Direktor banke zastopa banko in sklepa pravne posle v vseh zadevah iz dejavnosti banke v mejah, določenih s tem samoupravnim sporazumom in drugimi akti o poslovni politiki banke.

Direktor banke:

- predstavlja in zastopa banko
- izvršuje, izvaja, oziroma skrbi za izvajanje sklepov zbora in poslovnega odbora
- sodeluje v delu organov banke brez pravice odločanja

- daje pobude in predloge za pospeševanje aktivnosti banke in njenih članic, kakor tudi za ustvarjanje pogojev, da se uresniči srednjeročni in letni plan Iskra Banke
- vodi delo delovne skupnosti banke
- je odgovoren za zakonitost dela banke ter za izpolnjevanje njenih, z zakonom določenih obveznosti
- je odgovoren za poslovanje banke v skladu s srednjeročnim planom in letnim planom Iskra Banke
- je odgovoren za likvidnost banke
- opravlja druge posle skladno z zakonom, po tem sporazumu in drugih samoupravnih splošnih aktih banke.

79. člen

Če direktor Iskra Banke meni, da je akt organa banke v nasprotju z zakonom in z drugimi predpisi, s samoupravnim sporazumom o združitvi v banko, s statutom in z drugimi samoupravnimi splošnimi akti, mora na to opozoriti organ, ki je sprejel takšen akt.

Če organ, ki je sprejel takšen akt, kljub opozorilu vztraja pri svojem aktu, zadrži direktor v skladu z zakonom njegovo izvršitev in obvesti o tem v treh delovnih dneh pristojni organ družbenopolitične skupnosti. Če direktor banke meni, da je akt delovne skupnosti v nasprotju z zakonom in drugimi predpisi, s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med članicami in delovno skupnostjo banke ali z drugimi samoupravnimi splošnimi akti banke, ki se nanašajo na delovno skupnost, opozori na to delovno skupnost. Če delovna skupnost kljub opozorilu vztraja pri svojem aktu, zadrži direktor v skladu z zakonom njegovo izvršitev in obvesti o tem v treh delovnih dneh pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

80. člen

Za predčasno razrešitev direktorja banke se smiselno uporabljajo določbe zakona o združenem delu, ki veljajo za individualne poslovodne organe pri temeljnih organizacijah združenega dela.

XI. Združevanje sredstev v temeljne banke

81. člen

Ustanoviteljice na podlagi zakona neposredno vstopajo tudi v ustanoviteljstvo temeljnih bank.

Zaradi zadovoljevanja širših potreb pri združevanju dela in sredstev, Iskra Banka lahko sklene samoupravni sporazum o ustanovitvi ene ali več temeljnih bank. Odločitev o vstopu Iskra Banke v ustanoviteljstvo temeljnih bank sprejme zbor banke.

XII. Pogoji za pridobivanje in prenehanje pravice ustanoviteljstva v Iskra banki in pogoji za izstop

82. člen

Ustanoviteljske pravice Iskra Banke imajo temeljne organizacije združenega dela združene v delovne organizacije in druge organizacije združenega dela iz prvega in drugega člena tega sporazuma, ki preko svojih pooblaščenih predstavnikov podpišejo ta sporazum in ki združujejo sredstva v sklade Iskra Banke ter druga sredstva v skladu s tem sporazumom.

83. člen

Pravice ustanoviteljic iz 82. člena tega sporazuma prenehajo:

- s sprejemom akta o likvidaciji ali stečaju ustanoviteljice
- z izbrisan ustanoviteljice iz sodnega registra
- v primeru, da ustanoviteljica preneha izpolnjevati obveznosti po tem sporazumu v tisti meri, ki bi ogrozila cilje, zaradi katerih je Iskra Banka ustanovljena
- če ustanoviteljica odpove ali razveže samoupravni sporazum o ustanovitvi Iskra Banke
- zaradi odklonitve sprejema sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Iskra Banke.

Sklep o prenehanju ustanoviteljstva in ureditvi pravic in obveznosti med ustanoviteljico in Iskra Banko ter o dvigu oziroma prenosu vlog v skladih Iskra Banke sprejme zbor banke.

84. člen

Ustanoviteljica je dolžna poravnati vse obveznosti, ki jih ima do Iskra Banke, ki so dospele v plačilo z dnem, ko je ugotovljeno, da so prenehale njene ustanoviteljske pravice, ne glede na roke prispetja obveznosti, ki so določene v dokumentih o koriščenju sredstev.

Če ustanoviteljica ne izpolni pogojev iz prvega odstavka tega člena, se ji ne povrnejo denarna sredstva, ki jih je združila v sklade ter druga namenska sredstva v Iskra Banki, ne glede na ostala določila sporazuma.

XIII. Način obveščanja

85. člen

V Iskra Banki organiziramo takšen sistem obveščanja, da preko svojih delegatov strokovno in odgovorno odločamo o vseh najpomembnejših vprašanjih oblikovanja in uresničevanja poslovne politike Iskra Banke.

86. člen

Ustanoviteljice morajo biti redno obveščene o vseh zadevah, predvsem pa o rezultatih uresničevanja srednjeročnih planov in letnih planov Iskra Banke ter o izpolnjevanju obveznosti, ki so določene za uresničevanje skupnih interesov in ciljev Iskra Banke.

87. člen

Obveščanje ustanoviteljic mora biti celovito, razumljivo, redno in pravočasno. Statut Iskra Banke podrobneje določa obliko in način obveščanja ustanoviteljic in širše javnosti.

XIV. Poslovna tajnost

88. člen

Za poslovno tajnost Iskra Banke se štejejo listine in podatki, ki jih zaradi njihove narave in pomena ni dovoljeno sporočati, posredovati ali dati na vpogled nepooblaščenim osebam, razen na način, predpisan z zakonom in s statutom Iskra Banke.

89. člen

Za poslovno tajnost Iskra Banke se štejejo:

- podatki in dokumenti, ki so z zakonitimi predpisi ali s sklepom organa Iskra Banke razglašeni za poslovno tajnost
- dokumenti, podatki, poročila, postopki in obvestila, ki jih Iskra Banka sprejema od drugih organov in organizacij in so zaupne narave,
- dokumenti in podatki iz ponudb pri razpisnih natečajih ali javnih licitacijah vse do objave le-teh
- drugi dokumenti, podatki, poročila in obvestila, katerih objava bi škodovala interesu Iskra Banke, njenih ustanoviteljic in družbeni skupnosti.

Poslovna tajna v Iskra Banki so tudi vse zadeve, ki so poslovna tajnost po splošnih veljavnih predpisih.

Natančnejše določbe o dokumentih in podatkih, ki se štejejo za poslovno tajnost ter o ravnanju in varovanju teh dokumentov in podatkov, vsebuje poseben pravilnik ki ga na predlog direktorja Iskra Banke sprejme poslovni odbor Iskra Banke.

90. člen

Poslovno tajnost so dolžni varovati vsi delavci delovne skupnosti Iskra Banke, zunanji sodelavci Iskra Banke, kakor tudi člani organov upravljanja.

Dolžnost varovanja poslovne tajnosti velja tudi za novinarje in druge osebe, ki prisostvujejo sejam organov Iskra Banke.

vse dokumente in podatke, ki imajo značaj poslovne tajnosti Iskra Banke, lahko sporočijo drugim osebam le direktor Iskra Banke in delavci, katere za to pooblasti direktor.

XV. Samoupravna delavska kontrola

91. člen

Uveljavljanje in varovanje samoupravne pravice glede odločanja o poslih in sredstvih v vseh odnosih, ki jih ustanoviteljice izvajajo preko Iskra Banke ali z nje-

nim delovanjem uresničujejo s samoupravno delavsko kontrolo po organih upravljanja banke in po posebnem organu samoupravne delavske kontrole v banki.

92. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole sestavljajo delegati članic banke.

Odbor samoupravne delavske kontrole ima toliko delegatov, kolikor je število delovnih organizacij in delovnih skupnosti SOZD preko katerih so se članice združile v banko. Delegat v odboru samoupravne delavske kontrole ne more biti delegat zbora banke, individualni poslovodni organ in član kolektivnega poslovodnega organa ustanoviteljic Iskra Banke.

93. člen

Organ samoupravne delavske kontrole opravlja zlasti kontrolo glede:

- izvajanja samoupravnega sporazuma o združitvi v Iskra Banko
- izvajanje samoupravnih splošnih aktov Iskra Banke
- izvajanje srednjeročnega in letnega plana in aktov poslovne politike banke
- izvajanje sklepov organov Iskra Banke
- družbeno odgovorne in ekonomske smotre uporabe družbenih sredstev in razpolaganja z njimi obveščanja ustanoviteljic banke o vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in kontrolo dela.

94. člen

Vprašanja, ki so pomembna za delo, aktivnost in izvajanje nalog samoupravne delavske kontrole, se konkretneje uredijo s statutom.

XVI. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita

95. člen

Iskra Banka je aktivni udeležence v pripravah za splošno ljudsko obrambo in pri zagotavljanju sistema družbene samozaščite.

Nosilec priprav za splošno ljudsko obrambo in za zagotavljanje sistema družbene samozaščite je delovna skupnost Iskra Banke.

96. člen

Delovna skupnost Iskra Banke je dolžna izdelati plan in program splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v skladu z zakonom in drugimi predpisi.

97. člen

Zbor Iskra Banke odloča o višini sredstev, ki se namenjajo za izvedbo nalog s področja obrambnih priprav in po potrebi razpravlja o stanju teh priprav.

XVII. Delovna skupnost

98. člen

Delavci, ki v zvezi z dejavnostjo Iskra Banke opravljajo administrativno strokovna, pomožna in njim podobna dela, ustanovijo delovno skupnost Iskra Banke. Delovna skupnost je pravna oseba.

99. člen

Delo delovne skupnosti vodi direktor banke.

100. člen

Razmerja med banko in njeno delovno skupnostjo se uredijo s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, ki vsebuje:

- obseg in vrste poslov, ki jih delovna skupnost opravlja za banko
- medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti in banke,
- pravice, obveznosti in odgovornosti delovne skupnosti za opravljanje poslov banke
- osnove in merila za pridobivanje dohodka delovne skupnosti
- pooblastila delovne skupnosti v pravnem prometu
- pooblastila in odgovornosti delovne skupnosti za uporabo sredstev sklada osnovnih sredstev banke
- način zagotavljanja sredstev za kritje materialnih stroškov banke
- način zagotavljanja sredstev za razširitev materialne osnove in dela banke
- način organiziranja delovne skupnosti in temeljne pogoje glede strukture opravil in nalog in kvalifikacijske strukture kadrov delovne skupnosti
- način vodenja delovne skupnosti
- reševanje medsebojnih sporov
- prenehanje dela delovne skupnosti
- druge določbe.

101. člen

Delovna skupnost se konstituira:

- s sklenitvijo samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev delovne skupnosti in banke
- z izvolitvijo delavskega sveta delovne skupnosti
- s sprejemom statuta delovne skupnosti.

102. člen

Samoupravni splošni akti, ki jih sprejme delovna skupnost, morajo biti v skladu z zakonom, s tem sporazumom in s statutom banke ter v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, sklenjenim med banko in delovno skupnostjo.

103. člen

Delovna skupnost pridobiva svoj prihodek na osnovi svobodne menjave dela iz prihodkov, ki jih banka ustvari s svojim poslovanjem.

Dohodek delovne skupnosti je odvisen od vrste, obsega in kakovosti dela delovne skupnosti, od stopnje odgovornosti pri delu delovne skupnosti in od prispevka delovne skupnosti k uspehu pri poslovanju banke in k zadovoljevanju potreb in interesov ustanoviteljic banke.

Delovna skupnost pridobiva dohodek v skladu z osnovami in merili, dogovorjenimi med banko in delovno skupnostjo v samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, s planiranjem svobodne menjave dela in skladno z družbenimi dogovori o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v združenem delu in delavcev v delovnih skupnostih ustanoviteljic banke.

Če prihodki banke ne zadoščajo za izločitev sredstev za delovno skupnost v skladu z merili iz prejšnjega člena, določi zbor delegatov temeljne banke način zagotavljanja potrebnih sredstev.

104. člen

Delovna skupnost je odgovorna Iskra Banki za pravočasno, kvalitetno in strokovno opravljanje poslov, ki jih opravlja za banko.

Če postanejo terjatve neizterljive po krivdi delovne skupnosti, lahko zbor delegatov odloči, da se delno ali v celoti odpišejo v breme sredstev, s katerimi razpolaga delovna skupnost.

Če banka izkaže nekrito izgubo po zaključnem računu, se delovni skupnosti, dokler se ne pokrije izguba in dokler banka ne začne poslovati brez izgube, zmanjšajo sredstva za osebne dohodke v sorazmerju s stopnjo njene odgovornosti, ki jo ugotovi zbor Iskra Banke.

105. člen

Delovna skupnost banke preneha v primeru, ko preneha banka.

XVIII. Arbitraža

106. člen

Morebitne spore med ustanoviteljicami in med Iskra Banko ureja arbitraža SOZD Iskra v kolikor z zakonom ali drugim pravnim aktom ni drugače določeno.

XIX. Način sprejemanja sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Iskra banke

107. člen

Predlog sprememb in dopolnitev tega sporazuma dajejo:

- zbor banke
- poslovni odbor
- ustanoviteljice, katerih delež v skladih Iskra Banke dosega skupaj 1/3 sredstev
- direktor banke.

108. člen

Predlog iz prejšnjega člena poda predlagatelj poslovnemu odboru. Poslovni odbor mora na prvi naslednji seji obravnavati predlog za spremembe in dopolnitve tega sporazuma.

Če poslovni odbor ne sprejme predloga za spremembe in dopolnitve tega sporazuma, mora o razlogih zaradi katerih je predlog zavrnil, obvestiti predlagatelja v roku 8 dni.

109. člen

V primeru, da se poslovni odbor strinja s predlogom za spremembe in dopolnitve sporazuma, oblikuje predlog sprememb in dopolnitev in ga posreduje ustanoviteljicam v javno obravnavo in sprejem.

XX. Odločanje o statusnih spremembah in prenehanju dela Iskra Banke

110. člen

S statusnimi spremembami je mišljeno združevanje Iskra Banke z drugimi bankami, prenehanje dela in sprememba dejavnosti, s čimer bi se bistveno spremenil status Iskra Banke, ustanovljene s tem sporazumom.

111. člen

Statusne spremembe v smislu 110. člena tega sporazuma se izvedejo s sklepom zbora banke.

Ustanoviteljice so se dolžne opredeliti glede predloga statusnih sprememb v roku 30 dni od dneva podane pobude, na način in po postopku, določenem v 467. členu Zakona o združenem delu, razen v primeru prenehanja poslovanja Iskra Banke.

112. člen

S statutom Iskra Banke se določa postopek in način sprejemanja sprememb in dopolnitev tega sporazuma.

113. člen

Iskra banka preneha s poslovanjem v primerih, ki so predvideni z zakonom, kadar je nelikvidna ali ko ustvari izgubo, ki je ni moč pokriti s sredstvi ustanoviteljic v skladu s tem sporazumom in zakonom in kadar ustanoviteljice sklenejo, da preneha njihov interes, da denarne, kreditne in druge posle opravljajo preko Iskra Banke.

Sklep o prenehanju poslovanja Iskra Banke sprejme zbor Iskra Banke.

Prenehanje poslovanja Iskra banke se izvede na način in po postopku, ki je določen s predpisi o prenehanju dela v organizaciji združenega dela s tem sporazumom in s statutom Iskra Banke.

XXI. Prehodne in končne določbe

114. člen

S tem sporazumom je Iskra Banka uskladila svoj način upravljanja in odločanja, odgovornost za obveznosti banke in ustanoviteljic in prevzemanje rizikov z Zakonom o temeljih kreditnega in bančnega sistema. Vse pravice in obveznosti, ki so nastale do dneva, ko prične veljati ta sporazum na podlagi dosedanjega samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Iskra Banke, ostajajo veljavne vse do njihove izpolnitve.

115. člen

Dosedanje članice ter druge organizacije združenega dela in druge družbeno pravne osebe, ki z izjavo pristopijo k temu sporazumu, postanejo ustanoviteljice Iskra Banke.

116. člen

Sredstva dosedanjih članic Iskra Banke, ki so združena v skladih Iskra Banke, ostanejo še nadalje združena v skladih Iskra Banke, sedaj kot sredstva ustanoviteljic, medtem, ko morajo druge družbeno pravne osebe, ki dosedaj niso bile članice banke, ob sprejemu tega sporazuma združiti svoja sredstva v sklade banke.

Minimalni znesek in rok plačila, ki ga mora imeti vsaka nova ustanoviteljica v skladih Iskra Banke opredeli zbor banke.

117. člen

Dosedanje članice Iskra Banke, ki ne sklenejo tega sporazuma, lahko dvignejo svoja sredstva, ki jih imajo združena v skladih Iskra Banke, v roku treh let, pod pogojem, da v tem roku izpolnijo vse svoje obveznosti do Iskra Banke.

118. člen

Denarna sredstva dosedanjih članic, ki so združena ali vložena v Iskra Banki, kot tudi taka sredstva drugih družbenih pravnih oseb, ostanejo združena, vložena oziroma deponirana v Iskra Banki.

119. člen

Obveznosti po določbah dosedanjega sporazuma, ki jih članice niso poravnale do sprejema tega sporazuma, ostanejo v veljavi do poravnave teh obveznosti, če ne podpišejo tega sporazuma.

120. člen

Ta sporazum sklenejo ustanoviteljice preko delovnih organizacij, katerih članice so, veljati pa prične z dnem, ko zbor Iskra banke ugotovi, da je bil sprejet in ga objavi.

121. člen

Z dnem veljavnosti tega sporazuma preneha veljati dosedanji Samoupravni sporazum o ustanovitvi Iskra banke.

Obrazložitev

1. Dne 28. decembra 1985 je stopil v veljavo Zakon o temeljih kreditnega in bančnega sistema (Ur. l. SFRJ št. 70/85) na podlagi katerega morajo banke uskladiti svoje poslovanje, t. j. svojo organizacijo, način upravljanja in odločanja, odgovornost za obveznosti banke in prevzemanje rizikov in svoje samoupravne akte do 31. decembra 1986. Predloženi osnutek Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Interne banke Iskra SOZD elektrokovinske Industrije, Ljubljana, predstavlja fazo izvrševanja navedene zakonske obveznosti.

Temeljna načela in cilji za ustanavljanje bank (banke so po zakonu interne, temeljne in združene) so ostali več ali manj po novem zakonu isti tudi za obstoječe banke. Spremenjeni pa so pogoji in način ustanavljanja bank, kriteriji in pogoji za njihovo poslovanje in upravljanje v bankah. Banke tako po določilih novega zakona niso asociacije združenega dela, pač pa samostojne finančne organizacije, ki jih ustanavlja združeno delo pod pogoji in na način kakor je to določeno z zakonom in samoupravnim sporazumom o ustanovitvi banke. V bodoče bodo morale banke poslovati po strogih bančnih kriterijih poslovanja tako, da bodo ob vsakem času likvidne, da bodo v kar največji možni meri zmanjševale rizik svojih plasmanov in da bodo delale s pozitivnim finančnim rezultatom. V kolikor se ta načela ne bodo spoštovala, bodo posledice nosile ustanoviteljice banke. Novi zakon prinaša v zvezi z ustanoviteljstvom banke tudi nov pojem, t. j. ustanoviteljico banke, z razliko od prejšnjega članstva v banki oz. članic banke.

To je vezano na materialno sposobnost družbeno pravnih oseb prevzemati obveznosti in odgovornosti iz poslovanja banke.

2. Kar se tiče internih bank, so določbe novega zakona v glavnem vzete iz prejšnjega zakona. V razpravah v času sprejemanja novega zakona se je pokazalo, da interne banke v času svojega poslovanja (od leta 1981 dalje), izkazujejo pozitivne rezultate, zato tudi ni bilo posebnih predlogov za spremembo tistih določb, ki se nanašajo na interne banke. Vendar so v zakonu sistemizirane določbe o internih bankah v skladu s celotno zasnovo novega zakona ter precizirane določbe, ki se nanašajo na zbiranje depozitov in dajanje kreditov drugim družbenim in civilnim pravnim osebam, ki so sklenile pogodbo o sodelovanju.

V primerjavi s starim zakonom, je sedaj natančneje urejena tudi ustanovitev interne banke oz. zmanjšano število temeljnih in drugih organizacij združenega dela, ki jo lahko ustanovijo. Določbe, ki se nanašajo na delo in odgovornost individualnega poslovnodnega organa so strnjene v eno določbo, po kateri se to uredi s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi interne banke. V zakonu so vključene določbe o planiranju v interne banke, ki vsebujejo vrste in vsebino planskih dokumentov, usklajene z zakonom o temeljnih sistema družbenega planiranja.

Določbe o ohranjanju likvidnosti in prevzemanju rizika v interni banki so prevzete iz starega zakona. Ker mora biti oblikovanje skladov interne banke smotrnejše, je v zakonu določeno, da se skupni dohodek skladov interne banke usmerja v oblikovanje skladov direktno, (brez prenosa na žiro račun ustanoviteljic in potem združevanje), kar pa mora biti urejeno s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi interne banke in s sklepi zbora interne banke. Oblikovane sklade pa lahko interna banka uporablja tudi za oblikovanje skladov temeljne banke, katere ustanoviteljica je.

3. Osnutek samoupravnega sporazuma vsebuje vse tisto, kar zahteva zakon v 8. členu in sicer:

- skupne cilje zaradi katerih se interna banka ustanavlja,
- dejavnost interne banke,
- ime in sedež interne banke,
- ukrepe in odgovornost za zagotovitev likvidnosti interne banke,
- pogoje in način združevanja,
- planiranje in poslovno politiko,
- določbe o oblikovanju in uporabi sredstev skladov interne banke,
- način upravljanja interne banke in določbe o njenih organih upravljanja o poslovnem organu in drugih organih interne banke,
- način usklajevanja stališč,
- način sprejemanja statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov interne banke,
- način predstavljanja in zastopanja interne banke,
- način obveščanja ustanoviteljic,
- pogoje za pridobitev in prenehanje pravic ustanoviteljic ter izstop iz Iskre banke,
- določbe o poslovni tajnosti,
- način uresničevanja samoupravne delavske kontrole,
- način uresničevanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- način spreminjanja in dopolnjevanja samoupravnega sporazuma o ustanovitvi interne banke,

- pogoje za prenehanje interne banke in način odločanja o tem,
- določbe o položaju delavcev v delovni skupnosti.

Kot je bilo že navedeno, zakon ni prinesel bistvenih sprememb glede Internih bank, zato je tudi osnutek samoupravnega sporazuma delno povzetek sedaj veljavnega z nekaterimi novostmi, ki temeljijo na novih zakonskih določilih oz. pomenijo razširitev starih določb. Take novosti v predloženem osnutku sporazuma se nanašajo predvsem na:

- upravljanje in odgovornost Iskra banke in njenih ustanoviteljic
- oblikovanje skladov Iskra banke ter delitev skupnega dohodka Iskra banke.

Glede upravljanja je v primerjavi z dosedanjim sporazumom opuščeno načelo delegiranje v Zbor banke po kriteriju — število zaposlenih. V osnutku sporazuma je predlagano delegiranje v Zbor banke na osnovi določila 39. člena Zakona o temeljih bančnega in kreditnega sistema in skladno s 73. členom istega zakona, ki določa da je pravica do upravljanja vezana na obseg vloženih ali združenih sredstev, ki jih ima ustanoviteljica v skladih banke. Zbor, kot najvišji organ upravljanja banke je sestavljen tako da ima vsaka delovna organizacija enega delegata na delež do prvih dveh odstotkov vseh sredstev združenih v sklade banke. Na vsaka nadaljnja dva izpolnjena odstotka preko dveh odstotkov pa še enega delegata. Iskra banka odgovarja za svoje obveznosti z vsemi sredstvi s katerimi razpolaga. Če ta sredstva ne zadoščajo odgovarjajo ustanoviteljice za obveznosti Iskra banke neomejeno solidarno. V primeru da posamezna ustanoviteljica plača posamezne obveznosti Iskra banke in jih ne more registrirati pri Iskra banki, jih regresira od ostalih ustanoviteljic v razmerju združenih sredstev v skladih Iskra banke. S tem je realizirano načelo rizika, da je ustanoviteljica z večjim deležem združenih sredstev udeležena tudi s sorazmerno večjim deležem rizika.

Sledeč težnji zakona k vzpodbujanju združevanja sredstev in koncentracije sredstev za posamezne namene, osnutek sporazuma poleg dosedanjih rezervnega in sklada osnovnih sredstev predvideva tudi investicijski sklad ter možnost ustanavljanja drugih skladov za katere se ustanoviteljice dogovorijo.

V investicijski sklad naj bi ustanoviteljice združevale prvenstveno sredstva iz skupnega dohodka skladno s sklepom Zbora banke o deležu skupnega dohodka, ki se po zaključnem računu Iskra banke namenja v ta sklad. Ustanoviteljice bi poleg obveznosti v sklade s sklepom Zbora banke lahko združevale sredstva v ta sklad dodatno po lastni presoji. Sredstva tega sklada pa se lahko uporabljajo za:

- kapitalne naložbe članic v tujini
- financiranje izvoza ustanoviteljic v primerih ko kreditno monetarno politiko omejuje temeljne banke pri kreditiranju izvoza.
- odobranje kreditov za investicijsko usposobitev ustanoviteljice, kadar izvajajo investicijo, ki je koriščena v prioritetne investicije Iskre in so zanjo odobrena združena sredstva
- izobraževanje za prekalifikacijo tehnoloških kadrovskih viškov članic.

Pri delitvi skupnega dohodka Iskra banke je predviden nov kriterij in sicer tako, da se skupni dohodek Iskra banke deli v odvisnosti od obsega sredstev, katere so ustanoviteljice združile v sklade Iskra banke in v sklade SOZD Iskra, katere vodi Iskra banka.

Ljubljana, 16. 9. 1986

Iskra banka, Ljubljana
Poslovni odbor

itvi osebnih dohodkov

ga leta napravijo analizo možnosti za skrajšanje delovnika.

Beseda je tekla tudi o Iskrimem koledarju za leto 1987, ki ga je izdelal Iskra Marketing. Letošnji koledar, poleg okolja v katerem deluje Iskra, prikazuje tudi razvoj mest, kjer živijo in delajo Iskrini delavci. Koledar je precej slikovit in zanimiv in kot informacijo povejmo, da je cena izvoda 950 dinarjev.

Predsedstvo je pregledalo tudi točke dnevnega reda naslednje seje delavskega sveta. Razpravljali so predvsem o

poteku sanacije Široke potrošnje, ki jo redno spremljajo, se seznanili z informacijo Iskre Delte o združitvi računalništva v Iskri in Gorenju, o čemer bo

predsedstvo razpravljalo na naslednji seji. Na koncu pa so podprli pobudo delavcev Iskre Commerce, da Iskra zgradi v športnem parku Ilirije športno rek-

reacijski center za delavce ljubljanskega bazena. Hkrati pa bi pri tem lahko sodelovale tudi izven ljubljanske Iskrine tovarne.

V. Žunič

Vprašalnik o ekologiji

Sodelovanje med Iskro in Institutom Jožef Stefan na področju ekologije, ki traja že vrsto let, okrepilo pa se je po dveh znanih ekoloških nesrečah v Iskri je že obrodilo sadove.

Niti problem semiškega PCB, niti razlitje petroleja v Stegnah, nista prislila Iskre k razmišljanju o varstvu okolja. Res pa je, da sta bila ta dva huda ekološka incidenta povod, da je Iskra namenila še večjo pozornost varstvu okolja. Začela je tudi ukrepati za izboljšanje in sanacijo zdravega pa varnega naravnega okolja.

Tako so na torkovem sestanku na Institutu Jožefa Stefana zaključili prvo fazo »vpeljave sistema varstva okolja v SOZD Iskra«, ki so ga sprejeli lansko jesen na Iskrini problemski konferenci o ekologiji. Na srečanju so sodelovali predstavniki Iskrinih delovnih organizacij iz ljubljanskega bazena, zastopnik mestnih inšpekcijskih služb in član KPO SOZD Iskra Rado Faleskini. Prisotni so bili tudi predstojnik skupine SEPO na Institutu »Jožef Stefan« Svetozar Polič, tovariš Grilc iz Kemičnega instituta Boris Kidrič in Marijan Straus, vodja Iskrinega projekta za vpeljavo sistema varstva okolja.

Na srečanju so udeleženci skušali rešiti nekatera vprašanja o vpeljavi sistema varstva okolja v SOZD Iskra, hkrati pa tudi nekaj nejasnosti v dveh vprašalnikih o onesnaževanju in ekološkem stanju v tovarnah, ki so ju dobile vse Iskrine delovne organizacije.

Magister Svetozar Polič je udeležencem še enkrat ponovil cilje sistema varstva okolja v Iskri in dejal, da so prvo fazo uspešno zaključili. Obiskali so vse Iskrine tovarne, kjer so jim predstavili cilje, faze in čas izvajanja tega sistema.

Nato je Viktor Grilc spregovoril nekaj besed o problematiki posebnih odpadkov. Posebej je poudaril, da je bil spomladi v Sloveniji sprejet Pravilnik o posebnih odpadkih in nevarnih snoveh (prvi takšen pravilnik v Jugoslaviji), ki je v veliko pomoč strokovnjakom za ekologijo v OZD. Kajti velikokrat se dogaja, da upravne službe v tovarnah sploh ne vedo, koliko in kakšne odpadke imajo v delovnih organizacijah. Pravilnik pa prvenstveno zahteva določanje in evidentiranje teh snovi.

V nadaljevanju sestanka je tekla beseda o dveh vprašalnikih, ki ju morajo izpolniti vse Iskrine delovne organizacije. Prvi vprašalnik je republiški vprašalnik za ugotavljanje virov onesnaževanja in ogrožanja okolja v Sloveniji in ga morajo vse delovne organizacije oddati do petnajstega oktobra. Drugi vprašalnik pa je Iskrinim tovarnam posredovala skupina SEPO, ki je v bistvu popis ekološkega stanja (poročilo o posnetku stanja, ekološko varstvena ocena), ki so ga predhodno uskladjili z ustreznimi republiškimi komiteji in inšpekcijskimi službami. Izpolnjen vprašalnik morajo Iskrine tovarne vrniti skupini SEPO do decembra.

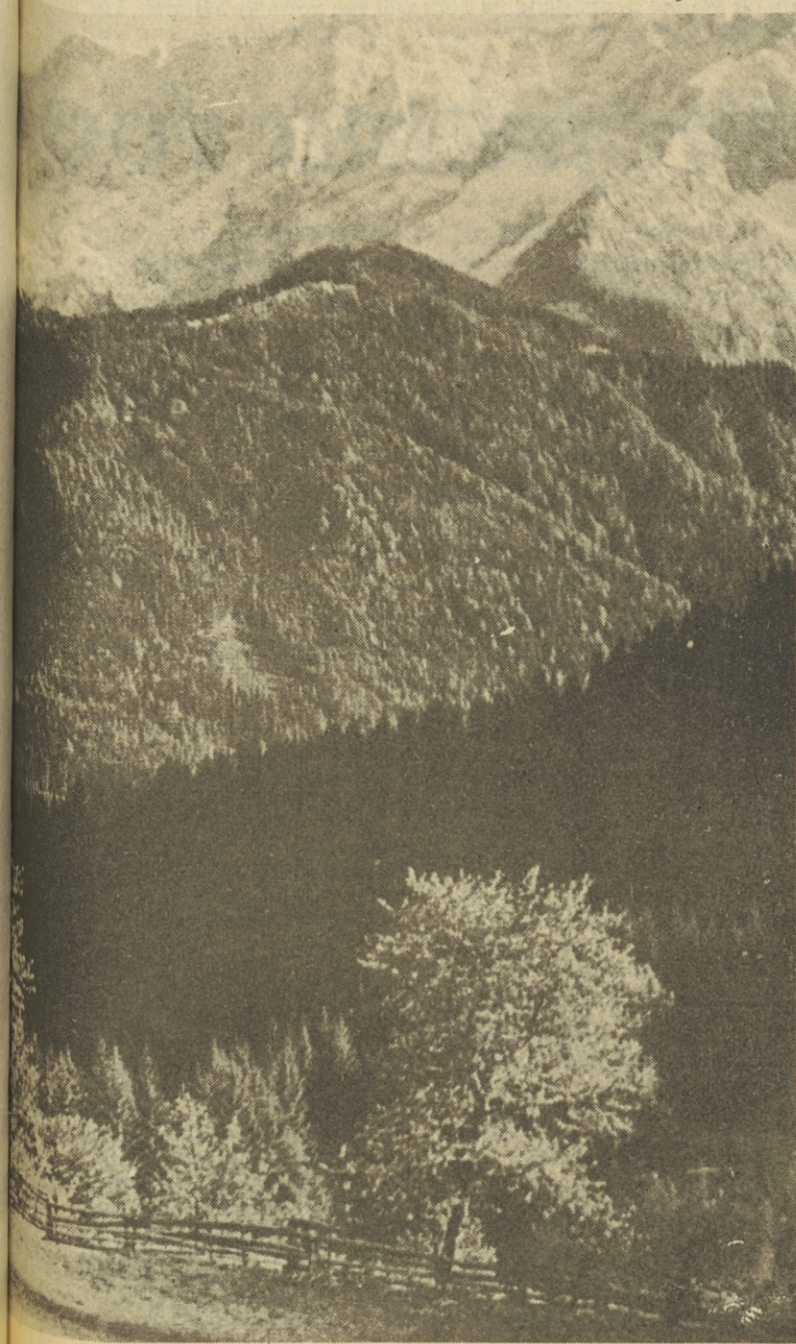
V razpravi o vprašalnikih so udeleženci zastavljali vprašanja, ki so zajemala široko pahljačo problemov in nejasnosti. Iskrine predstavnike je najbolj zanimalo vprašanje odgovornosti za podatke in kdo v tovarni sploh odgovarja za varstvo okolja pa tudi kdaj se bodo praktično rešile deponije nevarnih odpadkov. Hkrati pa so se pojavljala tudi strokovna vprašanja in podrobnosti v formularjih, ki so specifična za posamezne delovne in temeljne organizacije.

Nejasnosti v vprašalnikih so pojasnjevali Svetozar Polič, Viktor Grilc in Marijan Straus, nekatere odgovore pa bodo udeležencem srečanja poslali naknadno.

Na posvetovanju so udeleženci razjasnili nemalokatero nejasnost, zato bodo organizirali podobne delovne sestanke tudi za Iskrine tovarne v kranskem, dolenskem in primorskem bazenu.

S tem bodo zaključili prvo fazo vpeljave sistema o varstvu okolja in s prvim oktobrom začeli že z drugo fazo. V tej fazi bo skupina SEPO sodelovala pri inventarizaciji posnetka stanja v tovarnah, izdelala poročilo, oceno stanja in smernice za ekološko varstvene ukrepe ter pripravila ekološko varstveno oceno po posameznih OZD.

Vesna Žunič

Obveznosti prvega polletja izpolnjene

Iz poročila glavnega direktorja delovne organizacije, Rudija Pirca, o poslovanju Avtomatike v prvem polletju letošnjega leta, ki ga je podal na 15. rednem zasedanju delavskega sveta delovne organizacije, 28. avgusta, je razvidno, da je delovna organizacija kot celota dosegla ugodne poslovne rezultate. Doseženi rezultati so še toliko bolj pomembni, ker je:

— Avtomatika periodični obračun za prvo četrtletje zaključila z rdečimi številkami. Vložiti je bilo potrebno torej precej naporov, predvsem proizvodnih (v tem obdobju je zabeležen 7,4% povečan dvig proizvodnje nad planirano), da smo ustavili negativni trend in sanirali stanje

— drugo pomembno postavko predstavlja realizacija izvoza v višini 18,1 mlo din, ali 71% več kot v enakem obdobju lanskega leta, oz. 53,2% glede na plan. Od tega je konvertibilne za 7,9 mlo din, ali 43% celotnega izvoza. Pozitivno je tudi razmerje v struktu-

ri konvertibilnega izvoza, kjer odpade 72% na redni izvoz in le 27% na kooperacijo. Močno pa je v primerjavi z lanskim letom porastel kilirinski izvoz — kar za 87%. V zadnjih nekaj letih je to prvič, ko ob polletni bilanci dosegamo, oz. celo presegamo planirano dinamiko izvoza, saj se je do sedaj odstotek gibal pod 50. Doseženi izvoz hkrati predstavlja tudi pomemben delež v skupnem izvozu SOZD, ki pa je v primerjavi s prvim polletjem 1985 za 1,6% nižji. Če pri tem pogledamo še podatke o uvozu, je bil le-ta nižji od načrtovanega, dosegal je 27,5%, od tega je konvertibilnega deleža za 28,1% in kilirinskega za 11,8 %.

— stanje se je izboljšalo tudi pri oceni akumulacije, ki je v preteklih letih vrednostno drsela navzdol, ob letošnjem polletju pa v višini 924 mlo din predstavlja 3,6% celotnega prihodka, oz. 14,3% celotnega dohodka in 83,5% realizacije plana

— ugodne rezultate izkazuje tudi realizacija celotnega prihodka v višini cca 25,8 milijard din, kar pomeni 55,1% doseganja planirane vrednosti, oz. 136,1% povečanje v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, dohodka s 55,5% in čistega dohodka z 52,6% planirane vrednosti.

Ti rezultati pa še ne pomenijo, da smo v Avtomatiki, ne glede na znane pogoje gospodarjenja odpravili vse notranje slabosti, kar pa je predpogoj, če hočemo uspešno tudi zaključiti poslovno leto

in si s tem z gotoviti solidno osnovo za prvo leto tekočega srednjeročnega obdobja. Ne smemo namreč pozabiti, da se je Avtomatika že v preteklem srednjeročnem obdobju odločila za investicijo »Industrijska avtomatika«, ki je namenjena tehnološki prestrukturaciji proizvodnje in zahteva vlaganja v sodobno testno in računalniško opremo, proizvodne prostore in znanje. In da bo potrebno prav zadnji dve od skupno 4 faz investicije, ki je zapisana tudi v projektu SOZD pod imenom Aktorika, realizirati prav v naslednjih dveh letih. To pa pomeni dnevno izvajanje nalog in ukrepov, vezanih na zmanjševanje zalog, terjatev — predvsem inoterjatev, obvladovanje proizvodnje in nabave ter selekcije programov.

Avtomatika ne sme in ne more postati poznana kot nosilka področja sistemov in naprav procesne in industrijske elektronike samo na osnovi programske opredelitve SOZD Iskra, ki je kot izhodišče sicer nujna. Svoja interesna področja lahko širi le na osnovi poslovnih rezultatov, ki pa ne smejo nihati iz enega periodičnega obračuna v drug, temveč morajo predstavljati konsistentno solidno osnovo za novo vlaganje ob hkratni zagotovitvi socialne varnosti delavcev.

Š. D.

Projektno vodenje? seveda, vendar...

Kljub temu, da tudi pri nas priznavamo prednosti projektne organizacije in se je pogosto poslužujemo tako za izvajanje izrednih nalog, za katere obstoječa linijska organizacija ne ustreza, kot za naloge posebnega pomena, pri katerih želimo na osnovi projektnega vodenja zagotoviti optimalno učinkovitost izvajanja, lahko hkrati ugotovimo, da neredko rezultati projektne vodene naloge niso taki, kot smo jih pričakovali, kot jih omogoča sama organizacijska metoda in, kot jih prikazujejo opisi izvajanja konkretnih projektov v strokovni literaturi. V nadaljevanju bom poskušal izpostaviti nekatere vzroke za to, da je vendar marsikdaj ob zaključku projekta vodstvo nezadovoljno z rezultati, vodja projekta pa razočaran.

1. Pomanjkljivo definiranje izhodiščnih parametrov projekta.

Ni dovolj, da določimo vodjo projekta in mu dodelimo »vse kompetence«, marveč moramo parametre projekta definirati izčrpno, nedvoumno in v pismeni obliki. Zajemati morajo vsaj natančno vsebino in cilje naloge, dejansko pristojnost in odgovornost vodje projekta in projektnega tima, povezavo med projektom in obstoječo linijsko organizacijo, relacijo med sprejemljivo višino stroškov in trajanjem projekta ter realno prioriteto stopnje naloge, ki zavezuje celotno delovno sredino, v kateri se projekt izvaja. S takim pristopom bomo omogočili učinkovito delo in se izognili poznejšim obtožbam in prekanju, če bo realizacija projekta zašla v težave.

2. Pomanjkanje izkušenj po-

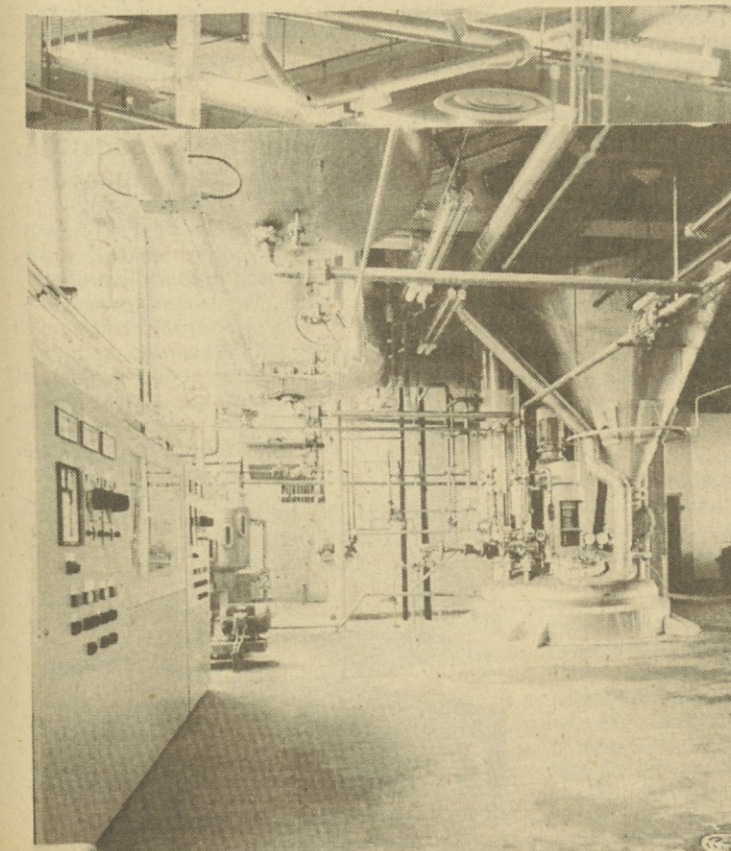
sameznih vodlj projektov. Navadno določimo za vodjo projekta delavca, ki je strokovno usposobljen za področje, h kateremu projekt vsebinsko sodi, v splošnem torej vodijo projekte občasnega karakterja in različne vsebine različni delavci in vsak izmed njih se morda znajde v tej vlogi le prvič.

Zato ni možnosti za postopno pridobivanje izkušenj, saj tudi s sodelavcem ki hkrati vodi drugi projekt navadno niso zagotovljeni načrtni stiki in izmenjava mnenj. Novinci na področju rednega vodenja, denimo vodenje sektorjev, imajo v tem pogledu bistveno prednost, saj jim je največkrat že pred prevzemom dolžnosti vsaj problematika dobro znana, pozneje pa dopolnjujejo svoje znanje na seminarjih in v rednih stikih z ostalimi vodji sektorjev na strokovnem kolegiju ter podobnih de-

lovnih srečanjih. Kot vodja projekta pa bo tudi izkušen vodilni, ali vodstveni delavec lahko v začetku imel težave, saj vodja projekta nima po celotni mreži aktivnosti tistih pristojnosti, ki jih rednim vodjem zagotavlja ustaljena linijska organiziranost in hierarhična ureditev. V okviru projekta, ki se časovno v matri-

čni obliki vklaplja v obstoječo linijsko organizacijo je pač potreben drugačen način vodenja in stimuliranja izvajalcev.

3. Pomanjkanje znanja in pripomočkov za planiranje projektov. Da je mrežni diagram prva metoda za planiranje projektov, je splošno znano. Zatakne se ta-

krat, ko se mudi, da bi pričeli s projektom (kdaj se ne?) pa ugotovimo, da predvideni vodja projekta tehnike mrežnega planiranja sploh ne obvlada. Če smo to čer obšli, se bo pa verjetno zataknilo med samim izvajanjem tistih projektov, pri katerih je vplivnost zunanjih motenj velika (npr. močno izražena odvisnost od materialne preskrbe, posebno uvoza). Za vsako zaključeno aktivnost, katere dejansko trajanje se razlikuje od planiranega, je namreč v splošnem potrebno celotno mrežo na novo izračunati; če je število aktivnosti veliko, celotni diagram pa nestabilen, bi to pomenilo poleg neposrednega vodenja projekta v smislu koordinacije izvajanja ter intervencije ob motnjah in zastojih še toliko preračunavanja, da tega realno skoraj ne moremo pričakovati.

Zato se pri nestabilnem projektu, katerega planiranje in vodenje ni računalniško podprto, že po prvih zaključenih aktivnostih zlahka dogodi, da prvotno izdelani plan nič več ne velja in torej pravilni planski termini za nadaljnje aktivnosti sploh niso znani.

Ker v tem primeru terminski cilji za posamezne aktivnosti več ne obstajajo, je razumljivo, da bo zaključek projekta vsaj v rokoven smislu daleč od optimalnega.

V DO Avtomatika, TOZD AVN, smo tej problematiki posvetili precej pozornosti in prvi delni rezultati kažejo, da je naša usme-

ritev v bolj strokovno organiziranje in vodenje projektov pravilno, vendar bi jo bilo treba zasnovati širše. Vsaka večja organizacija, v kateri se neprestano odvija po več projektov, bi namreč morala oblikovati neka kšen center za metodiko projektov, ki bi, opremljen z ustreznim kadrom, mikroračunalnikom in potrebno programsko opremo, opravljal naslednje funkcije:

— nudenje strokovne pomoči pri sami organizaciji projektov, definicij parametrov in izboru projektnega tima;

— strokovna podpora vodjem projekta pri konkretnem izvajanju naloge, prenos izkušenj, pridobljenih iz vključevanja v različne projekte in iz literature, na nove naloge;

— pomoč pri vsebini in tehniki izdelave mrežnega diagrama, računalniška izdelava poročil o poteku projekta ter sprotne računalniško ažuriranje plana in s tem zagotavljanje planskih podatkov, ki imajo v vsakem trenutku uporabno vrednost.

Takšna rešitev bi potrebna učinkovitost pri izvajanju projektov zanesljivo izboljšala. Preveč namreč tvegamo, če za izvajanje izrednih in marsikdaj najpomembnejših nalog uporabimo pristop, ki je v osnovi za ta namen sicer ustrenejši in omogoča boljše rezultate, kot jih nudi redna organizacija, vendar ga premalo poznamo in ne obvladamo v celoti.

Boris VOLK

Iskra Kondenzatorji

Brez strokovnih kadrov ne bo razvoja

S srečanja pripravnikov, ki so končali šolanje v šolskem letu 85/86

Semiška Iskra trenutno štipendira 129 štipendistov na vseh stopnjah izobraževanja. Do leta 1990 bi radi zaposlili okrog 50 delavcev z visoko izobrazbo. Toda podatek, da se je od sedmih letošnjih razpisanih štipendij za diplomirane inženirje elektrotehnike, prijavil le eden, kaže, da bodo načrtovano številko zelo težko dosegli.

Skrajni čas je, da se začnemo tudi pri nas v delovnih organizacijah pripravljati na tehnološke izzive, ki jih bo prinesla prihodnost.

V Semiču bodo delavci črnomaljskega GOK kmalu dogradili stanovanjski blok z devetnajstimi stanovanji. Blok, ki so ga začeli graditi že lanskega decembra, investira črnomaljska stanovanjska skupnost, semiški Kondenzatorji pa so soinvestitorji. Tako bodo semiški Iskraši pridobili v novem bloku, ki bo dokončan že v začetku novembra, dvanajst stanovanj (osem dvosobnih in štiri enosobna). V. Ž.

Tehnološke spremembe v proizvodnji in v poslovanju, kot tudi spremembe v načinu in obsegu dela terjajo predvsem ustvarjalne, strokovne pa razvojno raziskovalne kadre. Toda težava ni samo to, da primanjkuje strokovnih kadrov, ampak da so še tisti, ki so slabo razporejeni in premalo upoštevani.

Nedvomno bo treba na tem področju nekaj narediti, morda tudi bolj sistematično načrtovati razvoj tovarne v prihodnosti, ne pa čakati na izzive časa in okolja. Položaj ni vzpodbuden, kajti že podatek, da je v semiških Kondenzatorjih od 1700 zaposlenih le en in pol odstotka visokoizobraženega kadra, nam ogromno pove. Torej ima tovarna premalo strokovnjakov celo za obvladovanje sedanjih programov, z osvajanjem novih pa se bo položaj še bolj zaostрил.

Sicer v delovni organizaciji skrbijo za kadre z dobro štipendijsko politiko, saj so letos razpisali kar 78 štipendij na vseh stopnjah izobraževanja, od tega za fakultete 19. Toda prijav je bilo zelo malo. Zelo zaskrbljujoč je podatek, da se je za študij elektrotehnike na fakulteti za elektrotehniko odločil le en štipendist, prav tako so od petih razpisanih štipendij za diplomirane inženirje strojništva podelili le eno štipendijo, ker ni bilo več prijav. Vzroke za tako majhno, zanimanje za prav te deficitarne poklice, kadrovske delavci iščejo v samem širšem okolju, v težavnosti tehničnega študija in v črnomaljskem srednjem usmerjenem izobraževanju, kjer je bila do letos le družboslovna in kovinska usmeritev.

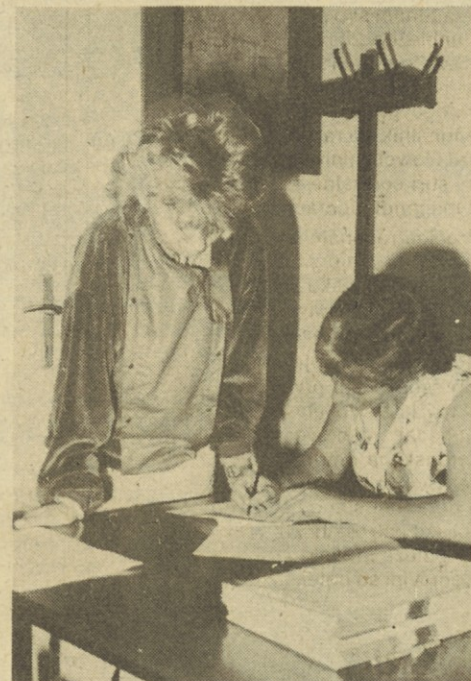
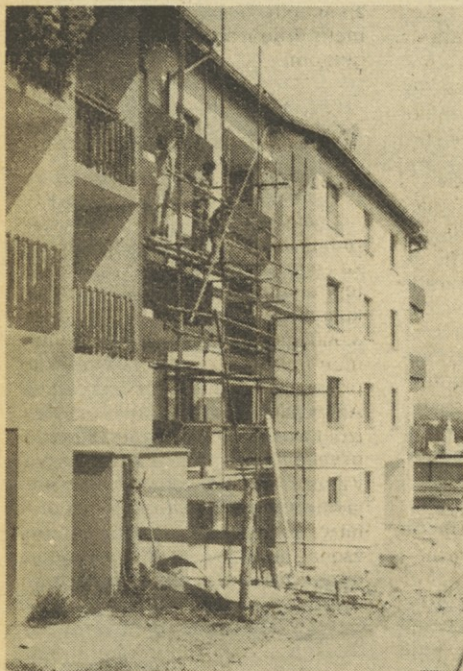
Toda če se bo hotela semiška Iskra vsaj približati številki petdesetih potrebnih inženirjev do leta 1990, bo morala neke najti rešitev. Sedaj jo iščejo v prerazporejanju delavcev in vzpodbudami študija ob delu, saj trenutno ob delu študira 47 delavcev (v glavnem študij elektrotehnike). Poleg tega bodo dali za deficitarne poklice (fakulteta za elektrotehniko in fakulteta za strojništvo) še enkrat razpis štipendij v Delo in glasilo Iskra.

Nato pa bi naknadne prijave stimularali tudi z višjo štipendijo.

Toda to vsekakor ne bo dovolj. Če že iz širšega okolja ne morejo dobiti kadra, ga bo pač treba najti doma, znotraj tovarne. Predvsem pa ga vzpodbuditi in pripraviti za usposabljanje. Brez stalnega usposabljanja vseh delavcev, izobraževanja iz dela in ob delu, ne bo mogoče slediti tehničnim in tehnološkim spremembam v širšem okolju. Sprememb je vse več in vse hitrejše so. Torej je nujna tudi sprememba kadrovske strukture oziroma prestrukturiranje znanj na višjo raven in to v vseh delih poslovnega procesa: od raziskav in razvoja prek tehnologije, projektiranja, proizvodnje, kontrole, trženja do prodaje in drugih dejavnosti.

Če se bo hotela semiška Iskra vsaj delno vključiti v svetovni tehnološki razvoj, se bo morala ravnati tudi po kadrovskih zgledih, ki ta razvoj omogočajo. Vsem pa nam je jasno, da brez znanja ne bo razvoja.

V. Žunič

Bodoča Iskrina delavka podpisuje pogodbo o štipendiranju

● Številna sredstva javnega obveščanja so objavila Tanjugovo informacijo o največjih jugoslovanskih izvoznikih. Po najnovejšem seznamu 300 največjih izvoznikov v letošnjem prvem polletju, ki ga je pripravil geografski inštitut za zunanjo trgovino, je SOZD Iskra na 2. mestu s 116,2 milijoni dolarjev. Prvi je sarajevski Energoinvest s 168,1 milijona dolarjev. Na desetem mestu na tej tabeli je novomeška IMV, ki je v tujino poslala za 55,2 milijona dolarjev izdelkov.

● Delo, Dnevnik ter nekateri časopisi iz drugih republik so pisali o novem pomembnem poslu novomeške Iskre v Sovjetski zvezi. Tako piše Dnevnik, da je Iskrina tovarna energetske elektronike v Novem mestu v Tbilisiju končala montažo drugega sistema rezervnega napajanja za posodobitev dispečerskega centra. Pred mesecem dni so takšen sistem končali v Moskvi. Po sporazumu sklenjenem s Sovjetsko zvezo, bo Iskra iz Novega mesta takšne sisteme postavila še v številnih sovjetskih mestih. V Iskri predvidevajo, da bodo dela trajala do leta 1990, vrednost del in opreme pa znaša več kot 16 milijonov dolarjev.

● Informacija o polletnih rezultatih poslovanja SOZD Iskra je naša prostor skoraj v vseh pomembnejših sredstvih javnega obveščanja. Tako Delavska enotnost piše, da so v Iskri v celoti vzeto dosegli v letošnjem prvem polletju zavidljive rezultate, čeprav se je nadaljevalo poglobljanje neskladij v jugoslovanskem gospodarstvu. Precej teh uspehov velja pripisati pričakovanim ukrepom zvezne vlade pri delitvi dohodka. Razmerja v delitvi čistega dohodka so bila zelo ugodna, saj je izguba 1,38 milijarde v prvem trimesečju letos ob polletju »zdrknila« na borih 199,8 milijonov dinarjev. Izboljšala se je tudi rentabilnost in od 4,3 odstotka lani zrasla na 4,6 odstotka ob letošnjem polletju.

● V redni prilogi Gospodarskega vestnika Tehnične in tehnološke informacije je bil objavljen prispevek o realizaciji inovacijskega projekta v Iskrini TOZD Magneti v Stegnah. V tej organizaciji namreč postavljajo poskusno tehnološko-procesno linijo za izdelavo trajnih visoko energijskih magnetov na osnovi zlitine redke zemlje-kobalt (Re-Co). To je tudi predmet njihove inovacijske naloge; prav takšne pa so tudi zahteve sodobne tehnologije

in trendi na področju novih materialov v elektroniki. TOZD Iskra-Magneti naj bi kot edini proizvajalec permanentnih kovinskih magnetov v Jugoslaviji z uvajanjem povsem nove tehnologije na podlagi izključno lastnega raziskovalnega dela nadomestila uvoz teh visokoenergijskih magnetov. Njihovi magneti naj bi postali pomemben izvozni proizvod, bodisi kot samostojna komponenta, bodisi v okviru elektronskih naprav. Investicija bo realizirana v letu 1987, prve rezultate pa bo dala leta 1988, ko bodo lahko izdelali v redni proizvodnji pet do šest milijonov Re-Co magnetov.

● Delo je pred časom v okviru pisanja o krizah doslej uspešnih izvoznikov objavilo prispevek o izgubah v bovški Iskri. Ta temeljna organizacija šempetrske Iskre, ki so jo še nedolgo tega zaradi njene živahne izvozne dejavnosti uvrščali med uspešne, zadnji dve leti posluje z velikimi motnjami. Tovarna, ki je specializirana za proizvodnjo vžigalnih tuljav, namreč svojo bodočnost gradi na postopnem uvajanju proizvodnje suhih vžigalnih tuljav. Pri tem pa ima že dve leti velike težave. Kot pravi Živko Kavs iz bovške Iskre, doživlja tovarna pravo programsko krizo, ki pa ni posledica slabega dela kolektiva, temveč zastojev pri raziskovanju novega izdelka v Iskrini TOZD Institut. Te zamude so potegnile za sabo probleme na področju trženja in financ. TOZD ima letos izgubo, ki bo vplivala tudi na poslovanje v letu 1987.

● Privredni vjesnik iz Zagreba je povzel članek Gospodarskega vestnika o Iskrinih dolgoročnih razvojnih programih. V digitalizacijo teieinformacijskega sistema, ki je pogoj za vključevanje v evropska in svetovna dogajanja na tem področju, bo Iskra vložila 143 milijard dinarjev. Iskrin dolgoročni razvojni program obsega prehod v digitalne telekomunikacije, aktoriko, računalništvo in mikroelektroniko. Izvršni odbor Splošnega združenja elektrotehnike Slovenije je Iskrin projekt podprl in meni, da ga je treba vključiti v srednjeročni načrt razvoja Jugoslavije. Po sedanjih podatkih se pri nas pojavlja vse več ponudnikov take opreme; nekateri od njih celo preprodajajo tuje proizvode. Člani Izvršnega odbora so menili, da nikakor ne smemo zapirati prenosa znanja v Jugoslavijo. Zavzeli pa so se, da morajo za vse ponudnike veljati enaki pogoji gospodarjenja.

Iz tujega strokovnega tiska

Šahovsko prvenstvo z računalniki

V Düsseldorfu je bilo 5. šahovsko računalniško prvenstvo, ki se ga je udeležilo 23 šahistov iz osmih držav. Po sedem ur trajajoči končni igri je dobil ponovno naslov svetovnega prvaka računalnik Cray. Računalnik sta razvila Robert Hyatt in Al Gower z univerze v Alabami in ima štiri centralne enote s skupno 42 milijonov operacij v sekundi.

Večina računalnikov ni bila instalirana na kraju samem. Tako so jih morali daljinsko povezati iz Kölna. Npr. Cray Cray XMP-48 je bil stacioniran v Alabami v ZDA.

Po slabih izkušnjah na 3. svetovnem šahovskem prvenstvu z računalniki, ki je bilo leta 1980 v Avstriji, se sedaj niso več posluževali telefonskega omrežja, marveč Paket Switching Network, s čemer so prihranili samo na telekomunikacijskih stroških 20 tisoč mark. Vse poteze in dialog računalnikov v domovini so potekale prek satelita.

Rekord

Z letalom, ki sta ga sama izdelala, nameravata dva Američana

poleteti okoli sveta brez pristanka. S 4.572 m dolge startne steze naj bi poletelo letalo 36.573 km daleč v 288 urah brez vmesnega pristanka. Letalo je dolgo samo 7,6 m, ima pa razpon kril 33,8 m. Za pogon ima »voyager« dva motorja, spredaj in zadaj. Poprečna hitrost je 218 km na uro. Da bi bilo letalo izredno lahko, sta opustila vse nepotrebno, kot npr. zaganjalnik, tako da je treba letalo pognati ročno. Do sedaj sta opravila poskusni let na progi dolgi 18.562 km, ki pomeni nov rekord v non-stop letenju brez vmesnega tankanja. Let je trajal štiri dni in pol.

Podgane

Podgane veljajo za gnusno žival. Ko se je leta 1.343 vrnila ladja z dišavami v pristanišče Genova, so podgane prinesle v Evropo kugo, za katero je umrlo 25 milijonov ljudi, ena četrtna celotnega prebivalstva. Od takrat do danes veljajo podgane za največje prenašalke bolezni in jih je treba zatirati.

Sedaj pa prihaja nova moda — imeti podgane kot domače živali. Seveda jih ne dobe iz kanalizacij, temveč jih vzgajajo gojitelji. V Hamburgu je specialna trgovina, ki proda vsak mesec 50 do 60 podgan kot domače živali. Približno deset-

krat toliko kot pred enim letom in precej več kot hrčkov, ki ves dan prespijo.

Podgane so v gotovem oziru višje razvite kot človek. Če podgana mati pogine, se za mladiče pobrigajo druge podgane. Slepe podgane vodijo sorodniki. Mimo tega se dajo podgane zlahka dresirati. Učijo se hitro, slišijo na ime in predvajajo »umetniški program«. Reagirajo na svetlobne in zvočne signale in so predmet velikih raziskav med znanstveniki.

V Evropi velja podgana za ničvredno žival, medtem ko ima v Aziji velik pomen. Npr. v Indiji, kjer pride na 700 milijonov prebivalcev 4 milijarde podgan, velja za sveto žival.

Za čim je trpel van Gogh

Kakšne bolezni je imel slavn slikar Vincent van Gogh? Svoje prijatelje in zdravnike je spravljal v obup s tem, da si je odrezal uhelj, jedel slikarske barve in pil razredčila za barve. V diagnostni spor zdravnikov se je sedaj vmešal tudi ameriški nevrolog Shahrman Khoshbin s hipotezo, da je van Gogh trpel zaradi epilepsije in nekega sindroma. Za paciente s temi bol-

ezenskimi znaki je značilno, da trpe za maničnim pisanjem in slikanjem, se nagibajo k religiozni gorečnosti in so podvrženi spremembam v seksualnem življenju. Znakov za to bolezen je našel ameriški nevrolog dovolj v življenju znamenitega slikarja, razen v primeru drugovanja s slikarjem Gauguinom.

Varnostni sistem s cepelini

Znano je, da nizkoletečih letal radarji ne morejo odkriti. Zato so se ameriški marinci spomnili stare tehnologije, ki je bila dobro preizkušena v drugi svetovni vojni. Na 3.000 metrih bi imeli v cepelinah montirane radarje, ki bi opozarjali pravočasno na nizkoleteča letala. Američani so že naredili načrt za izdelavo 50 modernih cepelinov, ki bi veljali 3 milijarde dolarjev. Vsaka v zraku »lebdéča opozorilna postaja« bi bila dolga 140 m, letela bi s hitrostjo 160 km na uro in bi prevzela 23 mož posadke za 30 letalnih dni.

Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

**Naš sogovornik
ing. Vladimir Klavs**

Nagel vsakoletni razvoj »Sodobne elektronike«

»Leto 4. sejma radia in telekomunikacij« je nadaljeval naš sogovornik, »sovpada s pričetkom nove dobe v naši civilizaciji. Malo pred sejmom (ki je bil to leto v začetku decembra) so v SZ izstrelili 4. oktobra 1957 Sputnik kot prvi umetni zemeljski satelit, 3. novembra pa drugega s prvim živim bitjem, psico Lajko. Z gotovostjo lahko trdimo, da je prav satelitska tehnika postavila pred elektroniko nove zahteve in, da je na drugi strani prav elektronika omogočila polete v vesolje.

Jubilejna, 5. razstava predstavlja pomembno prelomnico v usmeritvi. To leto se je razstava preimenovala v 5. mednarodni sejem radia, televizije, telekomunikacij in avtomatizacije, oz. skrajšano v SODOBNA ELEKTRONIKA. Število razstavljalcev je močno naraslo, predvsem iz tujine. Posvetovanja in strokovne konference so postale s tem letom stalni spremljevalci razstave Sodobna elektronika, oz. so v naslednjih 25. letih prerasle skupaj z njo v novo kvaliteto sinteze obeh elementov.

To leto je bilo podanih okoli 50 referatov z raznih področij sodobne elektronike pa tudi domača in tuja podjetja so pričela prirejati seminarje in predavanja za svoje interesente.

6. razstava Sodobna elektronika leta 1959 je dobila novo, dopolnilno opisno ime: mednarodni sejem elektronike, telekomunikacij, avtomatizacije in nuklearne tehnike.

V letu 1959 je postala domača proizvodnja elektronskih sestavnih delov že tako močna, da se je ob sejmu sodobne elektronike pokazala potreba organizirati I. jugoslovansko posvetovanje o sestavnih delih za elektronske naprave. Poleg strokovnega prikaza stanja domačih raziskav in proizvodnje je bil glavni namen

posvetovanja pokazati bodočo pot in usmerjanje jugoslovanske industrije sestavnih delov, vključno s predlogi za delitev dela ter smotnejša investicijska vlaganja. Prikazani so bili tudi prvi rezultati sveta na domačih polprevodniških elementih in germanijevih tranzistorjih.

Tudi naslednja leta kaže sodobna elektronika zvesto sliko porajanja novih področij, ki jih je elektronika omogočila pri nas in v svetu. Avtomatizacija je posegla k nam, računalniki so pričeli osvajati svet, delali smo že na nuklearni tehniki in tudi naši strokovnjaki niso stali ob strani. Strokovnjaki so se ob srečanjih na Gospodarskem razstavišču tudi organizirali in postavljali plane za bodočnost: ob 7. sejmu Sodobna elektronika leta 1960 je bilo 3. posvetovanje o vakuumski tehniki združeno z ustanovnim občinim zborom Jugoslovanskega centra za vakuumsko tehniko; na posvetovanju o sestavnih delih za avtomatizacijo, prav tako ob priliki tega sejma, je bil poleg pregleda stanja pri domačih elektromehaniških, hidravličnih in pnevmatskih elementih predložen tudi skupni plan proizvodnje teh elementov za obdobje 1961 — 1966. leta. Še nekaj posebnega lahko povzamemo iz tega sejma: to leto je bila organizirana tudi specializirana kolektivna razstava sestavnih delov za elektroniko domače industrije, ki je bila urejena po izdelkih, razstava, kakršne pozneje niso več uspeli organizirati.

Udeležba na razstavi je v tem letu že dosegla število 109 razstavljalcev iz 18 dežel.

Tudi naslednja, 8. razstava je imela približno isti obseg, spremljali pa sta jo posvetovanja o električni merilni opremi in električnih meritvah ter o uvajanju avtomatizacije v jugoslovanskih železnicah.

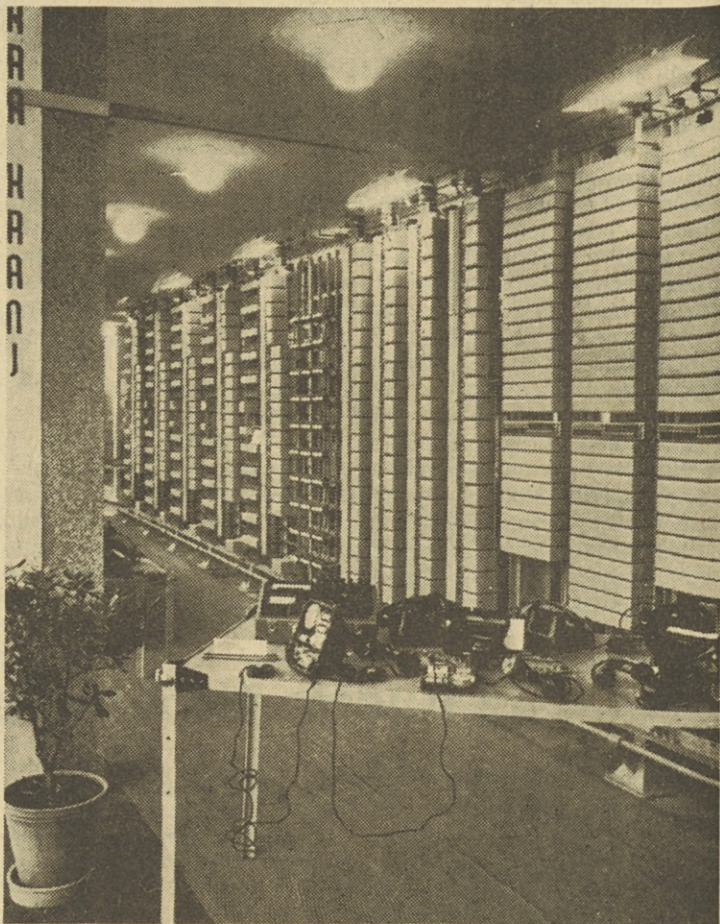
Na 9. razstavi leta 1962 je razstavljalo že prek 100 razstavljalcev iz 16 držav, več kot 4/5 je bilo tujih razstavljalcev. ZDA so za kolektivno razstavo zakupile celotno halo B (1700 m²); razstavljalo je nad 40 ameriških podjetij.

Jubilejna 10. razstava leta 1963 nam je že pokazala lasersko tehniko in mikroelektroniko, kazale so

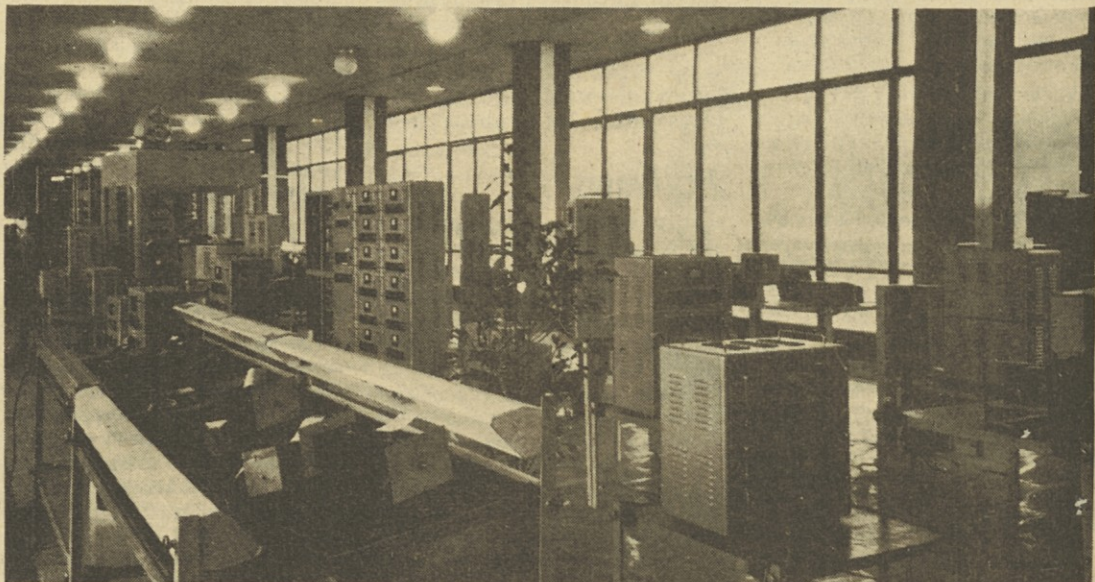
se že nove perspektive v napredku jugoslovanske elektronike. Po sedemletnem načrtu je bilo predvideno več kot 100% povečanje obsega proizvodnje pa tudi bolj intenzivno usmeritev v profesionalno elektroniko. Tudi naš izvoz je pričel tedaj naraščati. Pogoji za kooperacijo naše elektronske industrije s tujimi proizvajalci so dozorevali; tega leta smo prvič zaključili tudi prodajo naših kompletnih tovarn in tehnologije za proizvodnjo elektronskih sestavnih delov v inozemstvo. Modernizacija prometa je postala izredno aktualna, pričeli smo prve

pionirske napore na področju domače računske tehnike. Zares se je pokazala »interakcija« sejma in domače proizvodnje in sejem je postal zvest in avtentičen odraz tega medsebojnega učinkovanja in napredka. Izrazito tehnična razstava prvih let je prerasla v pravi tehnično-komercialni sejem mednarodnega pomena.

Jubilejni sejem je spremljalo tudi II. jugoslovansko posvetovanje o elektronskih sestavnih delih in materialih s prek 180 udeleženci ter II. simpozij o električnih meritvah in merilni opremi.

Razstavi prostor Iskre na IV. mednarodnem sejmu radia in telekomunikacij decembra 1957. leta

Če si zaposlen v Iskri še ni tako hudo. Dosti hujše je, če sta oba, z ženo. Pa ne samo zaradi plače, ampak zlasti zato, ker tale naš tednik prihaja tudi v Stegne in torej človek še pri delu nima ... miru.

Ona pa kar v napad: »Ti, veš, ne delaj mi sramote. Krška vas s tistim tvojim veslaškim militaryem je med Brežicami in Krškimi in nič drugače. Pa še to, če že pišeš o potovanju po Jugoslaviji in o svojem preobračanju po Uni, se vsaj ne delaj junaka. Bodi pošten pa napiši, da te je bilo tam, pod slapom v Štrbcih, strah kot nikoli. Saj so te bile ene same velike oči.«

No, lepa reč! Kaj naj pripomnim k tem »družinskim amandmajem«? Morda samo nekoliko prikrojeni pregovor: Kdor molči, bralcem odgovori. Pa še res je. Mislim na zemljepis in oči.

Bihač

Center Pounja. Ni mi treba posebej poudarjati, da je Una najlepši del Bihača. Nekatere stvari so me v tem mestu izredno prijetno presenetile, gledano v celoti pa me Bihač ni navdušil. Med tiste, prijetne stvari, naj uvrstim korzo pa spominski relief na dobro ohranjenem obzidju iz 13. stoletja (Bihač, to trdnjavo Pounja, omenjajo zgodovinski viri prvič leta 1260), za tem Kapetanov stolp, ki je dve, tri stoletja mlajši pa gotoko cerkev, ki so jo Turki »spreobrili« v džamijo Fethijo, tu je še Muzej prvega zasedanja Avnoj itd. Izstopata tudi dva gostinska objekta, ki ju priporočam tudi veslačem. To sta hotel Ada z bližnjim avtokampom in restavracija Sonce, oba pa sta ob Uni. Seveda je Bihač tudi izhodišče za različne izlete, med katerimi verjetno ni potrebno posebej opozarjati na bližnja Plitvice in Drvar.

»Radirka za 2.b«

Za Iskraša je center Bihača seveda — Iskrina prodajalna. Njen poslovodja Zvo-

nko Babić mi je Bihač tudi na hitro razkazal, docela nekoristno pa je bilo najino romanje po turističnih agencijah, kioskih in knjigarnah, ko sva iskala nekaj turistični vodič, oz. zemljevid Bihača in okolice. »Pa kaj vidva iščeta, saj nimamo niti zemljevida Beograda, kako pa naj bi potem imeli bihaškega, naju je pomilovalno učil poslovodja knjigarne. »Le v turistični agenciji bosta morda našla kakšen prospekt. Tukaj pa prodajamo bolj šolske potrebščine.«

No, Zvonko kot trgovec se je takoj odrezal: »Če je že tako, mi pa dajte prosim radirko za 2. b razred in zvezke za 3. c...«

Ko bo poslovodja knjigarne prihodnjič obiskal Iskrino prodajalno, se mu bo gotovo oddolžil. Morda s tole prošnjo: »Imate prosim telefonske aparate za basiste?«

Una nižje od Bihača

Pri Bihaču je Una šele nekako na tretjini svoje poti do Save. V samem Bihaču je mirna, lahko bi jo primerjal tudi z Ljubljano pred »ljublanskimi pritoki«, ponovno pa se razigra takoj za hidroelektrarno. Tam smo drugi dan tudi štartali. Od gornjega toka se ta del razlikuje po tem, da na njem ni več izrazitih slapov, veslače pa privlačijo brzice, ko se mora Una umikati velikim gmotam sadre v njenem koritu. Domačini pravijo tem pregrajam sadrišta. Vožnja med njimi zahteva kar precej spretnosti in tudi poguma, če si nepazljiv pa zaradi številnih protitokov tudi znanja plavanja, ali v boljšem primeru eskimutaže.

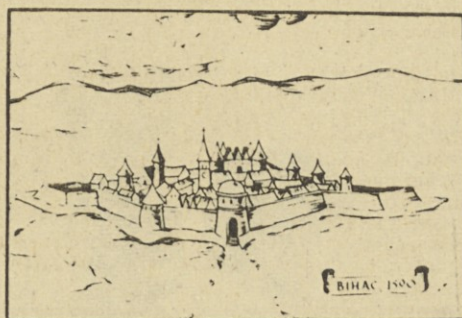
Kolikor toliko je Una razgibana le do Bosanske Krupe, morda do Otokov pa še med tema dvema mestoma je že več »atletike« kot uživaškega veslanja. (Se nadaljuje)

POTOPIS

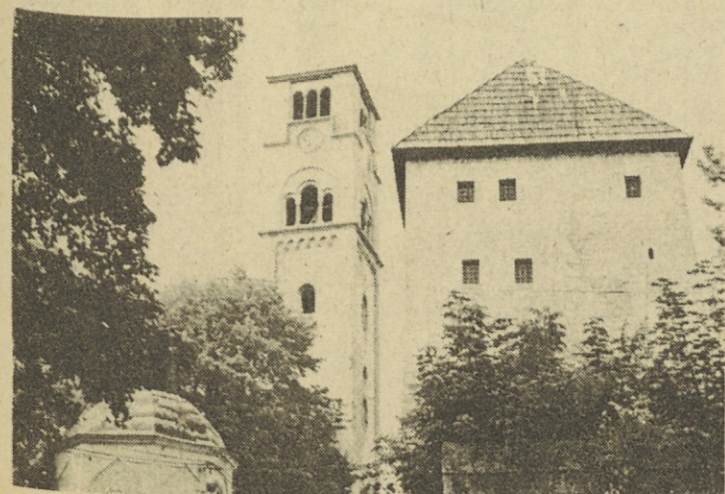
Lado Drobež

Velike oči

Gravura Bihača iz 1590. leta

Kar trije bihaški kulturni spomeniki iz različnih obdobij na enem mestu.

Tole je restavracija Sonce. Prijetna kaj?! Tudi svetujem vam jo.

Preselitev centra za mikrofilm

Mikrofilm ni več v ljubljanskem PPC. Njegovo preselitev je zahtevala adaptacija menze. Sedaj je na Privozu 10, v prostorih, kjer je bila prej Iskra Avtomatika.

Po dolgem obotavljanju se je izselil center za mikrofilm iz dosedanjih prostorov v PPC. V kleti 2 so namreč pričeli z adaptacijo prostorov in ker mikrofilm ni organsko povezan z dejavnostjo Invest servisa, so ga lahko preselili v izpraznjene prostore na Privozu 10.

Obiskal sem »preseljence«. Imeli so ravno malico, nekatere tovarišice pa so pred vrati kadile, kajti v prostorih mikrofilma je po novem prepovedano kaditi. Sprejela me je v odsotnosti šefa Saša Ajdič. Ljubezniv pogovor sva kmalu prekinila zaradi tehničnih podatkov in ga pozneje nadaljevala kar pri njej doma, kjer pa me je že čakal pismen sestavek o celotni dejavnosti mikrofilma.

Zaposleni, 15 po številu plus trije odsotni, so z veseljem sprejeli to odločitev, saj so prišli predvsem do dnevne svetlobe, ki jo tako zelo rabi prav ta služba. Zasedli so ves

spodnji del poslopja — zgoraj so ostala stanovanja — skupno pet sob. Na prejšnji lokaciji so imeli samo en velik prostor, ki so ga za silo pregradili. V sedanjem so lahko razporedili vse stopnje dela ločeno po sobah tako, da ne motijo drug drugega.

Selitev je trajala dva dni, nameselitev aparatov pa še nadaljnja dva. Vse delo je bilo izredno hitro opravljeno. Upoštevati je namreč treba selitev obširne dokumentacije. Sedaj poteka delo v glavnem že normalno, čeprav nekatere malenkosti, kot npr. police v skladišču še manjkajo. S preselitvijo so pridobili poleg dnevne svetlobe še možnost prezračevanja in pa že prej omenjeno razporeditev procesa po stopnjah. Slaba stran selitve je, da ni urejena prehrana, za posamezne delavce je odročen prevoz in še nekaj — oddaljenost od centralnega arhiva, ki je ostala v kleti 2 PPC. Tu-

di ni prostora za odlaganje posnete dokumentacije in še vedno je čutiti dokajšnjo prostorsko utišenost.

Delovne organizacije se vedno bolj odločajo za sodobnejši način arhiviranja z mikrofilmom. Čezmerna količina arhivskega materiala po klasičnem načinu terja namreč mnogo prostora, hkrati pa se manjša njena preglednost. S sistemom mikrofilma se zmanjša prostorski potencial za kar 90%. Omogočeno je varovanje pred uničenjem, možen je hiter prenos, krajši je čas za iskanje dokumentacije in obstaja možnost za izdelavo fotokopij. Mimo tega se osebe hitro privadi novemu načinu dela.

Če upoštevamo dodatne stroške mikrofilmanja, so le-ti znatno manjši, kot bi znašali pri klasičnem arhiviranju stroški za papir, najemnina za prostor in izdatek za pohištvo. Arhiviranje na majhnem prostoru pa je tudi zelo ugodno, saj

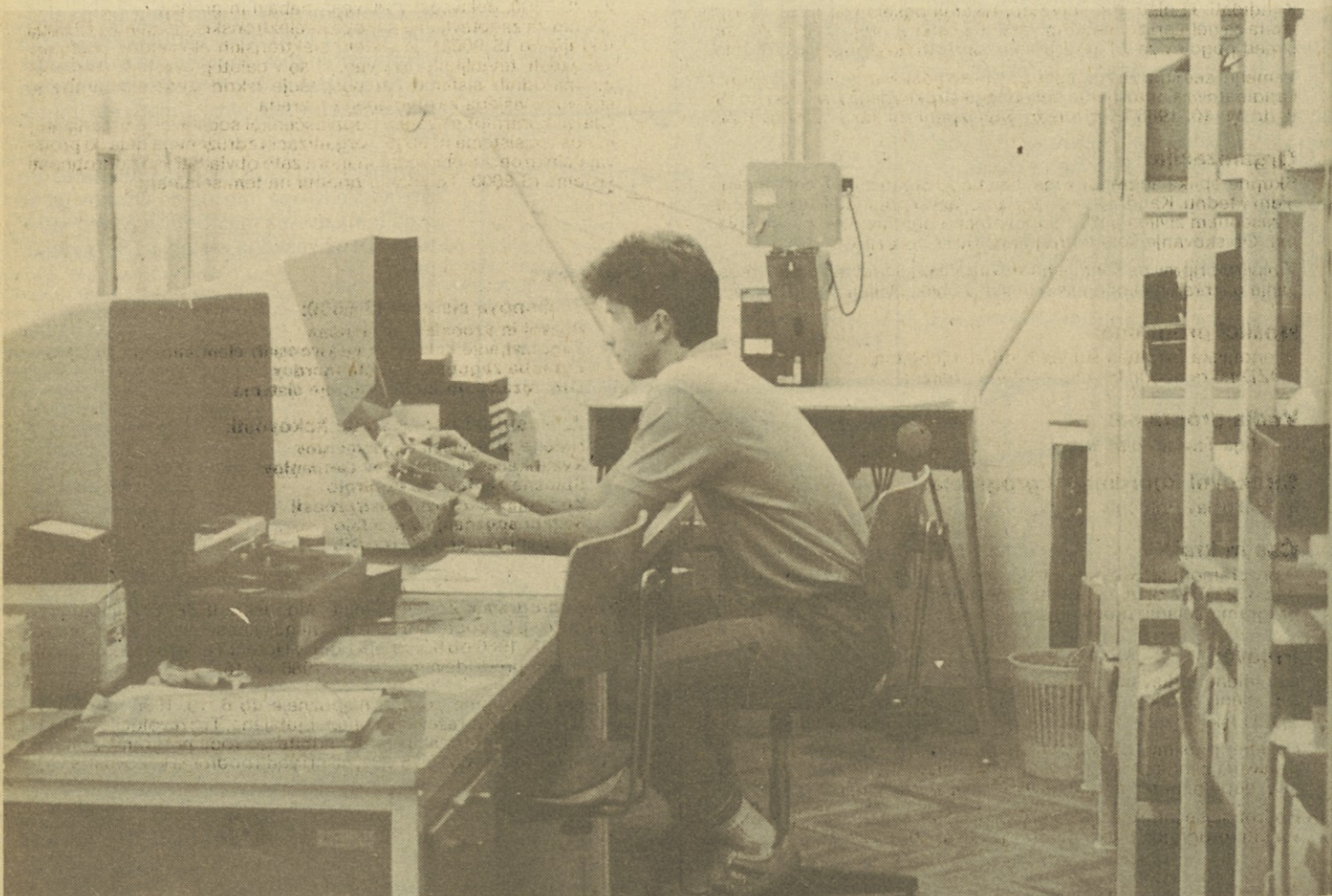
je treba hraniti nekatere primerke tudi deset let.

Oglejmo si sedaj potek klasičnega načina mikrofilmanja:

Prevzeto dokumentacijo delavka kronološko uredi, odstrani vse kovinske predmete in zalepi raztrgane robove. Pripravljen dokumentacijo nato posnamejo na pretočni kameri, ki snema ročno, ali pa avtomatično, odvisno od vrste dokumentacije. Na pretočni kameri snemajo dokumente do A3 formata, večje formate od A3 pa na koračni kameri. Posnete filme nato razvijajo. Naslednja stopnja je kontrola filmov. Posneta dokumentacija lahko ostane v zvitku, ali pa jo konfekcionirajo v mikrotanke žepke. Iz mikrotankih žepkov lahko izdelajo poljubno število di-ozokopij, ali kopij iz mikrofilma na papir.

Za Iskro hrani vse originalne mikrofilma arhiv (tov. Bajc). Dela je dosti, vsega še ne zmorejo. Kar najbolj moti, je dokajšen izostanek zaposlenih — bolniške. Poleg tega so še tri tovarišice mlade mamice.

Marjan Kralj

Mikrofilm na Privozu (foto: A. J.)

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.
Izobraževalni center Iskre,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

8. Zunanjetrgovinska šola v Iskri

v času od 3. 2. 1987 do 24. 4. 1987

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

Vsebina:

Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje, izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravna na na aktualna vprašanja in družbeno ekonomske poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

Pogoji za vpis:

Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti,
- ima višjo, ali visoko strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske, pravne, ali izjemno tudi druge smeri,
- obvlada aktivno enega izmed svetovnih jezikov,
- je star manj kot 35 let.

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo izpit, ki je eden izmed pogojev za ZT registracijo, opraviti do pričetka 8. ZT šole.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oz. za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 29. 9. do 11. 10. 1986 v Portorožu, prvi izpitni rok bo v oktobru 1986.

Organizacija:

Skupne oblike andragskega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, naj si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja.

Nosilci programa:

Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča, Ljubljana,
 SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

Vodja programa:

dr. Mitja Tavčar, dipl. ing.

Strokovni koordinator programa:

dr. Vekoslav Potočnik

Čas in kraj:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli v torek, dne 3. 2. 1987 ob 8., v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 24. 4. 1987 ob 14.

Prijave:

Izpolnjene prijavnice naj organizacije, v katerih se kandidati zaposleni, pošljejo najkasneje do 17. oktobra 1986 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Posebej prosimo, da upoštevate razpisni rok, ker bomo pričeli s prijavi kandidatov za šolanje že v septembru 1986 (ZT registracija, dopolnilni tečaji tujih jezikov, uvajalni seminar).

Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212.

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.,

Izobraževalni center Iskre,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje strokovno usposabljanje po programu:

Izvajanje sistema IS 9000

v času od 14. do 16. 10. 1986

Strokovno usposabljanje je skladno s programom zagotavljanja kakovosti elektronskih elementov po sistemu IS 9000 v Iskri in programom uvajanja tega sistema. Izobraževanje je namenjeno glavnim kontrolorjem in vodjem preizkusnih laboratorijev v sistemu IS 9000, delavcem v razvoju, nabavi in prodaji.

Sistem za zagotavljanje kakovosti elektronskih elementov IS 9000 (skrajšano IS 9000), je sistem elektronskih elementov ocenjene kakovosti, temelji na osnovah, ki so v celoti prevzete iz ustreznih mednarodnih sistemov in pospešuje Iskrin izvoz elementov in sistemov višjega kakovostnega razreda.

Glavni kontrolor s svojimi pooblaščenimi sodelavci je organizator in nosilec sistema IS 9000 v organizaciji združenega dela, ki proizvaja elektronske elemente in mora zato obvladati vse podrobnosti sistema IS 9000. To znanje pridobi na tem seminarju.

Vsebina:

1. Osnove sistema IS 9000:

Razvoj in vzpostavitev sistema
 Zagotavljanje kakovosti elektronskih elementov po IS 9000
 Zgradba zagotovljenih standardov
 Organizacija in funkcioniranje sistema

2. Postopki ocenjevanje kakovosti:

Naloge proizvajalcev elementov
 Kvalifikacijska odobritev elementov
 Splošne zahteve za kontrolo
 Kontrola kakovostne ustreznosti
 Sistem spuščanja v prodajo
 Overjeni zapisi o preizkusih

Vodja programa: Zoltan Zemlič, ing., Iskra IEZE, Ljubljana

Čas in kraj: S programom strokovnega usposabljanja bomo pričeli dne 14. 10. 1986 ob 9. v Škofji Loki, v Hotelu Transturist. Zaključek seminarja predvidevamo 16. 10. 1986 ob 16.

Prijave: Prijavnice pošljite najpozneje do 6. 10. 1986 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/E-11. Podrobnejše informacije lahko dobite pri vodji programa Zoltanu Zemliču, tel. št.: 061/576-231, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.

Iskra

Iskra-Invest servis — Vzdrževanje in tehnično upravljanje stavb, p. o.

61000 Ljubljana, Trg revolucije 3

Komisija za medsebojna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. vodenje skladišča materiala za vzdrževanje

— 1 delavec

Pogoji: SS izobrazba tehnične stroke, opravljen tečaj skladiščnega poslovanja, 3 leta delovnih izkušenj na področju materialnega poslovanja, poskusno delo 3 mesece, OD okoli 140.000.— din.

2. izvrševanje zahtevnejših del strojne stroke na napravah

— 1 del.

Pogoji: VK specialist-strojnik ključavničar, 3 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževanja naprav, poskusno delo 3 mesece, OD okoli 135.000.— din.

3. izvrševanje zahtevnejših del na elektro strojnih napravah

— 2 del.

Pogoji: KV elektromonter, oz. strojni ključavničar, 3 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževanja naprav, poskusno delo 2 mesece, OD okoli 125.000.— din.

4. čuvanje objektov

— 1 delavec

Pogoji: KV izobrazba poljubne smeri, opravljen tečaj iz varovanja premoženja, 6 mesecev prakse, poskusno delo 2 mesece, OD okoli 120.000.— din, delo je v izmenah.

5. čiščenje objektov

— več delavk

Pogoji: OŠ in 3 mesece delovnih izkušenj pri čiščenju prostorov, poskusno delo traja 2 mesece, OD okoli 80.000.— din.

Kandidate vabimo, da pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov — Iskra Invest servis, kadrovska služba, Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana.

Iskra

Iskra-Industrija za avtomatiko Ljubljana, n. sub. o.

61000 Ljubljana, Stegne 15 b

Obveščamo vse organizacije združenega dela v Iskri, da lahko po izredno ugodni ceni kupijo naslednjo periferno računalniško opremo:

OPREMA

PRODAJNA CENA KOM. V DIN

(brez prometnega davka)

1. magnetna tračna enota SM 5300.01	1.12n. b1
2. magnetna tračna enota SM 5302	1.309.760,—
3. disketa 8" SS SD	1.100,—
4. disketa 5,25" SS DD	1.400,—
5. videoterminal SM 1604 MI	982.320,—

Interesenti se lahko oglašijo osebno v Iskri Avtomatiki, TOZD Trženje, Ljubljana, Stegne 15 b, pri Majdi Gerbec (II. nadstropje — soba št. 285), ali po telefonu 572-331, int. 378.

V primeru nakupa večjih količin, nudimo tudi popust
ISKRA-AVTOMATIKA LJUBLJANA TOZD TRZENJE

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.

Izobraževalni center Iskre,

61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

V skladu s programom izobraževanja v Iskri in sklepom področnega kolegija kakovosti SOZD Iskra

razpisujemo

posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

3. šolo področja kakovosti v Iskri

v času: od 20. do 24. 10. 1986

od 17. do 21. 11. 1986

od 8. do 13. 12. 1986

Vsebina:

1. Sistem integriranega zagotavljanja kakovosti
2. Tehnične osnove za zagotavljanje kakovosti
3. Pravna in tehnična regulativa ter metode za vodenje služb kakovosti

Vsi trije deli tvorijo celoto, zato je nujno, da udeleženci šole obiskujejo redno vse tri dele.

Organizacija: Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 5 dni v tednu, zato je potrebno, da udeleženci šole svoje obveznosti v zasebnem življenju v času šolanja prilagodijo programu šole. Med šolanjem je praviloma potrebna stalna prisotnost in bivanje v hotelu Transturist v Škofji Loki. Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju, ki bo v skladu s samoupravnim sporazumom osnova za razporejanje na dela in naloge v službah kakovosti.

Nosilec programa: Področje kakovosti SOZD Iskra v sodelovanju z Izobraževalnim centrom Iskre.

Vodja programa: Lotar Kozina, dipl. ing.

Čas in kraj: S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 13. 10. 1986 ob 11. v Hotelu Transturist v Škofji Loki.

Prijave: Izpolnjene prijavnice pošljite najkasneje do 10. 10. 1986 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI. E. Podrobnejše informacije glede udeležbe in organizacije lahko dobite pri Sonji Vrhovec, tel.: 061/222-212, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.

Zahvala

Ob boleči izgubi moje mami

Jožice Durič

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, prijateljem in znancem v TOZD Števec za nudeno pomoč, podarjeno cvetje. Hvala vsem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni prerani zadnji poti.

hčerka Vesna Efendič

Mali oglasi

Prodajam Z-101 Comfort letnik 1979. Telefon v službi (064) 22-221, inter-na 34-90, doma (064) 43-160.

Ugodno prodamo tri nove nemške digitalne multimetre, telefon: 553-080 (Beškovnik)

Jesen

Prav v spektru najlepših barv se spet pojavlja nova jesen. Hitro in brez pravega prehoda so se jutra shladila in vsak dan sproti se sprašujemo, kako bo popoldne, ko bomo odhajale iz službe. Ali nam bo spet peklensko vroče v pretoplih, ali ledeno mraz v prehladnih oblačilih. Nič ne pomaga rek naših mam, ki so trdile, da se je jeseni treba prav tako počasi obleči (beri oblačiti), kot spomladi sleči (beri: slačiti). Le nekaj dni bi se držale tega pregovora, nato pa bi kar nekaj časa zdravile prehlad...

No in vsaka takale prava jesen pa naj bo že zgodnja, ali ne, prinaša s seboj nove modne zahteve. Vse se jih rade držimo — vsaj malo, vsaj toliko, kolikor dopušča žep.

Teže pa je z našimi šolarji — predvsem najstniki hočejo biti za vsako ceno oblečeni po modi. No, letos bo to morda malo lažje, kot druga leta, zakaj večina nas je še, ki znamo prijeti za pletilke in kar na hitro splesti pulover in pletenine vseh vrst so letos prava modna poslastica.

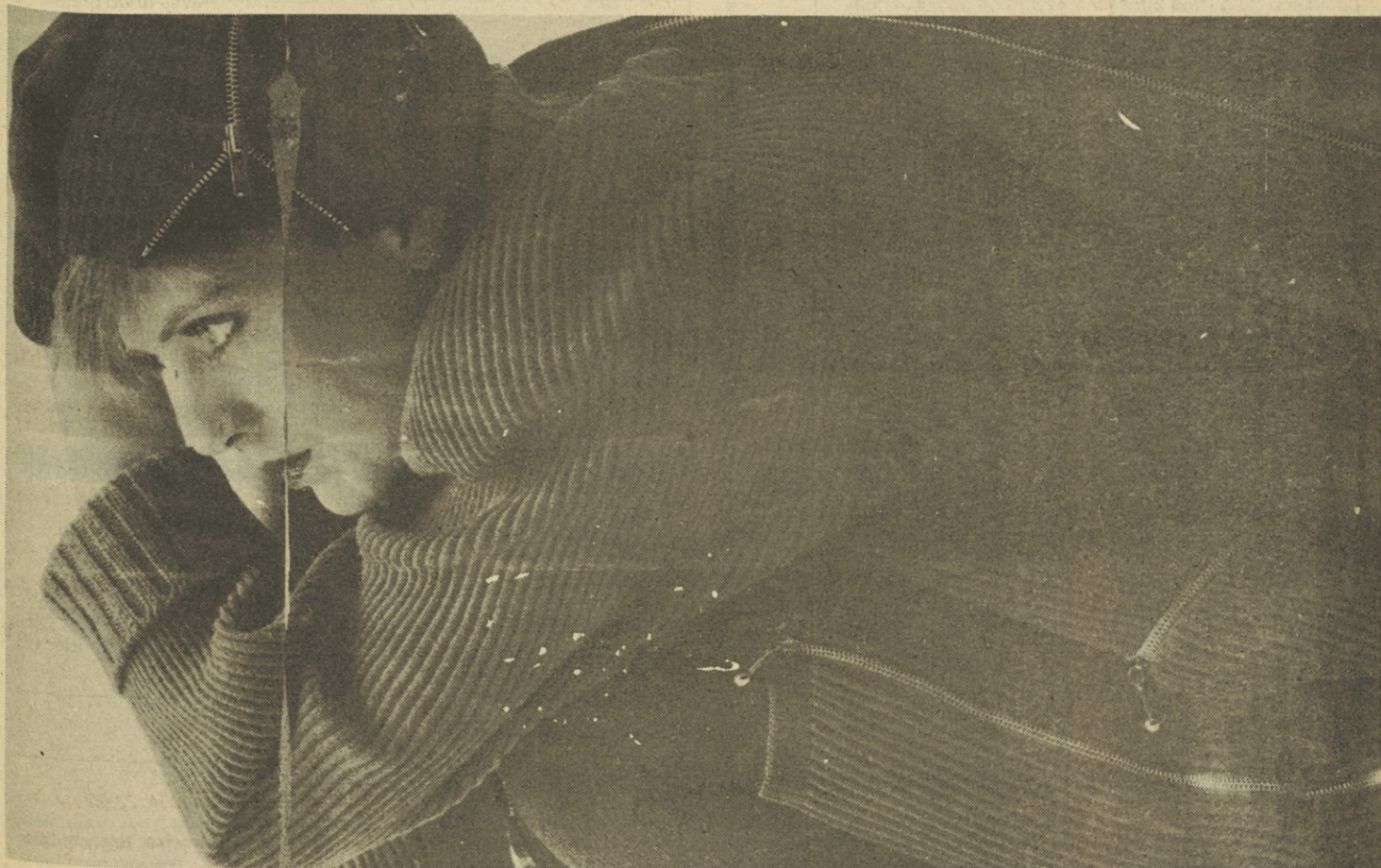
In kaj pravijo modni kreatorji? Da je modna vsaka pletenina, ki je zgoraj zelo ohlapna — skoraj prevelika — (pletite globoke, »reglan« rokave in spodaj) pa naj gre že za krilo ali pleteni patent dolgega puloverja — zelo, zelo ozka — skorajda bi rekle premajhna. Po možnosti naj bo dopolnjena z zadrgami, potrebnimi in tudi ne, pletena naj bo čim bolj grobo (najbolje povsem navadno levo in desno pletenje) in če le gre, naj bo vsaj malo kombinirano s svetlikajočimi se nitmi.

In barve: Prav nič jesenska je najbolj modna črna, prva za njo in visoko modna predvsem v zahodnem modnem tisku je siva (vse nianse, najbolj peščena in mišja) znova pa so stopile v ospredje fluorescentna vijolična in močna zelena (ki se na čase približa že tirkizni) barva.

Poleg pletenin so zelo modni materiali še jersey pa twid (najlepši so karo vzorci in ribja kost, vse le sivo-črno-belo) in ne nazadnje svilu. Predvsem tista, težka, kakršne so nosile naše mame. Moderno in lepo je letos na primer plisirano svileno krilo in čezenj usnjena, ali krznena jakna. Skratka, če bomo hotele, se bomo oblekle v kilogram spletene volne (v vsaj treh delih) ali pa bomo pobrskale po omarah naših mam in si oblekle njihove svilene obleke in krila.

Če pa katera ima možnosti globoko poseči v žep, naj si privošči moderne, drage lažje svilu, (težkih pri nas ni na razpolago) da bodo le čim bolj svetleče in krzna.

Novo in nadvse moderno letos je barvano krzno. Najdražji so tako letos modni izdelki vijoličnih in zelenih krzen na pravo krzneno podlago. Pa srečno roko!

Slavnost pri spomeniku na Jezercih

Slavnostni govornik je bil Boštjan Šefic, predsednik OK ZSMS Kranj (Foto: J. Kuhar)

— Tovariši, čas je, da začnemo dosledno varčevati!
— Kje?! — Povsod! — Oja, sem že mislil, da pri denarju.

SESTAVIL MARKO NAPAST	VODITELJ- CA PAKI- STANSKE OPOZICIJE	JAPONSKI FILMSKI REŽISER KUROSAVA	SESTRIN MOŽ ALI MOŽEV BRAT	LUKA NA SEV. OBALI AZOVSKE- GA MORJA	OČE	FEDERALNI TERITORIJ V BRAZI- LIJI	KDOR VODI DRAŽBO
KRIŽANEC, MEŠANEC							
ZEMELJSKI RAVNIK							
PO SLAPO- VIH ZNANA REKA V SEV. AMERIKI							
NOETOVA BARKA					ADA ZGUR OTOK V PRESPAN- SKEM JEZ.		
PREDLOG			LJUDSKI POSANEC V ARABSKIH DRŽAVAH				
RIMSKA 1		IZDELOVA- LEC IRHOVINE	PESNIŠKA MERA FILOZOF AST				
KOPAČ V VINOGRADU							
OBREŽJE					REKA NA PELOPO- NEZU	POGOST DEL SKOTSKIH PRIIMKOV	FIGURA PRI CETVORKI
ORGAN SLUHA				NAZIV, VZDEVEK TALIJ			
SOL VINSKE KISLINE							
USTNE HARMONIKE							

Cerklje — V nedeljo, 7. septembra je bilo pri spomeniku Poti in bojev 2. grupe odredov in Koroškega odreda na planini Jezerca pod Krvavcem na nadmorski višini 1430 metrov že 13. srečanje borcev, aktivistov in planincev. Srečanja se je v zelo lepem vremenu udeležilo več kot 500 ljudi, med njimi preživelci borci 2. grupe odredov in Koroškega odreda, številni praporščaki, predstavniki družbeno-političnega življenja kranjske občine in cerkljanskega območja, taborniki Gorenjskega odreda in več kot 60 planincev Planinskega društva Kranj ter številni krajani vasi pod Krvavcem. Delegacije so k spominskemu obeležju položili številne vence, bogat kulturni program pa so pripravili člani KUD Davorin Jenko in učenci OŠ Davorin Jenko iz Cerkelj in člana Mestnega gledališča ljubljanskega Vera Perova in Janez Eržen, slavnostni govornik pa je bil predsednik občinske konference ZSMS Kranj Boštjan Šefic, ki je med drugič poudaril herojsko pot 2. grupe odredov, ki je prišla z Dolenjske prek Gorenj-

ske, Krvavca na Štajersko, srečanje z borci Koroškega odreda, oz. borci Krvavške čete in njenim razbitjem.

Nemška ofenziva pod Krvavcem kljub svoji razsežnosti ni dosegla pomembnega vojaškega uspeha. Avgustovski dnevi pod Krvavcem 1942. leta so bili najbolj tragični dogodek v vsej štiriletni narodno-osvobodilni vojni na območju Krvavca, med dolinami Kokre in Kamniške Bistrice. Davek je bil res velik. Domači izdajalci, sodelavci okupatorja in organizatorji bele garde na Gorenjskem so uničili veliko življenj zavednih in junaških borcev 2. grupe odredov, ki so na dolgi poti neprestanih bojov in nadčloveških premagovanj z Dolenjske na Štajersko za vedno omahnili na sončnih pobočjih Krvavca. Od 13. do 20. avgusta 1942. leta je padlo 24 borcev, od tega 16 iz druge grupe odredov, 14 pa so jih ujeli.

Po slavnosti pri spomeniku je bilo partizansko srečanje, ki je trajalo do poznih popoldanskih ur.

J. Kuhar

Nasvet

Konzerviranje jesenskega listja

Jeseni se v naravi najdejo najlepše barve cvetov in listja. Če se ta čas sprehajate po gozdu, ali hodite na izlete, izberite najlepše primerke listov, ki jih lahko konzervirate in ohranite za poznejše zimske dni.

Da bi listi obdržali svojo lepo barvo tudi čez zimo, jih je potrebno dati v vazo, v katero ste nalili tretjino glicerina in dve tretjini vode. V tako pripravljeni sestavini naj stoji šopek šest tednov. Nato listje postavite v prazne vaze.